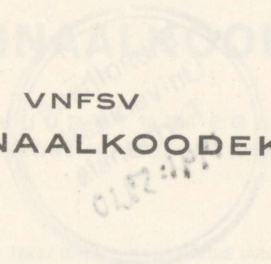

VNFSV
KRIMINAALKOODEKS

ENSV KOHTU RAHVAKOMISSARIAAT
TALLINN, 1941

in
JANUARI 1941

VNFSV
KRIMINAALKODEKS
VNFSV
KRIMINAALKODEKS

8070

ENY KONTU NAYYADONSARIAT
TALONN, 1941

9598

AMETLIK TÕLGE

VNFSV
KRIMINAALKOODEKS

MUUDATUSTEGA
KUNI 15. NOVEMBRINI 1940

AMETLIK TEKST ÜHES PARAGRAHVIDE JÄRGI SÜS-
TEMATISEERITUD MATERJALE SISALDAVA LISAGA

II TRÜKK

ENSV KOHTU RAHVAKOMISSARIAAT
TALLINN, 1941

УГОЛОВНЫЙ КОДЕКС РСФСР.

Печатано на эстонском языке.

9598

VNFSV KRIMINAALKOODEKS¹⁾.

1926. a. redaktsioonis.

ÜLDOSA.

Esimene jagu.

VNFSV²⁾ kriminaalseadusandluse ülesanded.

§ 1. VNFSV²⁾ kriminaalseadusandluse ülesandeks on tööliste ja talupoegade sotsialistliku riigi ja selles seatud õiguskorra kaitse ühiskonnaohtlikkude tegude (kuritegude) eest käesolevas koodeksis ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendite³⁾ kohaldamisega isikuile, kes neid tegusid toime panevad.

Teine jagu.

Kriminaalkoodeksi kehtivuspiirkond.

§ 2. Käesolev koodeks kehtib kõigi VNFSV²⁾ kodanikkude kohta, kes on toime pannud ühiskonnaohtlikke tegusid VNFSV²⁾ piirides, samuti ka väljaspool NSVL piire juhul, kui nad tabatakse VNFSV²⁾ territooriumil.

---

¹⁾ Vastu võetud VKTK XII koosseisu 2. istungjärgul, kehtima pandud VKTK 22. novembri 1926. a. määrusega arvates 1. jaanuarist 1927 (VSKK nr. 80, art. 600).

Täheke paragrahvi ees tähendab, et selle paragrahvi kohta leidub materjale lisas.

²⁾ ENSV.

³⁾ karistuste.

§ 3. Teiste liiduvabariikide kodanikud vastutavad VNFSV¹⁾ seaduste järgi kuritegude eest, mis nad on toime pannud VNFSV¹⁾ territooriumil, samuti ka väljaspool NSVL piire, kui nad on tabatud ja kohtu alla või uurimisele antud VNFSV¹⁾ territooriumil.

Liidu territooriumil toimepandud kuritegude eest vastutavad liiduvabariikide kodanikud kuriteo toimepanemise koha seaduste järgi.

§ 4. Välismaalased vastutavad NSVL territooriumil toimepandud kuritegude eest kuriteo toimepanemise koha seaduste järgi.

§ 5. Eksterritoriaalsuse õigust omavate välismaalaste kriminaalvastutuse küsimus kuulub igal üksikul juhul lahendamisele diplomaatilisel teel.

Kolmas jagu.

VNFSV¹⁾ kriminaalpoliitika üldalused.

§ 6. Ühiskonnaohtlikuks loetakse iga tegu või tegevusest, mis on sihitud Nõukogude korra vastu või mis rikub kommunistlikule korrale ülemineku ajaks töölis-talupoegade võimuga seatud õiguskorda.

Märkus. Kuriteoks ei loeta tegu, mis küll vormiliselt vastab käesoleva koodeksi eriosa mõne paragrahvi tunnustele, kuid ilmse vähese tähtsuse ja kahjulikkude tagajärgede puudumise tõttu ei oma ühiskonnaohtlikku iseloomu.

§ 7. Isikuile, kes on toime pannud ühiskonnaohtlike tegusid või kes on ohtlikud oma sidemete tõttu kuritegeliku keskkonnaga või oma möödunud tegevusega, kohaldatakse koh-

¹⁾ ENSV.

tulik-parandusliku, meditsiinilise või meediko-pedagoogilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid.

§ 8. Kui konkreetne tegu, mis selle toimepanemise hetkel vastavalt käesoleva koodeksi § 6 oli kuritegu, on uurimise või kohtus asja arutamise ajaks kaotanud ühiskonnaohtliku iseloomu kas kriminaalseaduse muutmise või ainult sotsiaalpoliitilise olukorra muutumise tõttu, või kui toimepannud isikut ei saa enam asja uurimise või kohtus arutamise ajal kohtu arvates tunnustada ühiskonnaohtlikuks, siis ei too see tegu kaasa sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamist selle toimepanijale.

§ 9. Sotsiaalse kaitse vahendeid kohaldatakse sihiga, et:

a) ära hoida uusi kuritegusid isikute poolt, kes neid on toime pannud;

b) mõjustada teisi ebakindlaid ühiskonnaliikmeid ja

v) kohandada kuritegusid toimepannud isikuid töötava rahva riigi ühiselu tingimustega.

Sotsiaalse kaitse vahendite sihiks ei või olla füüsiliste kannatuste tekitamine ja inimvääriskuse alandamine ega kättemaksu ja nuhtlemise taotlemine¹⁾.

§ 10. Isikuile, kes on toime pannud ühiskonnaohtlikke tegusid, kohaldatakse kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid ainult neil juhtudel, kui need isikud:

a) tegutsesid tahtlikult, s.t. nägid ette oma tegude tagajärgede ühiskonnaohtlikku iseloomu, soovisid neid tagajärgi või teadvalt lasksid neil saabuda, ja

b) tegutsesid ettevaatamatult, s.t. ei näinud ette oma tegude tagajärgi, olgugi et nad neid pidid ette nägema, või kergemeelselt lootsid ära hoida seesuguseid tagajärgi.

¹⁾ Vt. NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seaduse § 2 ja 3.

§ 11. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid ei või kohaldada isikuile, kes on kuriteo toime pannud kroonilise vaimuhaiguse, vaimutegevuse ajutise rikke või muus haiguslikus seisundis, kui need isikud ei suutnud endile aru anda oma tegudest või juhtida neid, samuti ka mitte isikuile, kes küll tegutsesid vaimse tasakaalu seisundis, kuid kohtuotsuse tegemise ajaks on jäänud vaimuhaigeks.

Neile isikuile võidakse kohaldada ainult meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid.

Märkus. Käesolevat paragrahvi ei kohaldata isikuile, kes on kuriteo toime pannud jooanud olekus.

*§ 12. Kaheteistkümne-aastaseks saanud alaealised, kes on süüdi varguses, vägivallateos, kehavigastuse tekitamises, tapmises või tapmiskatses, võetakse kriminaalkohtulikule vastutusele kõigi karistusvahendite kohaldamisega.

§ 13. Sotsiaalse kaitse vahendeid ei kohaldata üldse isikuile, kes on toime pannud kriminaalseadustes ettenähtud tegusid, kui kohus tunnustab, et need teod on nende poolt toime pandud hädakaitse seisundis Nõukogude võimu või kaitsja enese või teise inimese isiku või õiguste vastu sihitud ründe vastu, kui seejuures ei ületatud hädakaitse piire.

Sotsiaalse kaitse vahendeid ei kohaldata, kui need teod pandi toime ohu kõrvaldamiseks, mis antud asjaoludel ei olnud kõrvaldatav muude vahenditega, kui seejuures tekitatud kahju on vähem tähtis võrreldes ärahoitud kahjuga.

*§ 14. Kriminaaljälitamine ei või toimuda:

a) kui kuriteo toimepanemise ajast, mille eest kohus võib määrata vabaduskaotust üle viie aasta, on möödunud kümme aastat;

b) kui kuriteo toimepanemise ajast, mille eest kohus võib määrata vabaduskaotust mitte üle viie aasta, on möödunud viis aastat;

v) kui kuriteo toimepanemise ajast, mille eest kohus võib määrata vabaduskaotust kuni ühe aastani või mille eest seaduses on ette nähtud vabaduskaotusest kergem sotsiaalse kaitse vahend, on möödunud kolm aastat.

Aegumist kohaldatakse sel juhul, kui vastava tähtaja jooksul ei ole olnud mingisugust menetlust asja kohta. Aegumine katkeb, kui kuriteo toimepannud isik paneb vastava aegumistähtaja jooksul toime teise samaliigilise või vähemalt sama raske kuriteo, või varjab end uurimise või kohtu eest; neil juhtudel algab aegumistähtaja arvamine teise kuriteo toimepanemise päevast või päevast, mil uuendati peatatud menetlus.

Märkus 1. Kontrrevolutsioonilistes kuritegudes kriminaalvastutusele võtmise juhtudel oleneb aegumise kohaldamine igal üksikul juhul kohtu äranägemisest; siiski, kui kohus ei pea võimalikuks aegumise kohaldamist, tuleb kuriteo eest mahalaskmise määramisel see kohuslikult asendada töötava rahva vaenlaseks kuulutamise, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega ja NSVL piiridest jäädavalt pagendamisega, või vabaduskaotusega — mitte alla kahe aasta.

Märkus 2. Isikute suhtes, kes on kriminaalvastutusele võetud töölisklassi või revolutsioonilise liikumise vastase aktiivse tegevuse ja aktiivse võitluse pärast, mida on teostatud olles vastutavail või salajastel ametikohtadel tsaristliku korra ajal või kontrrevolutsiooniliste valitsuste juures kodusõja perioodil, oleneb aegumise kohaldamine ja mahalaskmise asendamise küsimus kohtu äranägemisest.

Märkus 3. Käesolevas paragrahvis ettenähtud aegumistähtsajad ei kohaldata neile tegudele, mis vastavalt käesolevale koodeksile kuuluvad jälitamisele administratiivkorras, ja nende tegude eest trahvide määramine võib toimuda ainult ühe kuu jooksul arvates teo toimepanemise päevast.

§ 15. Süüdimõistvat otsust ei täideta üldse, kui seda ei ole täide viidud kümne aasta jooksul arvates otsuse tegemise päevast.

§ 16. Kui mõni ühiskonnaohtlik tegu ei ole otseselt ette nähtud käesolevas koodeksis, siis määratakse selle teo eest vastutuse alused ja piirid vastavalt koodeksi neile paragrahvidele, mis näevad ette liigilt kõige sarnasemaid kuritegusid.

*§ 17. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid kohaldatakse ühteviisi nii kuriteo toimepanijatele — täideviijatele kui ka nende osalistele — kihutajatele ja kaasaaitajatele.

Kihutajaiks loetakse isikuid, kes kallutasid kuritegu toimepanema.

Kaasaaitajaiks loetakse isikuid, kes kaasa aitasid nõuanne-tega, juhatustega, kuriteo toimepanemise vahendite muretsemisega ja takistuste kõrvaldamisega kuriteo teostamisele või kurjategija või kuriteo jälgede varjamisele.

§ 18. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid määratakse igale osalisele olenevalt nii kuriteost osavõtu ulatusest kui ka kuriteo ja sellest osavõtnud isiku ohtlikkusest.

Toimepandud või valmistusel olevast kuriteost mitteteatamine toob kaasa kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise ainult käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel.

§ 19. Kuriteo katset, samuti kuritegu ettevalmistavaid tegusid, mis avalduvad riistade ja vahendite otsimises ja kohandamises ning kuriteo toimepanemise tingimuste loomises, jälitatakse nagu toimepandud kuritegu, kusjuures kohus kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite valikul peab arvestama katse või ettevalmistuse toimepannud isiku ohtlikkust, kuriteo valmistatuse määra ja kuriteo tagajärgede saabumise lähedust, samuti ka põhjusi, millede mõjul kuritegu jäi lõpule viimata.

Kui kuritegu jäi toime panemata seda toime panna kavatsenud isiku vabatahtliku loobumise tõttu, siis määrab kohus vastava sotsiaalse kaitse vahendi nende tegude eest, mis olid katse teostaja või ettevalmistaja poolt tegelikult toime pandud.

Neljas jagu.

Kuriteo toimepannud isikuile Kriminaalkoodeksi järgi kohaldatavad sotsiaalse kaitse vahendid¹⁾.

§ 20. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendid on:

a) töötava rahva vaenlaseks kuulutamine, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega ning sunduslikult NSVL piiridest pagendamisega;

b) vabaduskaotus NSVL kaugemais maakohtades asuvas paranduslikes töölaagrites;

v) vabaduskaotus üldkinnipidamiskohtades;

---

¹⁾ NSVL KTK ja RKN määrustes, arvates 8. mai 1934. a. määrusest Riiklikkude kuritegude seaduse täiendamise kohta kodumaa reetmist käsitlevate paragrahvidega (LSKK nr. 33, art. 255), tarvitatakse termini „kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahend“ asemel terminit „karistus“.

- g) paranduslikud tööd ilma vabaduskaotuseta;
- d) poliitiliste ja mõnede tsiviilõiguste kaotus;
- e) NSVL piiridest teatavaks ajaks väljasaatmine;
- ž) VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest välja-
saatmine, ühes sundasumisega teistes kohtades või ilma
sellela või keeluga elada teatavais kohtades või ilma sellela;
- z) ametist vallandamine ühes keeluga teenida sel või teisel
ametikoal või ilma selle keeluta;
  - i) keeld tegutseda mõnel tegevus- või tööndusalal;
  - k) ühiskondlik laitus;
  - l) vara konfiskeerimine — täielik või osaline;
- m) rahatrahv;
- n) kohustus heaks teha tekitatud kahju;
- o) hoiatus.

Märkus. NSVL Ülemkohtul, VNFSV Ülemkohtul, krai- ja oblastikohtuil, raudtee- ja veetranspordi kohtuil¹⁾ ja sõjatribunalidel on õigus isikuile, kes on süüdi mõistetud kõige ohtlikumate kuritegude eest, määrata vabaduskaotust türmi paigutamiseks.

§ 21. Kõige ohtlikumate kuriteoliikide vastu võitlemiseks, mis ohustavad Nõukogude võimu ja Nõukogude korra aluseid, kohaldatakse edaspidi, kuni selle äramuutmiseni NSVL Kesktäitevkomitee poolt²⁾, töötava rahva riigi erakorralise kaitse vahendina käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel mahalaskmist.

¹⁾ NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seaduse järgi nimetatakse raudtee- ja veetranspordi kohtuid raudtee- ja veetranspordi liinikohtuiks.

²⁾ Kooskõlas NSVL Konstitutsiooni § 32 annab NSVL seadusi NSVL Ülemnõukogu.

§ 22. Mahalaskmist ei või mõista isikuile, kes olid kuriteo toimepanemise ajal alla 18 aasta vanad, ega rasedatele naisisikutele.

*§ 23. Töötava rahva vaenlaseks kuulutamine ühes selle tagajärgedega, vabaduskaotus ja paranduslikud tööd vabaduskaotuseta on kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse peavahendid, mida kohaldatakse kuriteo toimepannud isikuile.

Paragrahvis 20 ettenähtud teisi sotsiaalse kaitse vahendeid, välja arvatud hoiatus ja vara konfiskeerimine, võidakse määrata nii iseseisvatena kui ka ühendada peavahenditega lisavahenditena. Vara konfiskeerimist võib kohus määrata sotsiaalse kaitse lisavahendina ainult käesolevas koodeksis eriti ettenähtud juhtudel.

§ 24. Meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendid on:

- a) sundravi;
- b) raviasutisse paigutamine ühenduses eraldamisega.

§ 25. Meediko-pedagoogilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendid on:

- a) alaealise andmine vanemate, lapsendajate, eestkostjate, hooldajate või sugulaste hooldamisele, kui neil on võimalik alaealist ülal pidada, või muude isikute ja asutiste hooldamisele;
- b) paigutamine spetsiaalsesse ravimis-kasvatusasutisse.

§ 26. Meediko-pedagoogilise ja meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid võib kohus kohaldada juhul, kui ta tunnustab kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise antud juhule mittevastavaks, samuti lisaks viimastele, kui seejuures meediko-pedagoogilise ja meditsiinilise iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendeid ei olnud kohaldatud vastavate organite poolt enne kohtulikku asjaarutamist,

*§ 27. Töötava rahva vaenlaseks kuulutamist ja NSVL piiridest pagendamist ühes liiduvabariigi ja ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega võidakse määrata ainult tähtajata.

*§ 28. Vabaduskaotust määratakse ühest aastast kuni kümne aastani, kuid spionaaži, kahjurluse ja diversiooniaktide eest (käesoleva koodeksi § 58^{1a}, 58⁶, 58⁷, 58⁹) — pikemaks ajaks, kuid mitte üle 25 aasta.

Vabaduskaotus tähtajaga kuni kolme aastani kantakse ära üldkinnipidamiskohtades. Vabaduskaotus tähtajaga alates kolmest aastast ja pikemaks ajaks kantakse ära paranduslikes töölaagrites.

Erandjuhtudel võib kohus, kui ta tunnustab, et kolmeks aastaks või pikemaks ajaks vabaduskaotusele mõistetud isik on ilmselt kõlbmatu füüsilisele tööle või et tema ohtlikkus ühiskonnale ei ole selline, mis tingiks tema paigutamist paranduslikku töölaagrisse, asendada laagri üldkinnipidamiskohaga, määrates selle otsuses eriti¹).

Märkus 1. Ära muudetud.

Märkus 2. Niisuguse otsuse täitmist, millega sõjaväelane on sõja ajal mõistetud vabaduskaotusele ilma

---

¹) § 28 kehtiva redaktsiooniga (muudetud 20. mail 1930 ja 20. mail 1938) ei ole kooskõlastatud mõned KrK eriosa paragrahvid, mis näevad ette kuni üheaastase tähtajaga vabaduskaotust. Neil juhtudel, kui paragrahv näeb ette alla üheaastase vabaduskaotuse (kuni 6 kuud, kuni 3 kuud), asendatakse vabaduskaotus paranduslikkude töödega. Neil juhtudel, kui paragrahv näeb ette vabaduskaotuse „kuni 1 aastani“, võidakse kohaldada kas paranduslikke töid või üheaastase tähtajaga vabaduskaotust.

Alla üheaastase tähtajaga vabaduskaotust (türm) kohaldatakse ainult NSVL hilisemas seadusandluses ettenähtud juhtudel (vt. 26. juuni 1940. a. seadlust; NSVL Ülemkohtu pleenumi määrus 4. maist 1939, jt.).

õiguste kaotuseta, võib otsuse teinud kohus määrusega edasi lükata kuni sõjategevuse lõpuni tingimusel, et süüdimõistetud saadetakse tegevväkke.

Käesoleva märkuse esimeses lõikes tähendatud sõjaväelasi, kui nad tegevväes osutuvad vapraiks NSVL kaitsjaks, võib otsuse teinud kohus vastava sõjaväeülemuse ettepanekul määrusega vabastada karistusest või asendada määratud karistuse kergema karistusega.

*§ 29. Eelvangistuse aeg, samuti vahi all oldud aeg otsuse kuulutamise hetkest kuni otsuse jõustumiseni kohuslikult arvatakse kohtu poolt määratud vabaduskaotuse tähtaja hulka.

Muude, välja arvatud vabaduskaotus, sotsiaalse kaitse vahendite määramise korral võib kohus, arvestades eelvangistust, tema poolt valitud sotsiaalse kaitse vahendit kergendada või otsustada jätta täiel määral täitmata süüdimõistetule otsusega määratud sotsiaalse kaitse vahendi.

Paranduslikele töödele mõistetud isikutel arvestatakse kolm paranduslikkude tööde päeva võrdseks ühepäevase vabaduskaotusega.

*§ 30. Vabaduskaotuseta paranduslikke töid määratakse tähtajaga ühest päevast kuni ühe aastani.

Paranduslikel töodel olemise aega, seehulgas ka süüdimõistetud töökoha järgi, ei arvata üldise tööstaaži ega ka kvalifikatsiooni määramise aluseks oleva tööstaaži hulka, samuti ka mitte tööstaaži hulka, mis NSVL ja VNFSV seaduste järgi annab õiguse pensionile ja muudele soodustustele ning eesõigus-tele (teenistustasude lisatasud väljateenitud aastate eest, lisa-puhkused jm.).

Teenistustasude lisatasusid väljateenitud aastate eest paranduslikel töodel olemise ajal ei maksta.

Märkus. Vabaduskaotuseta paranduslikke töid ei kohaldata sõjaväelastele, kes kuuluvad Töolis-Talupoegade Punaväe keskmisse, vanemasse, kõrgemasse ja ülejateenistuslikku nooremisse kaadri juhtivasse koosseisu, samuti ka sõjaväelastele, kes kuuluvad Töolis-Talupoegade Punaväe reakaadri koosseisu ja ajateenistuslikku nooremisse kaadri juhtivasse koosseisu. Paranduslike tööde asemel kohaldatakse tähendatud sõjaväelastele aresti tähtajaga kuni 2 kuuni, mis täidetakse sõjaväelaste distsiplinaararesti kandmise kohta ettenähtud korras.

§ 31. Poliitiliste ja mõnede tsiviilõiguste kaotus seisneb järgmiste õiguste kaotuses:

- a) aktiivne ja passiivne valimisõigus;
- b) õigus olla valitavais ametites ühiskondlikes organisatsioonides;
- v) õigus olla mõnedes riiklikes ametites;
- g) õigus kanda aunimetusi;
- d) vanemlikud õigused;
- e) õigus pensionile, mida antakse sotsiaalkindlustuse ja riikliku kindlustuse korras, ja toetusele tööpuuduse korral, mida antakse sotsiaalkindlustuse korras.

Ülalloetletud õigusi võidakse süüdimõistetult ära võtta kas kõiki koos või üksikute liikide järgi.

Vanemlike õiguste kaotust võib kohus määrata ainult juhtudel, kui on kindlaks tehtud nende õiguste kuritarvitus süüdimõistetu poolt.

Pensioniõiguse kaotust võib kohus määrata ainult järgmistel juhtudel: a) riiklikes kuritegudes süüdimõistmise korral (eriosa I peatükk); b) kasusaamise sihil toimepandud kuritegude eest vabaduskaotusele mõistmise korral, samuti väljasaatmisele mõistmise korral ühes sundasumisega teistes kohtades (kui

väljasaatmine oli määratud sotsiaalse kaitse peavahendina); v) kogu vara konfiskeerimise kohaldamisel sotsiaalse kaitse lisavahendina; g) rahu ajal käesoleva koodeksi § 193³, 193⁴, 193⁷, 193⁹, 193¹², 193¹³, 193¹⁷ ja 193²⁰—193²⁸ ettenähtud sõjaväelistes kuritegudes süüdimõistmise korral, sõja ajal aga — Kriminaalkoodeksi IX peatükis (sõjaväelised kuriteod) ettenähtud ükskõik millises kuriteos süüdimõistmise korral.

§ 32. Õiguste kaotust ei või määrata tähtajaga üle viie aasta.

Selle sotsiaalse kaitse vahendi määramisel lisavahendina vabaduskaotusele kestab õiguste kaotus kogu vabaduskaotuse kandmise ajal ja pärast seda otsuses määratud tähtaja jooksul.

§ 33. Paragrahvi 31 p. a—v ettenähtud õiguste kaotusega kaasneb NSVL ja VNFSV kõigi ordenite kaotus. Neil juhtudel on kohus kohustatud pärast otsuse jõustumist tegema sellekohase esitise vastavalt kas NSVL KTK või VKTK Presiidiumile¹⁾.

Kõigi teiste teenetemärkide ja aunimetuste kaotus määratakse kohtuotsusega.

§ 34. Õiguste kaotust võidakse määrata nii sotsiaalse kaitse lisavahendina kui ka iseseisva peavahendina.

Kohus on kohustatud õiguste kaotuse küsimuse kaalumisele võtma, kui ta mõistab süüdlasele vabaduskaotuse tähtajaga üle ühe aasta.

Õiguste kaotust ei või ühendada tingimisi süüdimõistmisega ega ühiskondliku laitusega.

§ 35. VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmist ühes sundasumisega või keeluga elada teistes kohtades või ilma nende kitsendusteta, ühenduses paranduslikkude töö-

¹⁾ Ordenite annetamise küsimused kuuluvad NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi võimkonda (NSVL Konstitutsiooni § 49 p. ž).

dega või ilma paranduslike töödega, võib kohus kohaldada neile süüdimõistetutele, kellede jätmise teatavasse kohta kohus tunnustab ühiskonnaohtlikuks.

VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmist sundasumisega teistes kohtades määratakse kolmest aastast kuni kümne aastani; lisavahendina võidakse seda vahendit määrata aga ainult kuni viie aastani. VNFSV piiridest või teatavaist kohtadest väljasaatmist sundasumisega teistes kohtades, ühendatult paranduslike töödega, võidakse kohaldada ainult sotsiaalse kaitse peavahendina. VNFSV piiridest või üksikutest kohtadest väljasaatmist ühes keeluga elada neis või teistes kohtades või ilma selle keeluta määratakse ühest kuni viie aastani.

Kui mõni neist vahenditest määratakse lisavahendina vabaduskaotusele, siis arvatakse selle lisavahendi kandmise tähtaja algust päevast, mil süüdimõistetud lõpetas vabaduskaotuse kandmise.

Need teatavaist kohtadest väljasaatmisele mõistetud isikud, ühes kohustusega asuda teistes kohtades, kes kannavad vabaduskaotust paranduslikes töölaagrites, asuvad pärast vabaduskaotuse kandmist töölaagri rajooni niikauaks, kuni neil ei ole õigust vabalt valida enesele elukohta. Neile tuleb anda kasutamiseks maad või võimaldada tasulist tööd.

VNFSV piiridest, samuti teatavaist kohtadest väljasaatmist ükskõik mis kujul ei või kohaldada isikuile, kes on alla kuuteistkümne aasta vanad.

§ 36. Tähtajaline väljasaatmine NSVL ja VNFSV piiridest on lubatud ainult üleliidulise seadusandlusega erimääratud korras.

Teatavast kohast väljasaatmist ühes sundasumisega teistes kohtades võib kohus määrata ainult süüdimõistmise juhtudel kuritegude eest, mis on ette nähtud § 58²—58¹⁴, § 59² esimese

lõike p. a, § 59³, 59^{3a}, 59^{3b}, 59⁷, § 59⁸ esimeses lõikes, § 59⁹, 59¹⁰, 59¹², § 61 kolmandas lõikes, § 73¹, § 74 teises lõikes, § 104, 107, § 116 teises lõikes, § 117 teises lõikes, § 118, 129, 129-a, 136, § 140 teises lõikes, § 142 teises lõikes, § 153 teises lõikes, § 155, § 162 p. b, v, g ja d, § 164 teises lõikes, § 165 kolmandas lõikes, § 166, 167, § 169 teises lõikes, § 173 ja § 175 teises ja kolmandas lõikes.

Kohad, kuhu võidakse määrata sundasumisele, määravad kindlaks: ilma paranduslikkude töödeta asumisele määratute suhtes — VNFSV RKN juures olev Miilitsa ja Kriminaaljälituse Peatalitus kokkuleppel VNFSV Kohtu Rahvakomisariaadiga, ühes paranduslikkude töödega asumisele määratute suhtes aga — VNFSV Kohtu Rahvakomissariaat¹⁾.

§ 37. Ametist vallandamist kohaldatakse juhtudel, kui kohus leiab, et süüdimõistetut ei ole võimalik jätta ametikohale, kus ta teenis kuriteo toimepanemise või süüdimõistmise ajal, ja sellega võib kaasneda mõnes ametis olemise keeld mitte üle viieaastase tähtajaga.

§ 38. Teataval tegevus- või tööndusalal tegutsemise keeldu mitte üle viieaastase tähtajaga kohaldab kohus juhtudel, kui ta leiab, et süüdimõistetut ei või kindlakstehtud kuritarvituste tõttu, mis ta on toime pannud oma kutse- või tööndusalal, lubada edasi tegutseda sel alal.

Eriti võib kohus süüdimõistetul keelata võtta enesele kohustusi riigi tööttevõtete ja hangete alal, sõlmida toiminguid riiklikkude ja ühiskondlikkude ettevõtetega ja asutistega, juhtida omal nimel või teiste isikute ülesandel kaubandus- ja komisjoni-ettevõtteid.

¹⁾ Käesoleval ajal määrab asumisele mõistetute sundasumise kohad NSVL SiseRK.

§ 39. Ühiskondlik laitus seisneb kohtu nimel süüdimõistetule avalikult väljendatavas hukkamõistus.

*§ 40. Vara konfiskeerimine seisneb süüdimõistetute kogu vara või kohtu poolt täpselt määratud vara sunduslikus ja tasuta võõrandamises riigi kasuks. Konfiskeerida võidakse süüdimõistetute isiklikku omandit kui ka temale kuuluvat osa ühisomandist.

Konfiskeerimisele ei kuulu süüdimõistetule ja tema perekonnale hädavajalikud koduse majapidamise tarbed ja elatusvahendiks olevad kodukäsitööstusliku, käsitööstusliku või põllumajandusliku väiketoodangu riistad.

Süüdimõistetule ja tema perekonnaliikmeile konfiskeerimisel allesjätavad toiduained ja rahasummad ei või oma väärtuses kogusummas olla iga perekonnaliikme kohta eraldi alla kolme kuu keskmist töötasu, mida tööline võib teenida selles kohas.

Süüdimõistetule tema kutsetöös tarvilikku inventari võidakse konfiskeerida ainult sel korral, kui kohus on süüdimõistetult võtnud õiguse tegutseda vastaval kutsealal.

Märkus 1. Kulakute majapidamistes ei kuulu konfiskeerimisele ainult need varad, mis on loetletud VNFSV RKN poolt 3. märtsil 1933 kinnitatud Varade loendi §-s 3 seesuguste varadena, milledele ei või pöörata maksu- ega maksevõlgade sissenõudmist (VSKK nr. 16, art. 53).

Märkus 2. Ainuisiklike majapidamiste poolt riiklike sunduslike naturaalandamite tähtjaks mittemäitmise ja rahaliste maksete mittetasumise asjus määratud vara konfiskeerimisel ei kuulu konfiskeerimisele ainult järgmised ainuisiklikele majapidamistele kuuluvad varad: üks elumaja, eluruumide kütmiseks tarvilikud kütteained, kantavad tali- ja suviriided, jalanõud, pesu ja

muud kodumajapidamise tarbed, mis on tarvilikud süüdimõistetule ja isikutele, kes on tema ülalpidamisel.

§ 41. Vara konfiskeerimisel ei vastuta riik süüdimõistetute võlgade ja kohustuste eest, kui need on tekkinud pärast abinõude tarvitusele võtmist vara alalhoidmiseks uurimis- või kohtuorganite poolt ja seejuures ilma nende organite nõusolekuta.

Nõuete suhtes, mis kuuluvad rahuldamisele konfiskeeritud vara arvel, vastutab riik ainult aktiva piirides, kusjuures nõuete rahuldamise järjekorra suhtes kohaldatakse VNFSV Tsiviilkoodeksi § 99 ja 101 ning Tsiviilprotsessi koodeksi § 266, 266¹ ja 266² ettenähtud eeskirju.

*§ 42. Rahatrahv on rahaline sissenõudmine, mida määratakse kohtu poolt käesoleva koodeksi üksikuis paragrahvides ettenähtud piirides, lisavahendina kohaldamise korral aga — kohtu omal äranägemisel.

Igal juhul määratakse rahatrahvi vastavalt süüdimõistetute varalisele seisundile.

Rahatrahvi määramise korral võib kohus mittemaksmise puhul asendada selle vabaduskaotuseta paranduslikkude töödega vahekorras 100 rubla — üks kuu paranduslikke töid. Rahatrahvi asendamine vabaduskaotusega ja vabaduskaotuse asendamine rahatrahviga ei ole lubatud.

Esemeid, mis ei allu konfiskeerimisele, ei või ära võtta ka rahatrahvi pealepanemise korral.

§ 43. Hoiatust kohaldab kohus ainult õigeksmõistva otsuse korral, kui ta leiab, et õigeksmõistetute käitumine annab siiski alust kartuseks, et ta võib tulevikus kuriteo toime panna.

*§ 44. Kahju heakstegemise kohustus pannakse süüdimõistetute peale juhtudel, kui kohus tunnustab otstarbekaks, et

just süüdimõistetute ise kõrvaldaks tema poolt toimepandud õigusrikkumise või kannatanule tekitatud kahju tagajärjed.

See sotsiaalse kaitse vahend ei või siiski raskuselt ületada sotsiaalse kaitse vahendit, mis otsusega on määratud peavahendina.

Viies jagu.

Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise kord.

§ 45. Süüdimõistetule kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendi määramisel on kohtule aluseks:

- a) käesoleva koodeksi üldosa eeskirjad;
- b) eriosa selles paragrahvis tähendatud piirid, milles on ette nähtud antud kuritegu;
- v) kohtu enese sotsialistlik õigustunne, lähtudes seejuures toimepandud kuriteo ühiskonnaohtlikkusest, asjas olevaist asjaoludest ja kuriteo toimepanija isikust.

§ 46. Käesolevas koodeksis ettenähtud kuriteod jagunevad järgmiselt:

- a) kuriteod, mis on sihitud NSVL-s tööliste ja talupoegade võimuga seatud Nõukogude korra aluste vastu ja mis seetõttu on tunnustatud kõige ohtlikumaks;
- b) kõik ülejäänud kuriteod.

Esimese liigi kuritegude eest on koodeksis määratud piir, millest madalamat kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendit kohus ei või määrata.

Kõigi muude kuritegude osas näeb koodeks ette ainult kõrgema, kohtul määrata lubatud piiri.

§ 47. Põhiliseks küsimuseks, mis igal üksikul juhul kuulub lahendamisele, on läbivaadatava kuriteo ühiskonnaohtlikkuse küsimus.

Raskendavaiks asjaoludeks ses suhtes koodeksis ettenähtud selle või teise sotsiaalse kaitse vahendi määramisel on:

a) kuriteo toimepanemine kodanluse võimu ennistamise sihil;

b) võimalus kuriteo toimepanemisega tekitada kahju riigi või töötava rahva huvidele, kuigi kuritegu ei olnud vahenditult sihitud riigi või töötava rahva huvide vastu;

v) kuriteo toimepanemine grupiga või jõuguga;

v¹) kuriteo toimepanemine isiku poolt, kes juba varem on mõnesuguse kuriteo toime pannud, välja arvatud juhud, kui seesugune isik loetakse kohtulikult karistamatuks (§ 55) või kui esimese kuriteo toimepanemise või selle kohta otsuse tegemise päevast on möödunud aegumistähtajad (§ 14 ja 15). Seejuures on kohtul siiski õigus olenevalt esimese kuriteo iseloomust mitte omistada sellele asjaolule raskendavat tähendust;

g) kuriteo toimepanemine kasusaamise sihil või muudel madalatel ajedel;

d) kuriteo toimepanemine erilise julmusega, vägivallega või kavalusega, või isikute suhtes, kes alluvad kurjategijale või on tema hooldamisel, või kes on eriti abitus seisundis oma ea või muude tingimuste tõttu.

§ 48. Selle või teise sotsiaalse kaitse vahendi määramisel loetakse kergendavaiks asjaoludeks, kui kuritegu on toime pandud:

a) kuigi hädakaitse piiride ületamisega, kuid kaitseks Nõukogude võimu, revolutsioonilise õiguskorra või kaitsja või teise inimese isiku ja õiguste ründe vastu;

- b) esimest korda;
- v) motiividel, milledes puudub kasusaamine või muud madalad ajed;
- g) ähvarduse, sundimise või teenistusliku või majandusliku sõltuvuse mõjul;
- d) tugeva hingelise erutuse mõjul;
- e) nälja või puuduse seisundis või raskete isiklike või perekondlike tingimuste kokkusattumise mõjul;
- ž) harimatuse, ebateadlikkuse või asjaolude juhusliku kokkusattumise tõttu;
- z) alaealise isiku või raseda naisisiku poolt.

*§ 49. Kui süüdistatava poolt toimepandud tegu sisaldab mitme kuriteo tunnuseid, samuti ka juhul, kui süüdistatav on toime pannud mitu kuritegu, milledes otsust ei ole veel tehtud, siis kohus, määrates iga kuriteo eest eraldi vastava sotsiaalse kaitse vahendi, määrab viimase lõplikult paragrahvi järgi, milles on ette nähtud kõige raskem toimepandud kuritegudest ja kõige raskem sotsiaalse kaitse vahend.

§ 50. Ära muudetud.

*§ 51. Kui kohus eriliste asjaolude tõttu veendub vajaduses määrata sotsiaalse kaitse vahend alla alammäära, mis on ette nähtud käesoleva koodeksi sellele kuriteole vastavas paragrahvis, või üle minna teisele, vähem raskele sotsiaalse kaitse vahendile, mis ei ole ette nähtud selles paragrahvis, siis võib ta seda kõrvalekaldumist lubada, kuid siiski mitte muidu kui täpselt väljendades otsuses need motiivid, mis selle kõrvalekaldumise põhjustasid.

Sedasama reeglit kohaldatakse ka neil juhtudel, kui kohus tunnustab, et süüdistatav asja läbivaatamise ajal ei ole ühis-

konnaohtlik, ja ei kohalda temale üldse sotsiaalse kaitse vahendit.

§ 52. Õigus täielikult või osaliselt vabastada süüdimõistetut temale määratud sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamisest peale käesolevas koodeksis ettenähtud juhtude kuulub VNFSV kõigi kohtuorganite otsuste suhtes ainuüksi VKTK Presiidiumile¹⁾.

K u u e s j a g u.

Tingimisi süüdimõistmine ja enne tähtaega tingimisi vabastamine.

*§ 53. Kui kohus tunnustab, et süüdimõistetut ohtlikkuse määr ei nõua tema sunduslikku eraldamist või tema poolt paranduslike tööde sunduslikku täitmist, siis võib kohus teda tingimisi süüdi mõista.

Neil juhtudel määrab kohus, et otsust ei täideta, kui süüdimõistetut kohtu poolt määratud tähtaja jooksul ei pane toime uut, vähemalt sama rasket kuritegu. See tähtaeg ei või olla alla ühe ega üle kümne aasta.

M ä r k u s. Vabaduskaotusega või paranduslike töödega sotsiaalse kaitse lisavahendina ühendatud rahaline või varaline sissenõudmine täidetakse üldistel alustel olenemata sellest, et sotsiaalse kaitse peavahend on määratud tingimisi.

§ 54. Kui tingimisi süüdimõistetut katseaja kestel paneb toime uue kuriteo, võib kohus uue kuriteo eest määratud sot-

¹⁾ Armuandmise õigus kuulub praegu NSVL Ülemnõukogu Presiidiumile (NSVL Konstitutsiooni § 49 p. z) ja (ENSV kohtuorganite poolt süüdimõistetute suhtes) ENSV Ülemnõukogu Presiidiumile (ENSV Konstitutsiooni § 31 p. g).

siaalse kaitse vahendile lisandada tingimisi määratud sotsiaalse kaitse vahendi kas täielikult või osaliselt, või kohaldada süüdimõistetule ainult teise otsusega määratud sotsiaalse kaitse vahendit. Esimesel juhul ei või vabaduskaotuse tähtaeg kogusummas ületada kümmet aastat, parandusliikkude tööde tähtaeg aga ühte aastat.

*§ 55. Kohtulikult karistamatuiks tunnustatakse:

- a) kohtu poolt õigeksmõistetud isikud;
- b) tingimisi süüdimõistetud isikud, kes kohtu poolt määratud katseaja kestel ei ole toime pannud uut, vähemalt sama rasket kuritegu;
- v) isikud, kellele on mõistetud vabaduskaotus tähtajaga mitte üle kuue kuu või ükskõik milline kergem sotsiaalse kaitse vahend ja kes kolme aasta jooksul arvates neile kohaldatud vastava sotsiaalse kaitse vahendi ärakandmise päevast ei ole toime pannud uut, vähemalt sama rasket kuritegu, samuti ka tähtajaga üle kuue kuu, kuid mitte üle kolme aasta vabaduskaotusele mõistetud isikud, kes ei ole toime pannud uut, vähemalt sama rasket kuritegu kuue aasta jooksul.

§ 56—57. Ä r a m u u d e t u d .

ERIOSA.

Esimene peatükk.

Riiklikud kuriteod.

1. Kontrrevolutsioonilised kuriteod.

*§ 58¹. Kontrrevolutsiooniliseks loetakse iga tegu, mis on sihitud töolis-talupoegade nõukogude võimu ning nende poolt NSVL Konstitutsiooni ja liiduvabariikide konstitutsioonide alusel valitud NSVL ja liiduvabariikide ning autonoomsete vabariikide töolis-talupoegade valitsuste kukutamisele, õõnestamisele või nõrgendamisele või NSVL välise julgeoleku ja proletariaadi revolutsiooni põhiliste majandusliikude, poliitiliste ja rahvusliikude saavutiste õõnestamisele või nõrgendamisele.

Kogu töötava rahva huvide rahvusvahelise solidariteedi alusel loetakse niisugused teod kontrrevolutsioonilisteks ka siis, kui need on sihitud mingi teise töötava rahva riigi vastu, kuigi see ei kuulu NSVL koosseisu.

§ 58^{1a}. Kodumaa reetmise, s. t. tegude eest, mis on toime pandud NSVL kodanikkude poolt NSVL sõjalise võimsuse, NSVL sõltumatuse või tema territooriumi puutumatus kahjustamiseks, nagu spionaaž, sõjalise või riikliku saladuse väljaandmine, üleminek vaenlase poole, põgenemine või lendamine välismaale, karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega, kergendavail asjaoludel aga — vabaduskaotusega kümneks aastaks, ühes kogu vara konfiskeerimisega¹).

¹) Vt. KrK § 28.

§ 58^b. Samade kuritegude eest, kui need on toime pandud sõjaväelaste poolt, karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 58^v. Sõjaväelase põgenemise või lendamise korral välismaale tema täisealisi perekonnaliikmeid, kui nad millegagi kaasa aitasid valmistusel olevale või toimepandud reetmisele või kui nad kas või ainult teadsid sellest, kuid ei teatanud sellest võimudele, karistatakse —

vabaduskaotusega viiest kuni kümne aastani, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

Reetja teised täisealsed perekonnaliikmed, kes kuriteo toimepanemise ajal elasid temaga koos või olid tema ülalpidamisel, kaotavad valimisõiguse ja nad saadetakse asumisele Siberi kaugemaisse rajoonidesse viieks aastaks.

§ 58^g. Sõjaväelase poolt mitteteatamine valmistusel olevast või toimepandud reetmisest toob kaasa —

vabaduskaotuse kümneks aastaks.

Mitteteatamist teiste kodanike (mittesõjaväelaste) poolt jälitatakse vastavalt § 58¹².

§ 58². Relvastatud ülestõus või relvastatud jõukude tungimine kontrrevolutsioonilistel sihtidel nõukogude territooriumile, võimu haaramine keskuses või kohtadel neilsamadel eesmärkidel, eriti NSVL ja üksiku liiduvabariigi territooriumist mõne osa vägivaldse eraldamise või NSVL ja välisriikide vahel sõlmitud lepingute tühistumise sihil, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäär — mahalaskmise või töötava rahva vaenlaseks kuulutamise, ühes vara konfiskeerimisega ning liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega ning NSVL piiridest

jäädavalt pagendamisega, kusjuures neid vahendeid võidakse kergendavail asjaoludel kergendada ja määrata vabaduskaotust mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 58³. Kontrrevolutsioonilisel sihil ühenduse pidamine välisriigiga või tema üksikute esindajatega, samuti ka kaasaaitamine ükskõik mis viisil välisriigile, kes on NSVL-ga sõjaseisukorras või peab temaga võitlust interventsiooni või blokaadi kaudu, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58⁴. Rahvusvahelise kodanluse sellele osale, kes kapitalistliku süsteemi asemele tulnud kommunistliku süsteemi õigusvõrdsust mitte tunnustades püüavad seda kukutada, samuti selle kodanluse mõju all olevaile või tema poolt vahenditult organiseeritud ühiskondlikele rühmitustele ja organisatsioonidele ükskõik mis viisil abi osutamine vaenuliste tegude teostamises NSVL vastu toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavail asjaoludel aga kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemäärani — mahalaskmiseni või töötava rahva vaenlaseks kuulutamiseni, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega ning NSVL piiridest jäädavalt pagendamisega ja vara konfiskeerimisega.

§ 58⁵. Välisriigi või sealsete ühiskondlike rühmituste kallutamine — nende esindajatega ühenduse pidamise, valedokumentide kasutamise või muude vahenditega — sõjakuulutamisele, relvastatult NSVL asjadesse segamisele või muudele

vaenlikele tegudele, eriti: blokaadile, NSVL või liiduvabariigi riikliku vara haaramisele, diplomaatiliste vahekordade katkestamisele, NSVL-ga sõlmitud lepingute lõpetamisele jms., toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58⁶. Spionaaž, s.t. oma sisu tõttu eriliselt hoitavat riiklikku saladust moodustavate andmete edasiandmine, riisumine või kogumine edasiandmise sihil välisriikidele, kontrrevolutsioonilistele organisatsioonidele või eraisikutele, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, kuid neil juhtudel, kui spionaaž põhjustas või võis põhjustada eriti raskeid tagajärgi NSVL huvidele, — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — mahalaskmise või töötava rahva vaenlaseks kuulutamise, ühes liiduvabariigi ja sellega ühtlasi NSVL kodakondsuse kaotamisega ning NSVL piiridest jäädavalt pagendamisega, ühes vara konfiskeerimisega¹).

Oma sisu tõttu eriliselt hoitavat riiklikku saladust mittemoodustavate, kuid seaduse otsese keelu või asutiste või ettevõtete juhatajate korralduse tõttu avaldamisele mittekuuluvate majanduslike andmete tasu eest või tasuta edasiandmine, riisumine või kogumine edasiandmise sihil ülaltähendatud organisatsioonidele või isikutele, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

M ä r k u s 1. Eriliselt hoitavaiks riiklikeks saladusteks loetakse andmeid, mis on loetletud NSVL Rahvakomis-

¹) Vt. § 28.

saride Nõukogu poolt kokkuleppel liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogudega kinnitatud ja üldiseks teadmiseks avaldatud erilises nimestikus.

M ä r k u s 2. Käesoleva koodeksi § 193¹ tähendatud isikute spionaaži suhtes jääb jõusse sama koodeksi § 193²⁴.

§ 58⁷. Riikliku tööstuse, transpordi, kaubanduse, rahalise käibe või krediidisüsteemi, samuti kooperatsiooni õonestamine, mis on toime pandud kontrrevolutsioonilistel sihtidel riiklikkude asutiste ja ettevõtete vastavalt kasutamise või nende normaalsele tegevusele vastutöötamisega, samuti riiklikkude asutiste ja ettevõtete kasutamine või nende tegevusele vastutöötamine, mis toime pandud endiste omanikkude või huvitatud kapitalistlikkude organisatsioonide huvides, toob kaasa — sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58² 1).

*§ 58⁸. Terroristlikkude aktide toimepanemine, mis sihitud Nõukogude võimu esindajate või revolutsiooniliste tööliste ja talupoegade organisatsioonide tegelaste vastu, ja osavõtmine niisuguste aktide toimepanemisest, olgugi isikute poolt, kes ei kuulu kontrrevolutsioonilisse organisatsiooni, toob kaasa — sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58⁹. Kontrrevolutsioonilisel sihil raud- või muude teede ja liiklusvahendite, rahva sidevahendite, veejuhtmete, ühiskondlike ladude ja muude seadeldiste või riikliku või ühiskondliku vara purustamine või rikkumine plahvatusega, süütamisega või muul viisil toob kaasa — sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58² 1).

1) Vt. § 28.

*§ 58¹⁰. Propaganda või agitatsioon, mis sisaldab üleskutset Nõukogude võimu kukutamisele, õõnestamisele või nõrgendamisele või mõne kontrrevolutsioonilise kuriteo (käesoleva koodeksi § 58²—58⁹) toimepanemisele, samuti sellesisulise kirjanduse levitamine, valmistamine või hoidmine, toob kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu¹).

Samad teod, kui need on toime pandud massiliste rahutuste puhul, või ära kasutades masside usulisi või rahvuslikke eelarvamusi, või sõjaolukorras või kohtades, mis on kuulutatud sõjaseisukorda, toovad kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

§ 58¹¹. Igasugune organiseerimistegevus, mis on sihitud käesolevas peatükis ettenähtud kuritegude ettevalmistamisele või toimepanemisele, samuti osavõtmine organisatsioonist, mis moodustatud käesolevas peatükis ettenähtud mõne kuriteo ettevalmistamiseks või toimepanemiseks, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva peatüki vastavais paragrahvides.

*§ 58¹². Kindlasti teadaolevast valmistusel olevast või toimepandud kontrrevolutsioonilisest kuriteost mitteteatamine toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu¹).

§ 58¹³. Aktiivsed teod või aktiivne võitlus töölisklassi ja revolutsioonilise liikumise vastu, mida on avaldatud tsaristliku korra ajal või kontrrevolutsiooniliste valitsuste juures

---

¹) Vt. § 28.

kodusõja perioodil vastutavatel või salajastel (agentuur) ametikohtadel olles, toovad kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis ette nähtud käesoleva koodeksi § 58².

*§ 58¹⁴. Kontrrevolutsiooniline sabotaaž, s. t. kellegi poolt teatavate kohuste teadlik mittetäitmine või tahtlik hooletu täitmine valitsusvõimu ja riigiaparaadi tegevuse nõrgendamise erisihil, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavail asjaoludel aga kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

2. NSVL-le eriti ohtlikud valitsemiskorra-vastased kuriteod.

§ 59¹. Valitsemiskorra-vastaseks kuriteoks loetakse iga tegu, mis kuigi vahenditult ei ole sihitud Nõukogude võimu ja Töolis-Talupoegade Valitsuse kukutamisele, siiski viib valitsus- või rahvamajandus-organite korrapärase tegevuse rikkumisele ja on ühenduses võimuorganitele vastuhakkamisega ja nende tegevuse takistamisega, seadustele mittealistumisega või muude võimu tugevuse ja autoriteedi nõrgenemist esilekutsuvate tegudega.

NSVL-le eriti ohtlikeks valitsemiskorra-vastasteks kuritegudeks loetakse neid kontrrevolutsiooniliste sihtideta toimendatud valitsemiskorra-vastaseid kuritegusid, mis kõigutavad NSVL ja liiduvabariikide riigivalitsemise ja majandusliku võimsuse aluseid.

*§ 59². Massilised korratud, milledega kaasnevad rüüsumised, raudteede või muude liiklus- ja sidevahendite purustamised, tapmised, süütamised ja muud sarnased teod, toovad kaasa —

a) massiliste korratuste organiseerijate ja juhtijate suhtes, samuti ka kõigi osaliste suhtes, kes panid toime ülaltähendatud kuritegusid või relvastatult hakkasid vastu võimule, — vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavil asjaoludel aga kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääraneni — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega;

b) teiste osaliste suhtes —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

Massilised korratud, mis ei ole seoses ülaltähendatud kuritegudega, kuid on ühenduses ilmse mittealistumisega või mude seaduslikele nõudmistele või vastutöötamisega võimudele nende peale pandud kohuste täitmisel või võimude sundimisega ilmselt seadusvastaste nõudmistele täitmisele, toovad kaasa — vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹).

*§ 59³. Banditism, s. t. relvastatud jõukude organiseerimine ning osavõtt neist ja nende poolt organiseeritud kallaletungidest nõukogude ja eraasutistele või üksikuile kodanikele, rongide kinnipidamistest ja raudteede ning muude liiklus- ja sidevahendite purustamisest, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavil asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääraneni — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

¹) Vt. § 28.

§ 59^a. Tulirelva, selle osade ning laske- ja lõhkeainete avalik või salajane riisumine:

a) Töolis-Talupoegade Punaväe, erilist riiklikku tähtsust omavate ettevõtete ja seadeldiste sõjaväestatud kaitse ja sõjaväestatud tuletõrje, Töolis-Talupoegade Miilitsa, Veealuste Tööde Ekspeditsiooni (EVTE), paranduslikkude tööasutiste, samuti ka sõjaväeteenistusest usuliste veendumuste tõttu vabastatud isikuist koosneva tagalaväe¹⁾ ja tööühmade ladudest või hoiukohtadest, või

b) Töolis-Talupoegade Punaväe osade, sõjaväestatud kaitse ja sõjaväestatud tuletõrje osade, Töolis-Talupoegade Miilitsa osade, Veealuste Tööde Ekspeditsiooni (EVTE) osade, tagalaväe ja tööühmade osade ja paranduslikkude tööasutiste alalistest või ajutistest asukohtadest — juhtudel, kui tulirelv, selle osad ning laske- ja lõhkeainete tagavarad olid kaitse või erilise valve all, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta, juhul aga, kui riisujad tarvitasid vastavat kaitset või valvet teostavate isikute elule või tervisele ohtlikku vägivalda, siis vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta ja eriti-raskendavil asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59^b. Raud- ja muude liiklusteede, neil asuvate seadeldiste, hoiatusmärkide, veereva koostise ja laevade purusta-

1) NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgu poolt 1. septembril 1939 vastuvõetud Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette sõjaväeteenistusest vabastatud isikuist koosnevat tagalaväge ega tööühmi.

mine või rikkumine rongi- või laevaõnnetuse tekitamise sihil toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, ja eriti-raskendavail asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

*§ 59^{sv}. Töödistsipliini rikkumine (liikluseeskirjade rikkumine, veereva koostise ja teede halvakvaliteediline remont jms.) transpordialaste töötajate poolt, kui see rikkumine põhjustas või võis põhjustada veereva koostise, tee ja teeseadeldiste rikkumist või hävitamist või õnnetusjuhtumeid inimestega, mitteõigeaegset rongide ja laevade väljasaatmist, väljalaadimiskohtades tühjade transpordivahendite kogunemist, vagunite ja laevade seismist ning muid nähtusi, mis toovad kaasa valituse poolt ettenähtud transpordiplaani nurjumise (mitte-täitmise) või liikluse korrapärasuse ja julgeoleku ohustamise, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kümne aastani.

Kui need teod kannavad ilmselt kuritahtlikku iseloomu, kohaldatakse sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäär, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59^{sg}. Teenistuskohuste rikkumine tsiviillennuasjanduse ja tsiviilõhusõidu alal töötajate poolt (lennujaama ülema poolt õhusõidukite väljasaatmise eeskirjade rikkumine, lennujaamast väljalendamine lennujaama ülema loata, õhusõidueeskirjade rikkumine jms.), kui see rikkumine põhjustas või võis põhjustada õhusõiduki või maapealsete õhusõiduseadeldiste

rikkumist või hävitamist või õnnetusjuhtumeid inimestega, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kümne aastani, eriti-raskendavail asjaoludel aga karistuse ülemmäära.

§ 59^d. Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine (loata sisselend NSVL-sse ja NSVL-st väljalend, loas tähendatud maršruutidest, maandumiskohtadest, õhuväraaist, lennukõrgusest jms. mittekinnipidamine), kui see ei sisalda kodumaa reetmise või muude kontrrevolutsiooniliste kuritegude tunnuseid, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta või rahatrahvi kuni 10000 rublani, ühes õhusõiduki konfiskeerimisega või ilma konfiskeerimiseta.

§ 59⁴. Järjekordsest tegelikku sõjaväeteenistusse kutsumisest kõrvalehoidumine toob kaasa —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

Järjekordsest tegelikku sõjaväeteenistusse kutsumisest kõrvalehoidumine raskendavail asjaoludel, eriti enesele kehvastuse tekitamisega, haiguse simuleerimisega, dokumentide võltsimisega, ametiisiku äraostmisega jms. või usuliste veendumuste ettekäändel¹), toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni viie aastani.

§ 59⁵. Sõja ajal tagalaväkke või töörühmadesse¹) kutsumisest kõrvalehoidumine isikute poolt, kes on arvatud tagala-

1) NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgu poolt 1. septembril 1939 vastuvõetud üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette sõjaväeteenistusest vabastamist usuliste veendumuste tõttu ega tagalaväe organisatsiooni.

väkke, ja isikute poolt, kes on vabastatud sõjaväeteenistusest usuliste veendumuste tõttu, toob kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

§ 59⁶. Keeldumine või kõrvalehoidumine maksude tasumisest või koormatiste (eriti autotranspordi, hobuste, veokite ja laevade sõjaliste koormatiste) täitmisest sõjaaja tingimustes toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu, eriti-raskendavail asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääran — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega¹⁾.

*§ 59⁷. Propaganda või agitatsioon, mis sihitud rahvusliku või usulise vaenu või tüli õhutamisele, ja sellesisulise kirjanduse levitamine või valmistamine ja hoidmine toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni kahe aastani.

Samad teod sõjaolukorras või massiliste rahutuste ajal toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavail asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääran — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

*§ 59⁸. Müntide, riigikassa-piletite, NSVL Riigipanga piletite või riiklikkude väärtpaberite võltsimine või võltsitute käibelelaskmine äritsemisena, samuti ka välisvaluuta võltsimine ja võltsitud välisvaluuta käibelelaskmine äritsemisena toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmääran — mahalaskmise,

¹⁾ Vt. § 28.

ühes vara konfiskeerimisega, kusjuures kergendavalt asjaoludel võidakse seda vähendada kuni vabaduskaotuseni mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

Tšekkide, raha- ja väärtpaberite hoiudokumentide, samuti ka rahaliste akreditiivide tunnistuste võltsimine äritsemisena toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

Postimaksumärkide, raudtee- ja veetranspordipiletite ja muude sõidu- ja kaubaveodokumentide võltsimine või võltsitute käibelelaskmine äritsemisena toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

*§ 59⁹. Kvalifitseeritud salakaubavedu toob kaasa —

lisaks kauba konfiskeerimisele ja rahatrahvile, mis määratud tollitalituse poolt, vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, eriti-raskendavalt asjaoludel kõrgendamise sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 59¹⁰. Kaasaaitamine seadusvastasele riigipiirist ülekäimisele, kui see on toime pandud äritsemisena või ametiisiku poolt, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

§ 59¹¹. Väliskaubanduse monopoli seaduse rikkumine toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kümne aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 59¹². Valuutaoperatsioonide kohta käivate eeskirjade rikkumine toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 59¹³. Käesoleva koodeksi § 59², 59³ ja 59⁸ tähendatud valmistusel olevaist või toimepandud kuritegudest mitteteatamine nende poolt, kellele need olid kindlasti teada, toob kaasa — vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾.

Teine peatükk.

Muud valitsemiskorra-vastased kuriteod.

*§ 60. Seatud tähtjaks määralise sundkindlustuse maksude tasumata jätmine, hoolimata sellekohasest võimalusest, juhul, kui on tarvitusele võetud kas või ainult ükski kord möödunud või jooksva maksuaasta kestel abinõusid sissenõudmiseks vara üleskirjutamise või üleskirjutatud vara müügi näol, — toob kaasa —

esimesel korral — rahatrahvi nende maksude suuruses;
teisel korral — paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahvi nende maksude kahekordses suuruses.

Samad teod, kui need on toime pandud isikute grupi poolt eelneval kokkuleppel, samuti ka ilma eelneva kokkuleppeta, aga isikute poolt, kes kuuluvad majapidamistesse, mis eriseaduste kohaselt (Põllumajandusliku maksu seaduse alusel) on loetud kulaklikeks, või isikute poolt, kes on maksustatud tulumaksuga nimestiku nr. 3 alusel, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani

¹⁾ Vt. § 28.

või rahatrahv mitte üle nende maksude kümnekordse määra¹⁾).

§ 60¹. Sõjalise erimaksu mittetasumine tähtajaks, kui selleks oli võimalus, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv mitte üle tasumata maksu kolmekordse määra.

Sama tegu, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on süüdi mõistetud sellesama maksu mittetasumise pärast eelneval või jooksva maksuaastal, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv mitte üle tasumata maksu viiekordse määra.

Sama tegu, olgugi esimest korda toime pandud, kuid isikute grupi poolt eelneval kokkuleppel, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani²⁾).

*§ 61. Koormatiste, üleriiklikkude ülesannete või üleriikliku tähtsusega tööde teostamise täitmisest keeldumine —

rahatrahv, mis määratakse vastava võimuorgani poolt kuni pealepandud ülesande, koormatise või töö viiekordse väärtuse suuruses;

teisel korral —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani¹⁾);

samad teod, kui need on toime pandud kulaklike elementide poolt, olgugi esimest korda, või teiste isikute poolt raskestavil asjaoludel: isikute grupi kokkulepe või võimuorga-

¹⁾ Vt. § 28.

²⁾ Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette tagalaväge, seoses millega sõjalist maksu ei võeta.

nitele¹⁾ koormatiste, ülesannete või tööde teostamisel aktiivselt vastuhakkamine, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, koos asumisele saatmisega või ilma selleta.

§ 62. Maksustamisele või arvestamisele kuuluvate esemete vastastikusel kokkuleppel organiseeritud varjamine või nende koguse ebaõige näitamine —

organiseerijate ja juhtijate suhtes — vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta, teiste osaliste suhtes — rahatrahv mitte üle vastavate maksude viiekordse määra.

Teistkordne varjamine, olgugi ilma kokkuleppeta teiste maksukohuslastega, —

sotsiaalse kaitse vahendid, mis on ette nähtud organiseeritud varjamise organiseerijaile ja juhtijaile.

Esmakordselt toimepandud varjamine —

rahatrahv mitte üle vastavate maksude viiekordse määra.

Märkus. Käesoleva paragrahvi kolmas lõige ei tule kohaldamisele põllumajandusliku maksu alal tuluallikate varjamise korral, kui kohaldatakse administratiivtrahvi korras ja ulatuses, nagu määratud selle maksu kohta käivas seaduses²⁾.

¹⁾ Vastavalt NSVL KTK ja RKN määrusele 11. aprillist 1937 (LSKK 1937, nr. 30, art. 120) määrab trahve sundandamite mittetäitmise eest kohus erimenetluse korras.

²⁾ Tuleb silmas pidada NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgu poolt 1. septembril 1939 vastuvõetud Põllumajandusliku maksu seaduse § 33: „Sissetuleku-allikate varjamise eest võetakse maksukohuslased kriminaalvastutusele“.

§ 63. Pärandi või kingitusaktiga ülemineva vara täielik või osaline varjamine, samuti ka kunstlik vara väärtuse vähendamine pärimis- ja kinkimisseadustest kui ka pärandite ja kingitusaktidega üleminevate varade maksu seadusest möödahiilimise sihil —

pärimis- või kingitusakti alusel varjajale ülemineva vara täielik või osaline konfiskeerimine.

§ 64. Sõjaväeteenistuskohuslaste ja sõjaväelaste kohta seatud arvestuseeskirjade esmakordne rikkumine sõjaväeteenistuskohuslaste või sõjaväelaste poolt või asutiste või ettevõtete ametiisikute poolt, kes vastutavad sõjaväelaste ja sõjaväeteenistuskohuslaste arvestamise läbiviimise eest, —

rajooni, linna või jaoskonna sõjakomissariaatide poolt administratiivkorras määratav rahatrahv kuni viiekümne rublani.

Tähendatud eskirjade teistkordne rikkumine, kui see on toime pandud:

a) isikute poolt, kes kuuluvad reservväe reameeste ja nooremasse juhtivasse koosseisu, —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni kaheksa rublani;

b) isikute poolt, kes kuuluvad reservväe ja pikaajalise puhkuse keskmisse, vanemasse või kõrgemasse juhtivasse koosseisu, —

paranduslikud tööd kuni kahe kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani;

v) asutiste, ettevõtete, majavalitsuste ja perekonnaseisuorganite ametiisikute poolt, kes vastutavad sõjaväeteenistus-

kohuslaste ja sõjaväe arvestamise läbi iimise eest, —
paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv
kuni viiesaja rublani¹⁾).

§ 65. Ära muudetud.

§ 66. Katse- ja kontrollmobilisatsioonist kõrvalehoidu-
mine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni
viiesaja rublani.

§ 67. Ära muudetud.

§ 68. Eelkutsealuste²⁾ või Töolis-Talupoegade Punaväe
ridades mitteseisvate sõjaväelaste ja Töolis-Talupoegade Puna-
väe reservi sõjaväeteenistuskohuslaste kohuslikust sõjaväeteen-
istusest keeldumine või kõrvalehoidumine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni
või rahatrahv kuni viiesaja rublani³⁾).

Eelkutsealuste või Töolis-Talupoegade Punaväe ridades
mitteseisvate sõjaväelaste ja reservi sõjaväeteenistuskohuslaste
keeldumine või kõrvalehoidumine kohuslikust sõjaväeteenistu-
sest tervisrikke tekitamise, haiguse simuleerimise, dokumentide
võltsimise, ametiisikute äraostmise või muul pettuslikul teel,
samuti usuliste või teiste isiklike veendumuste ettekäändel⁴⁾ —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

1) § 64 on jõu kaotanud — vt. NSVL Ülemnõukogu Pre-
siidiumi seadlust 30. juulist 1940. (Vt. lisa 9.)

2) Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette
eelkutsealuste sõjaväeteenistuse kohustust.

3) Vt. § 28.

4) NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgu poolt 1. septembril
1939 vastuvõetud Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei
näe ette sõjaväeteenistusest vabastamist usuliste veendumuste
tõttu ega tagalaväe organisatsiooni.

§ 69. Sõjaväeteenistusest usuliste veendumuste tõttu vabastatud isikute ning tagalaväkke arvatud isikute kõrvalehoidumine neile määratud üldkasulikkude tööde täitmisest — vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾.

§ 70. Töolis-Talupoegade Punaväe territoriaalsete üksuste komplekteerimiseks hobuste, veokite ja rakmete andmisest kõrvalehoidumine õppuste, samuti õppe- ja lühiajaliste kogunemiste ajal —

rahatrahv kuni kahesaja rublani, ühes andmatajäänud loomade ja esemete konfiskeerimisega või ilma selleta.

Arvestamisele kuuluvate tööloomade (hobuste, härgade, kaamelite jt.), veokite, rakmete, autode, mootorrataste, jalg-rataste ja muude transpordiabinõude, samuti nende päraldiste ja tagavara-osade sõjalise või muu arvestamise eeskirjade rikkumine või nende ilma kaaluvate põhjusteta mitteesitamine ümberarvestamiseks, ümberkirjutamiseks või katse- või kontroll-mobilisatsiooni korral —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni kahesaja rublani.

§ 71. Ära muudetud.

*§ 72. Tunnistuste ja riiklikkude või ühiskondlikkude asutiste poolt väljaantavate muude dokumentide, mis annavad õigusi või vabastavad kohustustest, võltsimine võltsija enese või teiste isikute poolt kasutamise sihil —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani²⁾.

1) Vt. allmärget 4 § 68 juurde.

2) Vt. § 28.

Teadvalt võltsitud dokumentide kasutamine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani^{1,2)}).

§ 73. Üksikute kodanikkude vastuhakkamine võimu esindajaile seadusega nende peale pandud kohuste täitmisel või nende sundimine ilmselt ebaseaduslike tegude toimepanemisele, ühenduses vägivallaga võimu esindaja isiku kallal, — vabaduskaotus mitte alla ühe aasta.

Võimule vastuhakkamine ilma vägivallata —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani²⁾).

*§ 73¹. Ametiisikute või ühiskondlike töötajate ähvardamine tapmisega, vara hävitamisega või vägivalla tarvitamisega, kui seda tehakse nende teenistusliku või ühiskondliku tegevuse katkestamise või selle iseloomu muutmise sihil ähvardaja huvides, toob kaasa, olenevalt ähvarduse asjaoludest ja iseloomust, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni, või rahatrahvi kuni kolmesaja rublani, või antud kohast väljasaatmise kuni kolme aastani, ühes sundasumisega teistes kohtades või ilma selleta.

Ühiskondlaste-aktivistide, tootmisalaste lööktöoliste, samuti kolhooslaste löömine või nende kallal muu vägivalla tarvitamine seoses nende ühiskondliku või tootmisalase tegevusega — juhul, kui neid tegusid oma iseloomu, toimepanemistingimuste või tagajärgede poolest ei või pidada terroristlikuks aktiks, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

1) Vt. § 28.

2) Vt. lisa § 72 juurde.

§ 73². Alaealiste kihutamine või ahvatlemine kuritegudest osavõtmisele, samuti alaealiste sundimine tegutsemisele spekulatsiooniga, prostitutsiooniga, kerjamisega jms. —

vabaduskaotus mitte alla viie aasta.

*§ 74. Huligaansete tegude eest ettevõtteis, asutistes ja avalikkudes kohtades — karistatakse üheaastase türmiga, kui need teod oma iseloomult ei too kaasa raskemat karistust.

Kui tähendatud teod seisnesid määramises või korra-
tuses, või olid teistkordselt toime pandud, või tõrksalt neid
ei lõpetatud hoolimata ühiskondliku korra kaitse organite
hoiatusest, või oma sisult olid eriti küünilised või jultunud, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 75. Postil oleva sõjaväelise tunnimehe või muude
ühiskondlikku korda ja julgeolekut kaitsvate võimude seadus-
likkude korralduste või nõudmiste mittetäitmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kolme kuuni
või rahatrahv kuni kolmesaja rublani¹⁾.

§ 75¹. Teede Rahvakomissariaadi ja tema organite²⁾
sundmäärustega seatud liiklemiskorra ja -julgeoleku, trans-
pordivara hoidmise, transpordi ebaseadusliku kasutamise
ärahoidmise ja tõkestamise, samuti sanitaar- ja tuletõrje-ees-
kirjade rikkumine, kui see tõi kaasa raskeid tagajärgi, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või rahatrahv kuni
kolme tuhande rublani.

¹⁾ Vt. § 28.

²⁾ Selle paragrahvi järgi kvalifitseeritakse samuti NSVL
Merelaevastiku Rahvakomissariaadi, Jõelaevastiku Rahvako-
missariaadi, samuti ka SiseRK Maanteede Peatalituse poolt
antud vastavate eeskirjade rikkumised.

§ 75². Seadusega või vastavate organite korraldusega merel laevade kokkupõrgete ärahoidmiseks, merealuste telegraafikaablite kaitseks ja muuks merelaevandusliku liikluse reguleerimiseks seatud eeskirjade rikkumine väljaspool sadamavesi, kui see rikkumine ei ole toimepanija ametialane (teenistuslik) kuritegu, —

rahatrahv kuni kolmesaja rublani, juhul aga, kui see rikkumine tõi kaasa raskeid tagajärgi, — vabaduskaotus kuni kolme aastani või rahatrahv kuni kolme tuhande rublani.

§ 75³. Nii NSVL laevadel kui ka NSVL vetes viibivatel välislaevadel olevate raadioseadmete kasutamise kohta seatud eeskirjade rikkumine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või rahatrahv kuni kümne tuhande rublani.

§ 75⁴. NSVL Õhukoodeksiga seatud ja Tsiviilõhulaevanduse Peatalituse poolt antud õhuliiklemise korra ja julgeoleku ning tsiviilõhulaevastiku varade hoidmise eeskirjade, samuti tsiviilõhulaevastiku sanitaar- ja tuletõrje-eeskirjade rikkumine, kui see rikkumine tõi või võis kaasa tuua raskeid tagajärgi ja kui see ei ole rikkuja suhtes ametialane kuritegu, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani või rahatrahvi kuni kolme tuhande rublani.

§ 76. Võimuesindajate avalik solvamine teenistuskohuste täitmisel —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾).

¹⁾ Vt. § 28.

§ 77. Ametiisiku ametinimetuse või võimu omavoliline omastamine ühenduses Nõukogude võimu diskrediteerimisega või sel alusel mingi ühiskonnaohtliku teo toimepanemisega — vabaduskaotus kuni kahe aastani.

*§ 78. Riiklikest asutistest ametlikkude või eradokumentide riisumine, rikkumine, peitmine või hävitamine sihiga takistada asjade korrapärasest lahendamist või asutiste tegevust üldse —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾.

Kui need teod pandi toime eriti salajaste või eriti tähtsate riiklikkude dokumentide suhtes —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

*§ 79. Riiklikele asutistele või ettevõtetele, samuti ühiskondlikele (kooperatiivsetele, professionaalsetele jms.) organisatsioonidele kuuluva vara, selle hulgas elektrijuhtmete, -sidevahendite jms. tahtlik hävitamine või rikkumine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani¹⁾.

Samad teod, kui on kindlaks tehtud nende korduv toimepanemine või kui nende tagajärjeks oli tootmise seismajäämine või katkemine, või kui riigile on tekitatud muu raske kahju, —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes vara konfiskeerimisega või ilma sellela.

*§ 79¹. Karja röövtpamine ja tahtlik vigastamine, samuti teiste isikute kihutamine neile tegudele, sihiga õõnestada põllumajanduse kollektiviseerimist ja takistada selle tõusu, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes vastavast maa- kohast väljasaatmisega või ilma sellela.

¹⁾ Vt. § 28.

*§ 79². Sovhoosidele, masina-traktorijaamadele ja kolhoosidele kuuluvate traktorite ja põllumajanduslike masinate rikkumine ja lõhkumine, kui see rikkumine või lõhkumine on tingitud kuritegelik-hooletust suhtumisest sellesse varasse, —
paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

Samad teod, kui need on korduvalt toime pandud või suurt kahju tekitanud, —
vabaduskaotus kuni kolme aastani.

M ä r k u s. Kui lõhkumine või rikkumine on vähe tähtis, siis võidakse kohtu alla andmist asendada trahvidega, kooskõlas sisekorra-eeskirjadega, ja rahaliste kinnipidamistega seadusega seatud korras.

§ 79³. Hobuste ebaseaduslik (ilma veterinaarvalve organite loata) tapmine, samuti hobuste tahtlik vigastamine ja muud kuritahtlikud teod, mis tõid kaasa hobuse hukkumise või viisid kõlbmatusse seisundisse, kui see on toime pandud kulakute või eraülesostjate poolt, samuti nende poolt teiste isikute seesugustele tegudele kihutamine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes väljasaatmisega või ilma selleta.

Samad teod kolhoosidele, sovhoosidele, masina-hobustejaamadele ja teistele ühiskonnastatud sektori asutistele ja ettevõttele kuuluvate hobuste suhtes, kui need on toime pandud tähendatud majapidamiste, asutiste ja ettevõtete töötajate ning kolhooside liikmete poolt, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

*§ 79⁴. Hobuste, eriti tiinete määrade kuritegelik-hooletu kohtlemine kolhoosides, sovhoosides, masina-hobustejaamades ning ühiskonnastatud sektori asutistes ja ettevõtteis, kui see

tõi kaasa hobuse hukkamise või viis kõlbmatusse seisundisse, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

Kui need teod omasid süstemaatilist iseloomu või tõid kaasa hobuste kaotuse tunduval arval —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

M ä r k u s. Kui hooletu kohtlemine ei toonud kaasa käesolevas paragrahvis tähendatud tagajärgi, võidakse kohtu alla andmist asendada distsiplinaartrahvidega, vastavalt sisekorra-eeskirjadele, ühes kohustusega tasuda tekitatud kahju.

§ 80. Mere-telegraafikaabli ettevaatamatu rikkumine, kui see võis põhjustada telegraafiühenduse katkemist, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 81. Vahistatu ebaseaduslik vabastamine vahi alt või kinnipidamiskohast või tema põgenemisele kaasaaitamine —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾.

Samad teod toimepanduna vägivallaga valve vastu, kui sellega ei kaasnenud raskete, elule ohtlike vigastuste tekitamist, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Samad teod ühenduses eelmises lõikes tähendatud tagajärgedega —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

*§ 82. Vahistatu põgenemine vahi alt või kinnipidamiskohast —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

¹⁾ Vt. § 28.

-nn Põgenemine sundasumiskohast (asumiselt) või teel sinna, samuti asumisele mõistetute kõrvalehoidumine paranduslikest töödest —

asumise asendamine vabaduskaotusega samaks tähtajaks.

Väljasaadetu omavoliline tagasipöördumine elamiseks keelatud kohtadesse —

väljasaatmise asendamine vabaduskaotusega või asumisele saatmisega samaks tähtajaks, kusjuures asumisele saatmisega võidakse asendada ainult väljasaatmist, mida ei ole määratud alla kolme aasta.

M ä r k u s. Käesoleva paragrahvi teises ja kolmandas lõikes ettenähtud vahendeid võidakse määrata kohtu määrusega otsuse täitmise korras (KrPK § 461).

§ 83. Lihtne salakaubavedu —

salakauba konfiskeerimine ja rahatrahv, mis määratakse administratiivkorras Tolliseadustiku alusel¹⁾.

Teistkordse salakaubaveo korral —

peale salakauba konfiskeerimise ja rahatrahvi — väljasaatmine administratiivkorras.

*§ 84. Riigipiiridest väljasõitmist või NSVL-sse sisseõitmist ilma seatud passita või vastavate võimude loata karistatakse —

laagrisse paigutamisega ühest kuni kolme aastani.

M ä r k u s. Käesolevat paragrahvi ei laiendata juhtudele, kui ilma seatud passita või vastava võimu loata NSVL-sse saabumine leiab aset poliitilise tegevuse või

¹⁾ Praegu — Tollikoodeks (LSKK 1929, nr. 1, art. 2).

usuliste veendumuste pärast jälitatavaile välismaalastele VNFSV Konstitutsiooni § 12¹⁾ tagatud varjupaigaõiguse kasutamiseks.

§ 84-a. NSVL piirides tehtud leiutiste, samuti riigi poolt komandeeritud NSVL kodanikkude poolt välismaal tehtud leiutiste esitamine välismaal ilma vastava loata — paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

Esimeses lõikes tähendatud leiutiste edasiandmine välismaale ilma vastava loata —

vabaduskaotus kuni kümne aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 84-b. Riigikaitsele puutuvate, samuti seatud korras salajasteks tunnustatud leiutiste ja täienduste välismaal esitamine ja välismaale edasiandmine või nende sisu ükskõik mis viisil avalikukstegemine toob kaasa vastutuse käesoleva koodeksi § 58⁶ järgi.

*§ 85. Metsade laastamise ja hävitamise ärahoidmiseks antud määruste rikkumine, kui ebaseaduslikult saadud metsa väärtus või metsamajandusele tekitatud kahju vastavas maa- kohas seatud metsamüügitakside järgi ületab viiskümmend rubla, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv ebaseaduslikult saadud, rikutud või hävitatud metsa mitte üle kolmekordses väärtuses, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

Metsade laastamise ja hävitamise ärahoidmiseks antud määruste rikkumine, mis on toime pandud linnade, linna-

¹⁾ Vt. NSVL Konstitutsiooni § 129.

ümbruse, parkide, kuurortide, veehoidmise, kaldakaitse ja pinnasekaitse metsades, samuti metsades, mis asuvad 50-kilomeetrilises tsoonis Moskva ümber, juhul, kui ebaseaduslikult saadud metsa väärtus või metsamajandusele tekitatud kahju vastava maakoha metsamüügitakside järgi ületab üks sada rubla, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv ebaseaduslikult saadud, rikutud või hävitatud metsa mitte üle kümnekordses väärtuses, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena, vaatamata ebaseaduslikult saadud metsa väärtusele ja metsamajandusele tekitatud kahju suurusele, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega, kuid käesoleva paragrahvi teises lõikes tähendatud metsades — vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

Metsaraiumine veehoidmistsooni koosseisu kuuluvais keelatud piirkondades —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes ebaseaduslikult saadu kohusliku äravõtmisega.

*§ 86. Üleriikliku tähtsusega meredes, jõgedes ja järvedes kala-, looma- ja muu vetest püügi töödusega tegutsemine ilma vastava loata, keelatud ajal või keelatud kohtades ja keelatud riistadega, viisil ja võtetega —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani, ühes ebaseaduslikult saadu konfiskeerimisega igal juhul ja püügi-riistade ning ebaseaduslikuks tööduseks kasutatavate

laevade ning kõigi nende päraldiste konfiskeerimisega või ilma selleta¹⁾).

Merekotikute ja -piibrite töödusega tegutsemine avamerel ja merекotikute suhtes ka kolmemiililises kaldavee piirkonnas, samuti merекotikute ja -piibrite töödusega ilma loata tegutsemine maal ja merepiibrite suhtes ka kolmemiililises kaldavee piirkonnas —

samad sotsiaalse kaitse vahendid, selle erandiga, et laevade ja püügiriistade konfiskeerimine on neil juhtudel kohuslik.

§ 86¹. Jahipidamine keelatud kohtades, keelatud ajal või keelatud viisidel või riistadega —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani, ühes saagi kohusliku konfiskeerimisega ja jahiriistade konfiskeerimisega või ilma selleta¹⁾).

§ 87. Maapõuevarade kaevandamine seatud eeskirjade rikkumisega —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾).

*§ 87-a. Maa natsionaliseerimist käsitlevate seaduste rikkumine, mis avaldub otsesel või varjatud kujul toimepandud ostus-müügis, eelmüügis, kinkimises või pantimises, samuti ka maatükkide omavolilises vahetamises ning üldse töötartebelise maakasutamise õiguste igasugune võõrandamine, mis seadusega ei ole lubatud, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes toimingu esemeks oleva maa, samuti selle maa eest saadud

¹⁾ Vt. § 28.

rahalise või varalise tasu äravõtmisega omandajalt ja ühes maaosa saamise õiguse kaotamisega kuni kuue aastani.

Renditud maa edasiandmine teisele isikule (allrent) kehtivate seaduste rikkumisega —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani, ühes maaosa saamise õiguse kaotamisega kuni kuue aastani või ilma selleta¹⁾.

Maa edasiandmine (allrent) teistkordselt või olgugi esmakordselt, aga töötavalt maakasutajalt renditud kahe või rohkema maatüki suhtes, —

vabaduskaotus kahe aastani, ühes maaosa saamise õiguse kaotamisega kuni kuue aastani või ilma selleta.

§ 88. Abiellumist takistavate asjaolude varjamine, samuti valeteadete andmine perekonnaseisuaktide registreerimist toimetavatele organitele —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾.

§ 89. Võimu korraldusel teatavate esemete või ruumide hoidmiseks pandud pitserte lahtimurdmine või rikkumine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

*§ 90. Omavoli, s. t. seatud võimust mööda minnes oma tõelise või oletatava, kuid teise isiku poolt vaieldava õiguse omavoliline teostamine kellegi poolt, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

¹⁾ Vt. § 28.

§ 91. Selleks õigust mitteomava isiku osavõtmine nõukogude ja nende kongresside valimistest —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 91¹. Tööandja poolt maa-asulates palgaliste töötajate takistamine valimisõiguse teostamisel —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Kui see tegu on tööandja poolt toime pandud kolme või rohkema töölise suhtes, või olgugi vähema arvu tööliste suhtes, kuid teistkordselt, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹).

§ 92. Tunnistaja kõrvalehoidumine ilmumisest juurdlus-, uurimis- või kohtuorgani kutse peale, või tunnistuse andmisest keeldumine, samuti seesuguse ilmumise takistamine isiku poolt, kellest mitteilmuja on majanduslikult või teenistuslikult olenev, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani.

Eksperti, tõlgi või manuka kõrvalehoidumine ilmumisest samade organite kutse peale või nende keeldumine oma kohuse täitmisest, samuti rahvakaasistuja kohuste täitmisele ilmumise takistamine isiku poolt, kellest mitteilmuja on majanduslikult või teenistuslikult olenev, —

rahatrahv kuni viiekümne rublani.

¹) Vastutus NSVL kodanikul valimisõiguse teostamise takistamise eest määratakse NSVL Ülemnõukogu, liiduvabariikide ülemnõukogude ja kohalike töötava rahva saadikute nõukogude valimisseadustega (vt. lisa 5).

Kõrvalehoidumine rahvakaasistuja kohuste täitmisest —
rahatrahv kuni kolme rublani.

§ 93. NSVL lipu heiskamine merekaubalaeva ilma
seadusliku õigusega sellele lipule —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes laeva konfis-
keerimisega või rahatrahviga mitte üle laeva täis-
väärtuse või ilma nendeta¹⁾).

NSVL lipu all sõitva merekaubalaeva ost või müük ilma
vastava võimu loata —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes laeva konfis-
keerimisega või rahatrahviga kuni laeva väärtuse
suuruses, või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾).

§ 94. Genfi rahvusvahelise konventsiooniga 1906. aastal
seatud sõjaväelise sanitaarteenistuse embleemi ja eristusmärgi
(punane rist ja punane poolkuu), samuti nimetuste „Punane
Rist“ ja „Punane Poolkuu“ kasutamine selleks õigust mitte-
omavate isikute poolt kaubanduslikel sihtidel vabriku- või
kaubamärkides või üldse isikliku kasusaamise sihil —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes osa vara kon-
fiskeerimisega, või rahatrahv kuni ühe tuhande rub-
lani¹⁾).

§ 95. Teadvalt vale kaebuse esitamine kohtulik-jälitus-
liku võimu organile või mõnele teisele ametiisikule, kel on
õigus algatada kriminaaljälitamist, samuti tunnistaja, eksperdi
või tõlgi poolt asja juurdlusel, uurimisel või kohtulikul aruta-
misel teadvalt vale tunnistuse andmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kolme
kuuni¹⁾).

¹⁾ Vt. § 28.

Teadvalt vale kaebus või tunnistus, mis on ühenduses: a) süüdistamisega raskes kuriteos, b) omakasuliste motiividega ja v) süüdistustõendite kunstliku loomisega, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

*§ 96. Eeluurimis-, juurdlus- või revideerimisandmete avaldamine ilma prokurööri, uurija või juurdlust või revideerimist teostava ametiisiku loata —

vabaduskaotus kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾).

§ 97. Tsiviilkoodeksi § 156²⁾ ettenähtud töötajate liidelt korteriüüri võtmine kõrgemal määral kui kindlaks määratud vastavate võimuorganite poolt, samuti nende sunniviisiline korterist väljatõstmine ilma kohtuotsuseta, välja arvatud administratiivse väljatõstmise juhud korras, mis ette nähtud eriseaduses asutistele ja ettevõttele kinnistatud majade kohta, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

*§ 98. Korterite ja tubade müük ning ost, s. t. linna natsionaliseeritud ja munitsipaliseeritud valdustes, lisaks korteri-üürimaksule, maksu võtmine ja andmine elamispinna võimaldamise eest, välja arvatud valdused, mis on antud hoonestamisõiguse alusel, —

rahatrahv kuni kokkulepitud maksu viiekordse määrani.

§ 99. Seesuguste toodete, materjalide ja tehiste valmistamine, hoidmine ja ostmine edasiandmiseks ning samuti

¹⁾ Vt. § 28.

²⁾ TsK § 156 on ära muudetud. Seoses sellega tuleb KrK § 97 kohaldada kõigilt töötajatelt ebaseadusliku korteriüüri võtmise juhtudel.

nende edasiandmine äritsemisena, millede kohta kehtib erikeeld või kitsendus, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes vara konfiskeerimisega ja kauplemisõiguse äravõtmisega.

§ 99¹. Toorkala ülesostmine edasimüügiks või töötlemiseks edasiandmise otstarbel ilma vastava loata, samuti toorkala töötlemine äritsemisena väljaspool avada lubatud spetsiaalseid kalatöötlemis-asutisi koguses, mis ületab kalatöendusliku rajooni kohta seatud normi, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes ebaseaduslikult ülesostetud või töötletud kala äravõtmisega.

§ 100. Aktsiisi-eeskirjade või erilise patendimaksu eeskirjade rikkumine¹) —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani, mõlemal juhul ühes aktsiisile alluvate ja vastaval määral maksustamata esemete, nende valmistamise riistade ja toorainete konfiskeerimisega, kui need rikkumised seaduse alusel ei kuulu jälitamisele administratiivkorras.

§ 101. Veinide, viinade ja üldse piiritusjookide ning piiritust sisaldavate ainete edasiandmise sihil valmistamine ilma vastava loata või kõrgemas kanguses kui seadusega määratud, samuti seesuguste jookide ja ainete edasiandmine ja edasiandmise sihil hoidmine —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta²).

¹) § 100 on jõu kaotanud seoses aktsiiside ja patendimaksu äramuutmisega.

²) Vt. § 28.

§ 102. Kodupuskari valmistamine ja hoidmine edasiandmiseks, samuti sellega kauplemine äritsemisena —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani, ühes kodupuskari ja selle valmistamise riistade konfiskeerimisega¹⁾).

Kodupuskari valmistamine ja hoidmine ilma edasiandmise sihita, samuti edasiandmine äritsemise sihita —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis vastavalt erimäärusele määratakse administratiivkorras.

§ 103. Spetsiaalselt kodupuskari valmistamiseks tarvitatavate aparaatide äritsemisena valmistamine, hoidmine, remont ja edasiandmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾).

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemise sihita, —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis vastavalt erimäärusele määratakse administratiivkorras.

§ 104. Kokaiini, oopiumi, morfiumi, eetri ja teiste uimastusainete valmistamine ja hoidmine edasiandmiseks ning edasiandmine ilma vastava loata —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta¹⁾).

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena, samuti salaugaste pidamine, kus teostatakse käesolevas paragra-

¹⁾ Vt. § 28.

rahvis loetletud ainete edasiandmist või tarvitamist, —
vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes kogu vara kon-
fiskeerimisega.

*§ 105. Kaubandust reguleerivate eeskirjade rikkumine,
kui neis ei ole eriti ette nähtud jälitamist administratiiv-
korras, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni
kahe tuhande rublani.

Kooperatiiv- või krediitasutise valitsemisorganite koos-
seisu kuuluva isiku poolt tegude toimepanemine, mis on
keelatud seadusega või asutise põhikirjaga, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv
kuni viiesaja rublani.

§ 106. Kaubanduslikus asutises proovitemplita kullast,
hõbedast ja platinast tehiste hoidmine ja nende edasiand-
mine —

rahatrahv avastatud tehiste proovimise ja tembeldamise
proovimaksu mitte alla kümnekordses suuruses ja nende
tehiste konfiskeerimine.

§ 106-a. Riiklikkude müntide (hõbe, nikkel, vask,
pronks) ümbersulatamine kangideks, samuti nende müntide
kasutamine mitmesuguste tehiste valmistamiseks —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes vastavate
kangide ja müntidest valmistatud tehiste konfiskeeri-
misega.

Nende tegude toimepanemine äritsemisena —

vabaduskaotus mitte alla kolme aasta, ühes süüdimõis-
tetu kogu vara konfiskeerimisega.

*§ 107. Eraisikute poolt põllumajandussaaduste ja masiniliselt tarvitavate esemete ülesostmine ja edasimüümine kasusaamise sihil (spekulatsioon) —

vabaduskaotus mitte alla viie aasta, ühes vara täieliku või osalise konfiskeerimisega.

§ 108. Seadusega või võimu korraldusega seatud ehitus-, sanitaar- või tuletõrje-eeskirjade mittetäitmine või rikkumine ehitustööde teostamisel, samuti mäetööstuslikel töödel julgeoleku ja korra kaitseks seadusega seatud eeskirjade mittetäitmine või rikkumine, kui see tõi kaasa raskeid tagajärgi, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või rahatrahv kuni kolme tuhande rublani.

Samad teod, kui need ei toonud kaasa tähendatud tagajärgi, —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis määratakse administratiivkorras.

§ 108¹. Tootmise julgeolekut tagava tehnilise režiimi, tootmistehnilise distsipliini või töötingimuste rikkumine, samuti plahvatusohtlikes tööjaoskondades tööl olles suitsetamine, joobnud olekus kohaleilmumine või magamine —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Samad teod, kui need tõid kaasa plahvatuse või tulikahju, —
vabaduskaotus mitte alla kolme aasta.

Plahvatusohtlikes tööjaoskondades tehnilise režiimi või töötingimuste rikkumine isikute poolt, kes vastutavad seatud tootmistehnilise distsipliini eest, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need tõid kaasa plahvatuse või tulikahju, —
vabaduskaotus mitte alla viie aasta.

Ametialased (teenistuslikud) kuriteod.

*§ 109. Võimu või teenistusliku seisundi kuritarvitus, s. t. seesugused ametiisiku teod, mida ta võis toime panna ainuüksi oma teenistusliku seisundi tõttu ja mis, mitte olles tingitud teenistuslikest vajadustest, tõid kaasa tagajärjena asutise või ettevõtte korrapärase töötamise ilmse rikkumise või tekitasid sellele varalist kahju või tõid kaasa ühiskondliku korra või üksikuile kodanikele seadustega tagatud õiguste ja huvide rikkumise, kui ametiisik pani neid tegusid toime süsteemiliselt või omakasu kaalutlustel või muudes isiklikes huvides, või kuigi nad ei toonud, kuid ametiisiku teades võisid kaasa tuua raskeid tagajärgi, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu¹⁾.

Märkus 1. Ametiisikute all mõistetakse isikuid, kes alaliselt või ajutiselt on ametis riiklikus (nõukogude) asutises või ettevõttes, samuti organisatsioonis või ühenduses, kelledele seadusega on pandud teatavad kohused, õigused ja volitused majanduslike, administratiivsete, professionaalsete või teiste üleriiklike ülesannete teostamisel.

Märkus 2. Ametiühingute ametiisikud vastutavad nende poolt toimepandud teenistuslike kuritegude eest (raiskamine, altkäemaks jne.), kui nad on vastutusele võetud ametiühingute määruste alusel, nagu ametialaste kuritegude eest.

*§ 110. Võimuliialdus või teenistuslike volituste ületamine, s. t. tegude toimepanemine, mis ilmselt ületavad seadusega nende toimepanijale antud õiguste ja volituste piire.

¹⁾ Vt. § 28.

eelmises paragrahvis ettenähtud tunnuste olemasolul —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu¹⁾).

Kui võimulialdusega või volituste ületamisega kaasnesid peale selle veel vägivald, relva kasutamine või kannatanut piinavad või tema isiku väärikust solvavad teod —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

*§ III. Võimutegevusetus, s. t. ametiisiku poolt tegude mittetäitmine, mis ta oma teenistuskohuste tõttu pidi täitma, kui on olemas § 109 ettenähtud tunnuseid, samuti lohakas suhtumine teenistusse, s. t. teenistusega pealepandud kohustesse hooletu ja kohusetundetu suhtumine, mis toob kaasa viivituse, asjaajamise ja aruandmise aegluse ja teisi teenistusslikke korratusi, samade tunnuste olemasolul —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ III-a. Valekooperatiivide organiseerimisele kaasaitamine või nende edaspidise tegevuse võimaldamine riiklikkude organite või kooperatiivide ametiisikute poolt, kellede kohuseks on kooperatiivide registreerimine ja nende tegevuse kontrollimine, samuti seesugustele valekooperatiividele kaasabi osutamine teiste ametiisikute poolt ühel või teisel kujul (materjalide ja kaupade soodustatud andmine, soodustuste andmine rendimaksu alal jne.) — juhtudel, kui see leidis aset võimukuritarvituse, võimutegevusetuse või oma kohustesse lohaka suhtumise tõttu, ilma omakasu või muu isikliku huvita, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu¹⁾).

Samad teod, kui nendega kaasneb omakasu või muu isiklik huvi, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

---

¹⁾ Vt. § 28.

*§ 112. Võimukuritarvitus, võimuliialdus või võimu-tegevusetus ja teenistuskohustesse lohakas suhtumine, kui nende tagajärjeks oli ametiisiku poolt juhitava kesk-valitsemis-aparaadi või samasuguste riiklike tootmis-, kaubandus-, krediidi- ja transpordiala majandusaparaatide laostumine, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

Kõigil teistel käesoleva ja eelmiste (109—111) paragrahvide tunnustele mittevastavatel võimu või teenistusliku seisundi kuritarvituse, võimuliialduse või teenistuslikkude volituste ületamise, võimutegevusetuse ja kohustesse lohaka suhtumise juhtudel —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni, või ametist vallandamine, või juhtiva või vastutava ametikoha pidamise õiguse kaotus kuni kahe aastani, või tekitatud kahju tasumise kohustuse pealepanemine, või ühiskondlik laitus.

Märkus 1. Käesoleva paragrahvi teise lõike kehtivus ei laiene neile teenistuslikele hooletustele ja ülestustumistele, mis oma tähtsuselt ei nõua sotsiaalse kaitse vahendi kohaldamist ja toovad kaasa distsiplinaarvastutuse alluvuskorras.

Märkus 2. Käesoleva paragrahvi teises lõikes tähendatud kuritegude eest süüdimõistmisel võib kohus ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendeid ühendada.

§ 113. Võimu diskrediteerimine, s. t. ametiisiku poolt tegude toimepanemine, mis ei ole küll seoses tema teenistuskohustega, kuid töötava rahva silmis ilmselt õonestavad nende võimuorganite väarikust ja autoriteeti, kellede esindajaks on ametiisik, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või § 112 teises lõikes ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

§ 114. Kohtunikkude poolt omakasu või muudel isiklikel ajedel õigusemõistmisele mittevastava otsuse või määruse tegemine —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

§ 115. Ebaseaduslik kinnipidamine või ebaseaduslik sundtoomine —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾.

Ülekuulamisel tunnistuse andmisele sundimine ebaseaduslike vahendite tarvitamisega ülekuulaja poolt, samuti tõk-keabinõuna vahistamine isiklikel või omakasu ajedel —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

*§ 116. Ametiisiku või riikliku või ühiskondliku asutise ülesandel mingit kohust täitva isiku poolt teenistusliku seisundi või kohuse täitmise tõttu tema käes oleva raha, väärtuste või muu vara omastamine või raiskamine —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Omastamine või raiskamine samade isikute poolt, kui nad omavad erilisi volitusi, samuti eriti tähtsate riiklikkude väärtuste omastamine —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta, ühes vara konfiskeerimisega ²⁾.

*§ 117. Ametiisiku poolt isiklikult või vahendajate kaudu ükskõik mis kujul altkäemaksu saamine altkäemaksu andja huvides mingi teo toimepanemise või tegemata jätmise eest, mille ametiisik võis või pidi toime panema ainuüksi oma teenistusliku seisundi tõttu, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

¹⁾ Vt. § 28.

²⁾ Vt. NSVL KTK ja RKN määrust 7. augustist 1932 (lisa 2).

Kui altkäemaksu saamine on toimunud raskendavail asjaoludel, nagu: a) altkäemaksu võtva ametiisiku vastutav seisund, b) varem altkäemaksu eest karistatud olemine või korduv altkäemaksu võtmine, v) altkäemaksu võtja poolt väljapressimise kasutamine, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta, ühes vara konfiskeerimisega.

*§ 118. Altkäemaksu andmine ja vahendus altkäemaksu võtmisel —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Märkus. Käesoleva paragrahvi alla langevad isikud vabanevad vastutusele võtmisest juhtudel, kui a) nende suhtes toimus altkäemaksu väljapressimine ja b) kui nad viivitamata peale altkäemaksu andmist juhtunu kohta vabatahtlikult avalduse teevad.

§ 119. Altkäemaksu provokatsioon, s. t. ametiisiku poolt teadvalt olukorra ja tingimuste loomine, mis kutsuvad välja altkäemaksu pakkumise või saamise, — sihil, et sellega paljastada altkäemaksu andjat või võtjat, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

*§ 120. Teenistusosalane võltsimine, s. t. ametiisiku poolt omakasu sihil teadvalt valede andmete sissekandmised ametlikesse dokumentidesse, ümbertegemised, puhastamised või teise kuupäevaga märkimised neis, samuti tema poolt teadvalt valede dokumentide koostamine ja väljaandmine või raamatuisse teadvalt valede sissekannete tegemine, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud ilma omakasu motiivideta, —

§ 112 teises lõikes tähendatud sotsiaalse kaitse vahendid.

*§ 121. Avaldamisele mittekuuluvate andmete avaldamine, teatamine, edasiandmine või edasiandmise sihil kogumine ametiisiku poolt —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või § 112 teises lõikes tähendatud sotsiaalse kaitse vahendid.

Neljas peatükk.

Riigist kiriku lahutamise eeskirjade rikkumine.

§ 122. Lapseealistele või alaealistele usuõpetuse õpetamine riigi- või eraõppeasutistes ja -koolides või selleks seatud eeskirjade rikkumisega toob kaasa —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

*§ 123. Petlikkude tegude toimepanemine ebaususe tekitamise sihil rahvamassides, selle kaudu mingi kasu saamiseks, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega, või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 124. Sunduslik maksude võtmine kiriklikkude või usuliste rühmituste kasuks —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

*§ 125. Usuliste või kiriklikkude organisatsioonide poolt administratiivsete, kohtulikkude või teiste avalikõiguslikkude funktsioonide või juriidiliste isikute õiguste omastamine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 126. Riiklikes ja ühiskondlikes asutistes ja ettevõttesis usuliste talituste toimetamine, samuti neisse asutistesse ja

ettevõtteisse mingisuguste usuliste kujutiste paigutamine —
paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv
kuni kolmesaja rublani.

§ 127. Usuliste talituste täitmise takistamine, kuivõrd need talitused ei riku ühiskondlikku korda ja kuivõrd nendega ei kaasne kodanike õiguste rünne, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

*Viies peatükk.

Majanduslikud kuriteod.

§ 128. Riiklikkude või ühiskondlikkude asutiste ja ettevõtete eesotsas olevate isikute või nende volinikkude hooletul ja kohusetundetul ülesandesse suhtumisel põhjenev ebamajanduslikkus, mille tagajärjeks oli asutiste või ettevõtete vara pillamine või heakstegematu kahju, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 128-a. Tööstuslikest ettevõttest halvakvaliteedilise või mittekomplektilise produktsiooni väljalaskmine trustide juhatajate, ettevõtete direktorite ja administratiiv-tehnilisse personaali kuuluvate isikute kuritegelik-hooletu suhtumise tõttu oma ülesandesse —

vabaduskaotus mitte alla viie aasta¹⁾.

¹⁾ § 128-a esimene lõige ja § 128-b on asendatud NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. juuli 1940, a. seadlusega.

Kaubanduslikest ettevõttest halvakvaliteedilise produktiooni massiline või süstemaatiline väljalaskmine —

vabaduskaotus kuni viie aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 128-b. Kohuslikest standardidest mittekinnipidamine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

*§ 128-v. Ostjaile valekaalumise ja -mõõtmise, müümisel ebaõigete kaalude, kaalupommide ja teiste ebaõigete mõõduriistade kasutamise, samuti magasinides, poodides, kioskites, söögimajades, einelaudades jne. massiliselt tarvitata-vaile kaupadele määratud jaotimüügihindadest mittekinnipidamise eest, madalamasordilise kauba müümise eest kõrgemasordilise hinnaga, ostjate eest kaupade hinnakirjaliste hindade varjamise eest —

karistatakse kui tarvitajalt varastamise ja nõukogude riigi petmise eest vabaduskaotusega kuni kümne aastani.

§ 128-g. Asutiste, ettevõtete ja ühiskondlike organisatsioonide poolt igasuguste laenupaberite, obligatsioonide ja muud liiki väärtpaberite, samuti boonide ja teiste rahasurrogaatide väljalaskmine — nende asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide juhtide suhtes —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Tähendatud väärtpaberite ja rahasurrogaatide valmistamine trükikodade, litograafiate, klaasitrükikodade, graveerimistööstuste jt. poolt — nende juhtide suhtes —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Tähendatud väärtpaberite või rahasurrogaatide tasumiseks vastuvõtmine raha asemel magasinides, poodides, kios-

kites ja teistes kaubanduslikes jaotimüügi-ettevõtteis — nende ettevõtete juhatajate ja laekahoidjate suhtes — vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 129. Riikliku või ühiskondliku vara pillamine, eriti kahjulikkude toimingute sõlmimisega riikliku või ühiskondliku asutise või ettevõtte tegevust juhtiva isiku poolt, kui see on toime pandud kokkuleppel nende asutiste või ettevõtete lepinglastega, —

vabaduskaotus mitte alla ühe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta.

§ 129-a. Valekooperatiivide, s. t. seesuguste organisatsioonide asutamine ja nende tegevuse juhtimine, mis kooperatiividele tagatud soodustuste ja eesõiguste kasutamise sihil varjuvad kooperatiivsete vormide alla, kuid tegelikult osutuvad eraettevõtteiks ja jälgivad nende koosseisus mõjult ülekaalus olevate kapitalistlike elementide huviseid, —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

Osavõtmise valekooperatiivide tegevusest, teades, et see organisatsioon on valekooperatiiv, ja saavutades ettevõtjalikku kasu sellest osavõtust või teadlikult kaasa aidates selle organisatsiooni tõelise iseloomu varjamisele, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 130. Rentniku või juriidilise isiku voliniku poolt riikliku või ühiskondliku vara pillamine, mis antud tema kätte lepingu alusel, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu, ühes lepingu tühistamisega ja kogu või osa vara konfiskeerimisega¹⁾.

¹⁾ Vt. § 28.

§ 131. Riikliku või ühiskondliku asutisega või ettevõttega sõlmitud lepingust järelduvate kohustuste mittetäitmine, kui asja arutamisel tsiviilkohtukorras on avastunud mittetäitmise kuritahtlik iseloom, —

vabaduskaotus mitte alla kuue kuu, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega¹⁾).

§ 132. Käesoleva koodeksi § 128—131 ettenähtud tegude toimepanemine lahinguolukorras või ühenduses Punaväe ja laevastiku varustusesemete hangetega, kui see võib avaldada mõju nende lahinguvõimele, —

vabaduskaotus mitte alla kahe aasta.

*§ 133. Töö korraldamist, töökaitset ja sotsiaalkindlustust käsitlevate seaduste rikkumine tööandja, nii eraisikute kui ka riiklikkude või ühiskondlikkude asutiste ja ettevõtete vastavate ametiisikute poolt —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

Kui see rikkumine puudutab vähemalt kolmeisikulist tööliste gruppi ja on sellesse gruppi kuuluvate isikute suhtes koosseisult samaliigiline ning kõigi nende suhtes üheaegselt toime pandud —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni kümne tuhande rublani¹⁾).

Töötaja asetamine töökaitse-eeskirju rikkudes seesugustesse töötingimustesse, milledes ta kaotas või võis kaotada oma tööväime, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

---

¹⁾ Vt. § 28.

Kohalikkude võimuorganite sundmäärustega, samuti Töö Rahvakomissariaadi määrustega, käskkirjadega ja juhenditega kehtimapanud töökaitse, julgeoleku-tehnika, tööstusliku tervishoiu ja hügieeni kohta käivate eeskirjade rikkumine¹⁾ —

paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis määratakse administratiivkorras.

*§ 133-a. Naisisiku töölevõtmisest keeldumine tema raseduse pärast või samadel motiividel tema töötasu vähendamine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

Tähendatud tegude teistkordsel toimepanemisel võidakse karistust tõsta kuni kaheaastase vabaduskaotuseni.

§ 134. Tööandja poolt ametiühinguga sõlmitud kollektiivlepingu, tariifikokkuleppe või lepituskambri kokkuleppe rikkumine, kui asja arutamisel kohtu või lepitustoimetuse korras on kindlaks tehtud selle rikkumise kuritahtlik iseloom, — vahendid, mis ette nähtud § 133 esimeses ja teises lõikes.

§ 135. Vabrikute ja kohalikkude komiteede, ametiühingute ja nende volinikkude seadusliku tegevuse takistamine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani²⁾.

---

¹⁾ NSVL KTK ja RKN ning ÜAÜKN 23. juuni 1933. a. määrusega TööRK on ühendatud ÜAÜKN-ga (LSKK nr. 40, art. 238).

²⁾ Vt. § 28.

Kuriteod isiku elu, tervise, vabaduse ja väarikuse vastu.

*§ 136. Tahtlik tapmine, kui see pandi toime: a) omakasu sihil, armukadedusest (kui see ei vasta § 138 ettenähtud tunnuseile) või muudel madalatel ajedel, b) isiku poolt, kes on varem vastutusele võetud tahtliku tapmise või kehavigastuse tekitamise eest ja kohtu poolt määratud sotsiaalse kaitse vahendi ära kandnud, v) paljude inimeste elule kardetaval või tapetule eriti-piinaval viisil, g) teise raske kuriteo hõlbustamiseks või varjamiseks, d) isiku poolt, kelle kohuseks oli eriti hoolitseda tapetu eest, või e) kasutades tapetu abitut seisundit, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kümne aastani.

Sõjaväelase poolt toimepandud tapmine eriti-raskendavil asjaoludel —

karistuse ülemmäär — mahalaskmine.

§ 137. Tahtlik tapmine, kui see on toime pandud § 136 ettenähtud tunnusteta, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

§ 138. Tahtlik tapmine, kui see pandi toime äkkitekinud tugeva hingelise erutuse seisundis, mille kutsus välja vägivald või raske solvamine kannatanu poolt, —

vabaduskaotus kuni viie aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 139. Ettevaatamatu tapmine, samuti tapmine, mis oli hädakaitse piiride ületamise tagajärjeks, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani.

§ 140. Abortide tegemine haiglas või sünnitusmajas, välja arvatud juhud, kui raseduse jätkumine on rasedale nais-isikule elukardetav või tema tervisele eriti ohtlik, samuti juhul, kui on tegemist pärivuse kaudu vanemalt edasiantavate raskete haigustega, —

toob abordi teinud arsti suhtes kaasa türmi ühest kuni kahe aastani.

Abordi tegemine väljaspool haiglaid või sünnitusmaju toob abordi teinud arsti suhtes igal juhul kaasa sama karistuse.

Abordi tegemine tervishoiuvastases olukorras või isikute poolt, kel ei ole meditsiinilist eriharidust, —

türm mitte alla kolme aasta.

§ 140-a. Naisisiku sundimine abordi tegemisele —
türm kuni kahe aastani.

§ 140-b. Abordi tegemine, välja arvatud seadusega lubatud juhud, toob raseda naisisiku enese suhtes esimesel korral kaasa —

ühiskondliku laituse, teistkordsel rikkumisel aga —
rahatrahvi kuni kolmesaja rublani.

§ 141. Teisest isikust majanduslikus või muus sõltu-
vuses oleva isiku viimine esimese poolt julma kohtlemisega
või muul sarnasel teel enesetapmisele või selle katsele —
vabaduskaotus kuni viie aastani.

Alaealise või isiku, kes teadvalt ei olnud võimeline aru
saama oma teo iseloomust või tähendusest või juhtima oma
tegevust, enesetapmisele kaasaaitamine või ahvatlemine, kui
järgnes enesetapmine või selle katse, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

*§ 142. Tahtlik raske kehavigastus, mis tõi kaasa nägemise, kuulmise või mõne muu organi kaotuse, näo parandamatu inetukstegeva rikke, vaimuhaiguse või mõne muu tunduva töövõimekaotusega seotud tervisrikke, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

Kui seesuguse vigastuse tagajärjeks oli surm, või kui see pandi toime piinamise iseloomu kandval viisil, või kui see oli süstemaatiliste, kuigi kergete kehavigastuste tekitamise tagajärjeks, —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

*§ 143. Tahtlik kerge kehavigastus, mis ei olnud elule ohtlik, kuid põhjustas tervisrikke, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani¹⁾.

Tahtlik kerge kehavigastus, mis ei põhjustanud tervisriket, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 144. Paragrahvi 143 esimeses lõikes ettenähtud kehavigastus, mis tekitab äkkitekinud tugeva hingelise erutuse mõjul, mille põhjustas vägivald isiku kallal või raske solvamine kannatanu poolt, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 145. Ettevaatamatu kehavigastus, kui see oli seadusega või võimu korraldustega seotud ettevaatus-eeskirjade teadliku

---

¹⁾ Vt. § 28.

mittetäitmise tagajärjeks ja kui see tõi kaasa § 142 ja § 143 esimeses lõikes ettenähtud tagajärgi, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Ettevaatamatu kehavigastus, mis ei toonud kaasa raskeid tagajärgi, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 146. Tahtlik löömine, peksmine või muud vägivaldteod ühenduses füüsilise valu tekitamisega —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

Kui need teod kandsid piinamise iseloomu —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 147. Vägivaldne ebaseaduslik kellegi vabaduse võtmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani¹⁾.

Vabaduse võtmine viisil, mis oli ohtlik kannatanu elule või tervisele või mis tekitas talle füüsilisi kannatusi, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

§ 148. Teadvalt terve inimese paigutamine vaimuhaigete haiglasse omakasu või mõnel muul isiklikul sihil —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 149. Võõra lapse riisumine, varjamine või ümbervahetamine omakasu, kättemaksu või mõnel muul isiklikul sihil —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

¹⁾ Vt. § 28.

§ 150. Teise isiku nakatamine suguhaigusega isiku poolt, kes teadis selle haiguse olemasolust enese juures, —
vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Teise isiku teadvalt asetamine suguhaigusega nakatumise ohtu suguühenduse või muude tegude kaudu —
vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni¹⁾).

*§ 151. Suguühendus suguliselt mitteküpsete isikutega, millega kaasnes neitsirike või sugulise kire rahuldamine ebaloomulikul viisil, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

Suguühendus suguliselt mitteküpsete isikutega, kui see pandi toime ilma tähendatud raskendavate tunnusteta, —
vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 152. Lapse- või alaealiste kõlbeline rikkumine, kui see pandi toime liiderlike tegudega nende suhtes, —
vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 153. Suguühendus füüsilise vägivalla, ähvarduste või hirmutamise tarvitamisega või kasutades, pettuse teel, kannatanu abitud seisundit (vägistamine) —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Kui vägistamise tagajärjeks oli kannatanu ensetapmine või kui vägistamine pandi toime suguliselt mitteküpse isiku kallal või olgugi suguküpse isiku kallal, kuid mitmekesi, —
vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

§ 154. Naisisiku sundimine suguühendusse astumisele või sugulise kire muul viisil rahuldamisele isiku poolt, kellest

¹⁾ Vt. § 28.

kannatanu olenes majanduslikult või teenistuslikult, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 154-a. Suguühendus meeste vahel (pederastia) —
vabaduskaotus kolmest kuni viie aastani.

Pederastia vägivalla tarvitamisega või kannatanu oleneva seisundi ärakasutamisega —

vabaduskaotus viiest kuni kaheksa aastani.

§ 155. Prostitutsioonile sundimine, kupeldamine, por-
dumajade pidamine, samuti naisisikute värbamine prostitut-
siooniks —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes kogu või osa
vara konfiskeerimisega.

*§ 156. Elule ohtlikus seisundis oleva isiku teadvalt
abita jätmine, kui ohustatu ise ei saanud tarvitusele võtta enese-
alalhoiu abinõusid kas oma lapseealisuse, raukuse, haiguse või
üldse oma abituse tõttu, juhtudel, kui abita jätja oli kohus-
tatud hoolt kandma ohustatu eest ja kui tal oli võimalik abis-
tada, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni
kolmesaja rublani.

§ 156¹. Laevakapteni poolt abi mitteosutamine merel
või muudel veeteedel hukkumisohus olevatele inimestele,
kui seda abi võis osutada tõsise ohuta laevale, meeskonnale ja
reisijaile, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

§ 157. Haigele abi mitteosutamine mõjuva põhjuseta
isiku poolt, kes selleks oli kohustatud seaduse või erieeskirja
alusel, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni
kolmesaja rublani.

Meditsiinilise praktikaga tegeleva isiku poolt meditsiinilise abi andmisest keeldumine, kui sellega teadvalt võis haigele ohtlikke tagajärgi tuua, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾).

*§ 158. Kuritahtlikult lastele elatise mitteandmine, samuti ka vanemate poolt laste jätmine kuni nende täisealiseks saamiseni igasuguse toetuseta on karistatav — türmiga kuni kahe aastani, ühes alimentide maksmisest kõrvalehoiduja otsimisega seoses olevate kulude panemisega tema kanda.

*§ 158¹. Eestkoste kasutamine omakasu sihil (elamispinna äravõtmine, pärast vanemate surma järelejäänud vara ärakasutamine, jm.) ja eestkoste all olevate laste järelevalveta ning tarviliku ainelise abita jätmine —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Maa-asulate nõukogude esimeeste ja maa-asulate nõukogude poolt nimetatud eestkostjate poolt vaeslaste kasvatamiseks kaitse- ja hoolitsemisabinõude tarvitusele mittevõtmine, võimaldades oma tegevuse või tegevusetusega neil lastel minna hulkurluse teele, —

eestkostjate suhtes — vabaduskaotus kuni kahe aastani, maa-asulate nõukogude esimeeste suhtes — vastutus käesoleva koodeksi § 111 järgi.

*§ 159. Suuline või kirjalik solvamine —

rahatrahv kuni kolmesaja rublani või ühiskondlik laitus.

Teoga solvamine —

paranduslikud tööd kuni kahe kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

---

¹⁾ Vt. § 28.

§ 160. Solvamine levitatud või avalikult väljapandud trükitooteis või kujutistes —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 161. Laim, s. t. teadvalt valede, teist isikut häbistavate väljamõeldiste levitamine, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

Laim trükitootes või muul viisil paljundatud tootes —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

Seitsmes peatükk.

Varavastased kuriteod¹⁾.

*§ 162. Võõra vara salajane riisumine (vargus) toob kaasa:

a) kui see on toime pandud ilma mingisuguste tehniliste vahendite tarvitamiseta, esmakordselt ja kokkuleppeta teiste isikutega, —

vabaduskaotuse või paranduslikud tööd kuni kolme kuuni²⁾;

kui see on toime pandud samadel tingimustel, kuid puuduse ja töötaoleku tagajärjel enese või oma perekonna minimaalsete vajaduste rahuldamise sihil, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni;

¹⁾ Vt. NSVL KTK ja RKN 7. augusti 1932. a. määrust (lisa 2).

²⁾ Vt. § 28.

b) kui see on toime pandud teistkordselt või vara suhtes, mis teadvalt oli tarvilik kannatanu olemasoluks, —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni¹⁾);

v) kui see on toime pandud tehniliste vahendite tarvitamisega või korduvalt, või eelneval kokkuleppel teiste isikutega, samuti ka olgugi tähendatud tingimusteta, kuid vaksalites, sadamates, laevades, vagunites ja võõrastemajades, — vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾);

g) kui see on toime pandud eraisiku poolt riiklikest ja ühiskondlikest ladudest, vagunitest, laevadest ja muudest hoiupaikadest või eelmises punktis nimetatud üldtarvilikes kohtades, tehniliste vahendite tarvitamisega või kokkuleppel teiste isikutega või korduvalt, samuti ka kui see on toime pandud olgugi ilma tähendatud tingimusteta, kuid isiku poolt, kel oli eripäas neisse ladudesse või kes neid ladusid valvas, või tulikahju, üleujutuse või muu ühiskondliku õnnetuse ajal, —

vabaduskaotuse kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani;

d) kui see on toime pandud riiklikest ja ühiskondlikest ladudest ja hoiupaikadest isiku poolt, kel oli eripäas neisse või kes valvas neid, tehniliste vahendite tarvitamisega või korduvalt, või kokkuleppel teiste isikutega, samuti ka iga-sugune vargus neist ladudest ja hoiupaikadest eriti suurel määral, —

vabaduskaotuse kuni viie aastani.

e) ettevõttes või asutises toimepandud väikese varguse eest, olenemata selle määrast, — karistatakse üheaastase tür-

¹⁾ Vt. § 28.

miga, kui see tegu oma iseloomult ei too kaasa raskemat karistust.

§ 163. Elektrienergia vargus —

vabaduskaotus kuni ühe kuuni, ühes tekitatud kahju kohusliku tasumisega¹⁾).

§ 164. Teadvalt varastatu ostmine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾).

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 164-a. Teadvalt riisutud tulirelva (välja arvatud jahija väikekaliibrilised relvad) ja selle juurde kuuluva laskemoona ostmine, hoidmine ja müümine —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 165. Võõra vara avalik riisumine vara valdaja, kasutaja või valitseja juuresolekul (avalik vargus), kui see on toime pandud vägivallata, —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾).

Samad teod ühenduses vägivallaga —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud isikute grupi poolt või teistkordselt, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

---

¹⁾ Vt. § 28.

*§ 166. Hobuste või muude suuremate loomade salajane, samuti ka avalik riisumine põllumajanduslikult ja karjakasvatusekslikult töörahvalt —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud teistkordselt või kokkuleppel teiste isikutega, —

vabaduskaotus kuni kaheksa aastani.

§ 166-a. Tulirelva (välja arvatud jahi- ja väikekaliibrilised relvad) ja selle juurde kuuluva laskemoona salajane või avalik riisumine, kui see tegu ei sisalda käesoleva koodiksi § 59^{3a} ettenähtud tunnuseid, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 167. Röövimine, s. t. avalik kallaletung võõra vara vallutamise sihil, ühenduses kannatanu elule ja tervisele ohtliku vägivallaga, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need on toime pandud teistkordselt või kui nendega kaasnes kannatanu surm või raske vigastus, —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

Relvastatud röövimine —

vabaduskaotus kuni kümne aastani, kuid eriti-raskendavaile asjaoludel — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäär.

§ 168. Omastamine, s. t. teatud otstarbeks kätteusaldatud võõra vara omakasu sihil enesele pidamine või selle vara raiskamine, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Leiu omastamine —

vabaduskaotus kuni ühe kuuni¹⁾).

*§ 169. Usalduse kuritarvitamine või pettus vara või varalise õiguse või muu isikliku kasu saamise sihil (kelmus) — vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Kelmus, mille tagajärjeks oli kahju tekkimine riiklikule või ühiskondlikule asutisele, —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega.

§ 169-a. Teadvalt tšekimaksja poolt väljalunastamisele mittekuuluva tšeki väljaandmine tšekiväljaja poolt kui ka mõjuva põhjuseta tšeki äramuutmise tšekiväljaja poolt või mõnede muude vahendite tarvitamine sihiga takistada tšeki-valdajat saada tšekisummat, samuti ka teadvalt tšekimaksja poolt väljalunastamisele mittekuuluva tšeki edasiandmine tšekivaldaja poolt —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Samad teod, kui nende tagajärjeks oli kahju tekkimine riiklikule või ühiskondlikule asutisele või ettevõttele, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

§ 170. Ametlikkude paberite, dokumentide ja kviitungite võltsimine omakasu sihil —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾).

§ 171. Edasiandmiseks või ühiskondlikuks tarvitamiseks määratud esemete välimuse või omaduste pettuslik muutmise

---

¹⁾ Vt. § 28.

omakasu sihil, kui selle tagajärjeks oli või võis olla tervisele kahju tekkimine, samuti seesuguste esemete edasiandmine —

vabaduskaotus kuni ühe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega ja kauplemisõiguse keeluga, või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani¹⁾).

§ 172. Võltsproovitempli valmistamine ja hoidmine edasiandmise sihil, seesuguse templiga kullast, hõbedast ja plaatinast tehiste ja kangide tembeldamine, teistest metallidest tehistele õige proovimärgiga sarnaste proovide ja märkide pealepanemine, samuti tähendatud tehiste edasiandmine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, mõlemal juhul ühes võltsitud tehiste ja templite konfiskeerimisega.

§ 173. Liigkasuvõtmine, s. t. laenuks antud rahalt või varalt intresside võtmine määral, mis ületab seadusega kindlaksmääratud laenuintresside ülemmäära, eriti liigkasuvõtmine intresside liitmisega laenu kapitaalsummale või ühekordse tasusumma kinnipidamisega laenusaaajale antavast summast, või viivitus- või leppetrahvi seadmisega laenu tasumise viivituse korraks, või mõnel muul varjatud viisil, —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viie tuhande rublani¹⁾).

Samad teod, kui need on toime pandud äritsemisena või kasutades laenaja kitsikust, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani, ühes osa vara konfiskeerimisega või ilma selleta, või rahatrahviga kuni kümne tuhande rublani.

Tootmisvahendite ja loomade kasutada andmine rahalise või naturaaltasu või tööga tasumise eest, kui see tasu ilmselt

¹⁾ Vt. § 28.

ületab vastavas kohas kehtiva hariliku tasumäära ja kui kastutatakse kannatanu puudust ja kitsikust, —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾).

§ 174. Väljapressimine, s. t. mingisuguse varalise kasu või õiguse üleandmise või varalise iseloomuga tegude toimepanemise nõudmine ähvardusega tarvitada kannatanu isiku kallal vägivalda, avaldada tema kohta häbistavaid andmeid või hävitada tema vara, —

vabaduskaotus kuni kolme aastani.

§ 175. Erasikutele kuuluva vara tahtlik hävitamine või rikkumine —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾).

Samad teod, kui need on toime pandud süütamisega, uputamisega või muul üldohtlikul viisil, —

vabaduskaotus kuni viie aastani.

Samad teod, kui need põhjustasid inimohvreid või ühiskondlikku õnnetust, —

vabaduskaotus kuni kümne aastani.

§ 176. Tarvilikkude abinõude tarvitusele võtmata jätmine ühe merel kokkupõrganud laeva kapteni poolt teise laevä päästmiseks, kui võrd neid abinõusid oleks võinud tarvitusele võtta tõsise ohuta oma reisijatele, meeskonnale ja laevale, olenemata vastutusest abi mitteandmise pärast ohusoleva laeva meeskonnale ja reisijatele (§ 156¹⁾), —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni viiesaja rublani¹⁾).

---

¹⁾ Vt. § 28.

§ 177. Leiutise avaldamine enne esitamist ilma leiutaja loata, samuti kirjanduslikkude, muusikaliste või muu kunsti alaste ja teaduslikkude teoste omavoliline kasutamine autoriõiguse rikkumisega —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 178. Kõlvatu võistluse sihil omavoliline võõra kauba-, vabriku- või käsitöömärgi, joonise või mudeli, samuti võõra firma või nimetuse kasutamine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni kolme tuhande rublani.

Kaheksas peatükk.

Rahvatervishoidu, ühiskondlikku julgeolekut ja korda kaitsvate eeskirjade rikkumine.

§ 179. Kangete mürkainete eriloata valmistamise, hoidmise, omandamise ja edasiandmise eest, samuti kangete mürkainete tootmise, hoidmise, väljaandmise, arvestamise ja veo kohta kehtimapanud eeskirjade rikkumise eest karistatakse —

vabaduskaotusega kuni viie aastani, ühes nende ainete konfiskeerimisega.

§ 179-a. Oopiumimooni ja india kanepi külvamine ilma vastava loata —

vabaduskaotus kuni kahe aastani või paranduslikud tööd kuni ühe aastani, ühes külvi kohusliku konfiskeerimisega.

§ 180. Haigete ravimine kutseliselt isikute poolt, kellel ei ole vastavalt tõendatud meditsiinilist haridust, samuti meditsiinilise töötaja tegutsemine seesuguse meditsiinilise praktikaga, milleks tal ei ole õigust, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

§ 181. Spetsiaalselt epideemiate vastu võitlemiseks antud rahvatervishoiu-eeskirjade rikkumine —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni viiesaja rublani.

*§ 182. Lõhkeainete või -abinõude, samuti tulirelva (välja arvatud jahirelv) vastava loata valmistamine, hoidmine, ostmine ja edasiandmine —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes nende ainete, abinõude ja relvade konfiskeerimisega.

Tulirelva (mitte jahirelva), lõhke- ja kergsüttivate ainete ja esemete, nagu püssirohi, padrunid jms., posti kaudu või muul viisil saatmine —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes saadetise konfiskeerimisega.

Sööbeahapete ja muude sööbeainete saatmine posti kaudu —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani, ühes postisaadetise konfiskeerimisega.

Pistodade, soome pusside ja muude sellesarnaste külmlrelvade valmistamine, hoidmine, edasiandmine ja kandmine SiseRK poolt seatud korras antud loata —

vabaduskaotus kuni viie aastani, ühes relvade konfiskeerimisega.

Märkus. Käesoleva paragrahvi neljas lõige ei käi nende maa-alade kohta, kus külmrelva kandmine on seotud olustikuga ja kus nad on rahvariide päraldised.

§ 182¹. Pornograafiliste teoste, trükitoodete, kujutiste ja muude esemete valmistamine, levitamine ja reklaamimine, samuti nendega kauplemine või nende hoidmine müügiks või levitamiseks toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni viie aastani, ühes pornograafiliste esemete ja nende valmistamise vahendite kohusliku konfiskeerimisega.

§ 183. NSVL või liiduvabariigi ordeni, NSVL Kesktäitevkomitee ja Ülevenemaalise Kesktäitevkomitee liikme märgi, samuti Punase Risti ja Punase Poolkuu märgi kandmine isikute poolt, kellel selleks ei ole õigust, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani, ühes nende ordenite ja märkide kohusliku äravõtmisega.

§ 184. Merel teise laevaga kokkupõrganud laeva kapteni poolt teisele laevale oma laeva nime ja registreerimissadama, samuti oma lähte- ja sihtkoha mitteteatamine, olgugi et tal oli võimalik neid andmeid anda, —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 185. Trükitoodete paljundamise ja väljaandmise, samuti foto-kinotsensuuri kohta kehtimapanud eeskirjade rikkumine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 186. Tempelmargistamisele kuuluvate dokumentide ja asjaajamis-paberite kui ka kaubaraamatute hoidmise kohta

käivate määruste rikkumine, samuti dokumentide, paberite ja raamatute mitteesitamine ametiisikutele tempelmaksustamise revideerimise korral¹⁾ —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 187. Teadvalt valede teadete andmine riigiasutistele või ametiisikutele tehtud avaldustes, seadusega kindlaksmääratud avaldustes kaubandus-tööstuslike, korteri- ja muude seltside ning ühingute registreerimisel jms. —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

Avaliku aruandmise eeskirjade rikkumine —

samad sotsiaalse kaitse vahendid.

§ 188. Registreerimisele, arvestamisele või riiklikesse hoiukohtadesse üleandmisele kuuluvate kollektsoonide ja muinsus- ning kunstiesemete varjamine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni, ühes varjatud vara konfiskeerimisega.

§ 189. Mehaaniliste jõumasinate ülesseadmise kohta kehtimapanud eeskirjade rikkumine —

paranduslikud tööd kuni kolme kuuni või rahatrahv kuni kolmesaja rublani.

§ 190. Trükikodade, litograafiate jms. asutiste avamise ja ekspluateerimise kohta käivate eeskirjade rikkumine —
samad sotsiaalse kaitse vahendid.

---

¹⁾ Tempelmaks on ära muudetud (LSKK 1930, nr. 46, art. 476).

§ 191. Erakasutusliku raadiojaama kasutamine ülesande vastaselt või saadud loa tingimuste või Posti ja Telegraafi Rahvakomissariaadi¹⁾ organite kontrollieeskirjade rikkumisega—

rahatrahv mitte üle viiekordse makstava või sisse- nõudmisele kuuluva aastase abonemendimaksu määra.

Seesuguse jaama ülesseadmine vastava registreerimiseta või loata või selle kasutamine abonemendimaksu maksmata — administratiivkorras määratav rahatrahv samas suuruses.

§ 192. Kohalike võimuorganite poolt seaduses ette- nähtud võimkonna piires antud sundmääruste rikkumine, samuti üksikute ametkondade poolt seadusandlike organite volitusel antud määruste, käskude ja juhendite rikkumine, kui neis on eriti ette nähtud õigus administratiivkaristusi määrata,—

hoiatus või paranduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahv kuni ühesaja rublani, mis määratakse admi- nistratiivkorras.

*§ 192-a. Passide või ajutiste tunnistuste sissekirjutamise kohta kehtimapanud eeskirjade teistkordne rikkumine isikute poolt, kes sõitsid maakohta, kus kehtib passisüsteem, ja kel on seatud dokumendid olemas, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni.

Passi või ajutist tunnistust mitteomavate isikute elamine samades maakohtades, kui neid on selle korrarikkumise eest administratiivkorras juba karistatud, —

vabaduskaotus kuni kahe aastani²⁾).

---

¹⁾ Praegu Side Rahvakomissariaat.

²⁾ Vt. materjale § 192-a juurde.

Sõjaväelised kuriteod.

§ 193¹. Sõjaväelisteks kuritegudeks loetakse sõjaväeteenistuse kandmise kohta kehtimapanud korra vastu sihitud kuritegusid, mis on toime pandud Töolis-Talupoegade Punaväe sõjaväelaste ja teenistuskohuslikkude reservlaste poolt Töolis-Talupoegade Punaväe ridades olemise ajal.

Märkus 1. Käesoleva peatüki vastavate paragrahvide järgi kannavad vastutust nende suhtes sõjaväeteenistuse kandmise kohta kehtimapanud korra vastu sihitud kuritegude eest ka erilist riiklikku tähtsust omavate ettevõtete ja ehitiste sõjaväestatud tuletõrjeriivilise ja administratiiv-majanduslikku koosseisu kuuluvad isikud, Töolis-Talupoegade Miilitsa operatiivriivilise ja administratiiv-majanduslikku koosseisu kuuluvad isikud, paranduslikkude tööasutiste operatiivsesse ja administratiiv-majanduslikku koosseisu kuuluvad isikud, Veealuste Tööde Ekspeditsiooni (EVTE) töölised, tsiviilõhulaevastiku juhtivasse koosseisu kuuluvad isikud ja tsiviilõhulaevastiku lennukoolide õpilased, samuti need tagalaväe üksuste ja tööüksuste juhtivasse ja reameeste koosseisu kuuluvad isikud, kes on vabastatud sõjaväeteenistusest usuliste veendumuste tõttu¹⁾.

Märkus 2. Osavõtt sõjaväelistest kuritegudest käesolevas paragrahvis tähendamata isikute poolt toob

---

¹⁾ NSVL Ülemnõukogu 4. istungjärgu poolt 1. septembril 1939 vastuvõetud Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette sõjaväeteenistusest vabastatud isikuist koosnevat tagalaväge ega tööühmi.

kaasa vastutuse käesoleva peatüki vastavate paragrahvide järgi.

§ 193². a) Teenistuskorras antud käsu mittetäitmise eest karistatakse vabaduskaotusega kuni viie aastani;

b) sama kuritegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —
Töolis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise;

v) sama kuriteo eest, kui see pandi toime isikute grupi poolt või juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, või kui sel kuriteol oli või võis olla eriti-raskeid tagajärgi, —

karistatakse vabaduskaotusega mitte alla kolme aasta;

g) sama kuriteo eest, kui see pandi toime sõja ajal, —
karistatakse vabaduskaotusega mitte alla viie aasta, kuid raskendavail asjaoludel —

kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega;

d) sama kuriteo eest, kui see pandi toime lahinguolukorras, —

karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 193³. a) Vastuhakkamine isikule, kes täidab tema peale pandud kohuseid sõjaväeteenistuse alal, toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

b) Sama tegu, kui see pandi toime isikute grupi poolt, või vägivallaga, või relva tarvitamisega, või lahinguolukorras, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta.

v) Käesoleva paragrahvi p. b ettenähtud tegu raskendavail asjaoludel toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193⁴. a) Sõjaväeteenistuskohuste täitmisel oleva isiku sundimine neid kohuseid rikkuma toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

b) Sama tegu, kui see pandi toime isikute grupi poolt, või vägivallaga, või relva tarvitamisega, või lahinguolukorras, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla viie aasta.

v) Käesoleva paragrahvi p. b ettenähtud tegu raskendavail asjaoludel toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193⁵. a) Ülema solvamine vägivaldse teoga alluva poolt või vanema solvamine noorema poolt, kui kas või üks neist oli sõjaväeteenistuskohuste täitmisel, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu¹⁾.

b) Solvamine samades tingimustes sõnadega või mittevägivaldse teoga toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni¹⁾.

v) Käesoleva paragrahvi p. b ettenähtud tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

g) Samad teod, kui need on toime pandud samades tingimustes ülema poolt alluva vastu või vanema poolt noorema vastu, toovad kaasa vastutuse samadel alustel.

---

¹⁾ Vt. § 28.

§ 193⁶. a) Solvamine juhul, kui solvaja ja solvatu kuuluvad § 193¹ tähendatud isikute hulka, kuid ei ole teineteisega alluvuse või vanemuse vahekorras, ja kui seejuures kas või üks neist oli sõjaväeteenistuskohuste täitmisel, toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾;

b) sama tegu kergendavil asjaoludel toob kaasa —
Töolis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193⁷. a) Reameeste ja nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute omavoliline lahkumine kestusega kuni kahe tunnini, kui see on toime pandud esmakordselt, toob kaasa —

seltsikohtu alla andmise või karistuse distsiplinaar-
korras;

b) omavoliline lahkumine, kui see on toime pandud samade isikute poolt rohkem kui üks kord kuni kahe tunnini, või kestusega üle kahe tunni, olgugi üks kord, toob kaasa —

kohtu alla andmise sõjatribunalile, ühes distsiplinaar-
pataljoni saatmisega kuuest kuust kuni kahe aastani;

v) käesoleva paragrahvi p. b ettenähtud teod, kui need on toime pandud sõja ajal, toovad kaasa —

vabaduskaotuse kolmest kuni seitsme aastani;

g) omavoliline lahkumine kauemaks kui ööpäevaks loetakse väejooksuks ja toob kaasa —

vabaduskaotuse viiest kuni kümne aastani, sõja ajal aga — karistuse ülemmäära — mahalaskmise, ühes vara konfiskeerimisega (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 6. juuli 1940. a. seadluse redaktsioonis);

¹⁾ Vt. § 28.

d) käesoleva paragrahvi p. a ja b ettenähtud teod, kui need on toime pandud keskmisse, vanemasse, kõrgemasse ja üleajateenistuslikku nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute poolt, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kahe aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta, kuid sõja ajal — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega;

e) käesoleva paragrahvi p. a ettenähtud teod, kui need on toime pandud rahu ajal, olgugi juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, eriti-kergendavail asjaoludel, kui seejuures omavoliline puudumine ei kestnud üle 12 (4) ööpäeva, toovad kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

M ä r k u s. Ära muudetud.

§ 193⁸. a) Omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine ilma kavatsuseta jäädavalt kõrvale hoiduda sõjaväe-teenistuskohuste kandmisest, kui puudumine kestis mitte üle kuue (kahe) ööpäeva (omavoliline lahkumine), kuid kordus süstemaatiliselt, toob kaasa —

§ 193⁷ p. a ja v ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

b) Sama tegu, kui see on toime pandud keskmisse, vanemasse, kõrgemasse või üleajateenistuslikku nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, toob kaasa —

§ 193⁷ p. d ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

M ä r k u s. § 193⁷ p. v ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendit kohaldatakse käesoleva paragrahvi p. a ettenähtud teos teistkordse karistamise korral, samuti tähend-

datud teos esmakordse karistamise korral, kuid sõja ajal või pärast § 193⁷ p. a, b ja g ettenähtud tegudes karistamist¹⁾).

§ 193⁹. a) Omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine lahinguolukorras toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

b) Sama tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa — vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta

§ 193¹⁰. a) Mõjuva põhjuse tahtajaks teenistusse mitteilumise teenistusse määramisel, üleviimisel, lähetuselt, samuti ka puhkuselt toob kaasa —

vastutuse § 193⁷, 193⁸ ¹⁾ ja 193⁹ seatud alustel;

b) sõjaväelaste ja reservlaste mõjuva põhjuse tahtajaks mitteilumise tahtajaks õppekogunemistele, manöövritele ja muudele õppustele, samuti kutse peale katsemobilisatsiooni puhul — toob kaasa —

vastutuse samadel alustel.

§ 193^{10a}. Kõrvalehoidumine Töölis-Talupoegade Punaväe ridadesse mobiliseerimise kutsest ja järgnevaist kutseist Töölis-Talupoegade Punaväe komplekteerimiseks sõjaaegsesse koosseisu toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta, kuid juhtivasse koosseisu kuuluvate isikute suhtes mitte alla kahe aasta, ühes kogu või osa vara konfiskeerimisega, mida eritiraskendavate asjaolude puhul kõrgendatakse sotsiaalse

¹⁾ § 193⁸ on jõu kaotanud, sest kattub §-ga 193⁷ 6. juuli 1940. a. seadluse redaktsioonis.

kaitse vahendi ülemmäärani — mahalaskmiseni, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193¹¹. a) Töolis-Talupoegade Punaväe ratsaväe territoriaalüksuste¹⁾ vahelduvasse koosseisu kuuluvate sõjaväelaste poolt neis üksustes arvel-olevate oma hobuste toomise kohuse mittetäitmine toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni;

b) sama tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa — Töolis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193¹². a) Kõrvalehoidumise eest sõjaväeteenistuskohuste täitmisest sõjaväelase poolt endale mingi vigastuse tekitamisega või haiguse simuleerimisega, dokumentide võltsimisega või mingi muu pettusega —

karistatakse vabaduskaotusega kuni viie aastani;

b) sama kuriteo eest raskendavail asjaoludel —

karistatakse vabaduskaotusega mitte alla kolme aasta;

v) sama kuriteo eest, kui see on toime pandud sõja ajal või lahinguolukorras, —

karistatakse kriminaalkaristuse ülemmääraga — mahalaskmisega, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

§ 193¹³. Kõrvalehoidumine sõjaväeteenistuskohuste täitmisest, eriti usuliste või muude veendumuste ettekäändel, kui teiste käesoleva peatüki paragrahvides ettenähtud kuritegude tunnused puuduvad, toob kaasa —

§ 193² ettenähtud sotsiaalse kaitse vahendid.

¹⁾ Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seadus ei näe ette territoriaalüksusi.

§ 193¹⁴. a) Ajutiseks või alaliseks tarvitamiseks antud riikliku riie- ja kraamvarustise esemete seadusvastane võõrandamine, pantimine või tarvitamiseks edasiandmine (pillamine), tahtlik hävitamine või rikkumine, samuti nende esemete kohta kehtimapanud hoiueeskirjade rikkumine toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾).

b) Samad teod kergendavail asjaoludel toovad kaasa —
Töölis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Samad teod teenistuslikuks tarvitamiseks antud külm- või tulirelva, padrunite ja liiklusvahendite suhtes toovad kaasa —
vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

g) Käesoleva paragrahvi p. a ettenähtud teod, kui need on toime pandud sõja ajal või lahinguolukorras, toovad kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

d) Käesoleva paragrahvi p. v ettenähtud teod, kui need on toime pandud sõja ajal või lahinguolukorras, toovad kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid raskendavail asjaoludel — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

Märkus. Isikud, kes võtavad vastu käesolevas paragrahvis tähendatud esemeid teades, et nende esemete võõrandamine, pantimine ja tarvitamiseks või hoiule andmine on seadusvastane, langevad vastutuse alla osalistena.

§ 193¹⁵. a) Vahtkonna- või saateteenistuse määrustiku-
liste eeskirjade ja nende eeskirjade arendamiseks antud korralduste rikkumine toob kaasa —
vabaduskaotuse kuni kuue kuuni¹⁾).

1) Vt. § 28

b) Sama tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Vahtkonnateenistuse määrustikuliste eeskirjade rikkumine, kui see on toime pandud vahtkondades relvade, laske-
moona ja lõhkeainete ladude juures, samuti muudes vaht-
kondades, mis omavad erilist riiklikku või sõjalist tähtsust,
toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

g) Vahtkonna- või saateteenistuse määrustikuliste ees-
kirjade rikkumine, kui sellega kaasnes kahjulikke tagajärgi,
millede ärahoidmiseks vastav vahtkond või saatemeeskond
oli asutatud, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

d) Käesoleva paragrahvi p. v ja g ettenähtud teod, kui
need on toime pandud lahinguolukorras, toovad kaasa —
vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid raskenda-
vail asjaoludel — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193¹⁶. a) Sisekorra- (vahi-) teenistuse määrustikuliste
eeskirjade rikkumine väeosa ööpäevatoimkonda (välja arvatud
vahtkond) kuuluva isiku poolt toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni¹⁾.

b) Sama tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku
eeskirjade kohaldamise.

v) Sama tegu, kui sellega kaasnes kahjulikke tagajärgi,

---

¹⁾ Vt. § 28.

millede ärahoidmine kuulus selle isiku kohuste hulka, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kahe aastani.

g) Sama tegu, kui see on toime pandud sõja ajal või lahinguolukorras, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

d) Käesoleva paragrahvi p. g ettenähtud tegu kergenda-
vail asjaoludel toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

§ 193¹⁷. a) Võimukuritarvitus, -liialdus või -tegevuse-
tus, samuti lohakas suhtumine teenistusse Töolis-Talupoegade
Punaväe juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, kui neid
tegusid pandi toime süstemaatiliselt, omakasu tõukel või mõne
muu isikliku huvi pärast, samuti kui nende tegude tagajärjeks
oli isikule usaldatud jõudude või ülesandeks tehtud asjaajamise
desorganisatsioon, või sõjasaladuste avaldamine, või muid
raskeid tagajärgi, või kuigi neid tagajärgi ei olnud, kuid võis
teadvalt olla, või kui need teod pandi toime sõja ajal või lahingu-
olukorras, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kuue kuu¹⁾).

b) Samad teod eriti-raskendavail asjaoludel toovad kaasa —
sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

v) Samad teod, kui neis ei ole käesoleva paragrahvi
p. a ja b ettenähtud tunnuseid, toovad kaasa —

Töolis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku
eeskirjade kohaldamise.

§ 193¹⁸. a) Ülema tegevus ja korraldused, mis takis-
tavad temale alluvail sõjaväelastel (või nende perekondadel)

¹⁾ Vt. § 28.

kasutada Töölis-Talupoegade Punaväe sõjaväelaste ja nende perekondade kohta kehtimapanud soodustusi ja eesõigusi, toovad kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾).

b) Samad teod kergendavail asjaoludel toovad kaasa — Töölis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

v) Samad teod, kui need on toime pandud süstemaatiliselt või omakasu sihil või mõne muu isikliku huvi tõukel, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

§ 193¹⁹. Alluva seadusvastane kasutamine ülema poolt kas enese, oma perekonna või teiste isikute isiklikuks teenimiseks toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kuue kuuni¹⁾).

§ 193²⁰. a) Ülema poolt temale usaldatud sõjaliste jõudude üleandmine vaenlasele, kindlustiste, sõjalaevade, sõjaväe lennuaparaatide, suurtükkide, sõjaväeladude ja muude sõjapidamisvahendite vaenlasele jätmine, hävitamine või kõlbmatuks tegemine, samuti ülema poolt abinõude tarvitusele mittevõtmine loetletud sõjapidamisvahendite hävitamiseks või kõlbmatuks tegemiseks, kui neid vahendeid ähvardab otsene vaenlase kätte langemise oht ja kui on ära kasutatud juba kõik abinõud nende päästmiseks, kui need käesolevas paragrahvis tähendatud teod on toime pandud vaenlasele kaasaaitamise sihil, toovad kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

¹⁾ Vt. § 28.

b) Samad teod, kui need on toime pandud vaenlasele mitte-kaasaaitamise sihil, kuid sõjaliste reeglite vastaselt, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid raskendavil asjaoludel — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²¹. a) Ülema omavoliline kõrvalekaldumine temale lahingu kohta antud korraldustest vaenlasele kaasaaitamise sihil toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

b) Sama tegu, kui see on toime pandud vaenlasele mitte-kaasaaitamise sihil, kuid sõjaliste reeglite vastaselt, toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, kuid eriti-raskendavil asjaoludel sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193²². Omavoliline lahinguväljalt lahkumine lahingu ajal, vangiaandmine lahinguolukorrast mittetingitult või lahingu ajal relvaga tegutsemisest keeldumine, samuti üleminek vaenlase poole toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²³. Hukkuva sõjalaeva mahajätmine laeva komandöri poolt, kes ei ole oma teenistuskohuseid lõpuni täitnud, samuti sõjalaeva mahajätmine meeskonda kuuluvate isikute poolt komandöri sellekohase korralduseta toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära.

§ 193²⁴. NSVL sõjajõudude ja sõjalise kaitsevõime kohta andmete edasiandmine välisriikide valitsustele, vaenulistele sõjavägedele ja kontrrevolutsioonilistele organisatsioonidele,

samuti nende andmete riisumine või kogumine edasiandmise sihil toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla viie aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta, kuid juhtudel, kui spionaaž kutsus välja või võis välja kutsuda eriti raskeid tagajärgi NSVL huvidele — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega¹).

§ 193²⁵. a) NSVL sõjajõudude ja sõjalise kaitsevõime kohta erilises saladuses hoitavate andmete avaldamine (NSVL RKN 27. aprilli 1926. a. määruse § 1—6 — LSKK nr. 32, art. 213) toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla ühe aasta.

b) Sama tegu, kui see tõi kaasa või teadvalt võis kaasa tuua eriti raskeid tagajärgi, toob kaasa —

sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

v) Sõjaliste andmete avaldamine, mis ei kuulunud avaldamisele, kuigi need ei olnud eriti saladuses hoitavad, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani²).

g) Käesoleva paragrahvi p. v ettenähtud tegu kergendavail asjaoludel toob kaasa —

Töolis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193²⁶. Sõja ajal vaenlase sõjaväe koosseisu kuuluvate isikutega või vaenlase territooriumil või vaenlase sõjavägede

¹) Sõjaväelase poolt toimepandud spionaaži tuleb käesoleval ajal kvalifitseerida § 58^{1b} järgi.

²) Vt. § 28.

käes olevates kohtades elavate isikutega läbikäimine kirja- vahetuse teel või muul viisil toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

§ 193²⁷. a) Langenute ja haavatute juures olevate asjade riisumine lahinguväljal (marodeerimine) toob kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta.

b) Sama tegu raskendavail asjaoludel toob kaasa — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²⁸. Röövimine, avalik vargus, seadusvastane vara hävitamine ja vägivald, samuti seadusvastane vara võtmine sõjaliste vajaduste rahuldamise ettekäändel, kui need teod on toime pandud sõjategevuse piirkonnas oleva rahvastiku suhtes, toovad kaasa —

vabaduskaotuse mitte alla kolme aasta, ühes vara konfiskeerimisega või ilma selleta, kuid raskendavail asjaoludel — sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära, ühes vara konfiskeerimisega.

§ 193²⁹. a) Halb käitumine sõjavangidega, mis leidis aset korduvalt või oli seotud erilise julmusega või suunatud haigete ja haavatute vastu, samuti hooletu kohusetäitmine haigete ja haavatute suhtes isikute poolt, kellede peale oli pandud nende ravimine ja nende eest hoolitsemine, toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni kolme aastani.

b) Halb käitumine sõjavangidega ilma tähendatud raskendavate asjaoludeta toob kaasa —

Töölis-Talupoegade Punaväe distsiplinaarmäärustiku eeskirjade kohaldamise.

§ 193³⁰. Sõjategevuse piirkonnas Punase Risti või Punase Poolkuu märgi kandmine isikute poolt, kellel selleks ei olnud õigust, samuti tähendatud isikutele korralduse andmine ülema poolt nende märkide kandmiseks toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾).

§ 193³¹. Punase Risti ja Punase Poolkuu lipu või märgi või sanitaarteenistuse transpordivahendite märkimiseks kokkulepitud värvi kurjasti tarvitamine sõja ajal toob kaasa —

vabaduskaotuse kuni ühe aastani¹⁾).

Kümnes peatükk.

Sugukondliku olustiku pärimustest tingitud kuriteod.

§ 194. Tapja, tema vanemate, sugulaste või sugukonna poolt tapetu vanematele, sugulastele või sugukonnale kättemak-
sust või seaduslikust jälitamisest vabanemiseks makstava vara-
lise tasu vastuvõtmine lunahinnana viimaste poolt toob kaasa —

rahatrahvi mitte üle kahekordse saadud lunahinna
määra.

§ 195. Tapetu sugukonna liikmete kõrvalehoidumine tapjaga või tema sugukonnaga leppimisest korras, mis kind-
laks määratud kohalikus lepitusmenetluse määruses, samuti
leppimise takistamine —

väljasaatmine vastavast maakohast, ühes osa vara kon-
fiskeerimisega või ilma selleta.

§ 196. Peigmehe, tema vanemate, sugulaste või hõim-
laste poolt pruudi vanematele, sugulastele või hõimlastele

¹⁾ Vt. § 28.

lunahinna maksmine pruudi eest (kalõm) rahas, loomadega või muu varaga või isikliku tööga —

vabaduskaotus või paranduslikud tööd kuni ühe aastani¹⁾.

Lunahinna vastuvõtmine —

samad vahendid, ühes rahatrahviga lunahinna suuruses.

§ 197. Naisisiku sundimine abielluma või jätkama abiellulist kooselu, samuti naisisiku riisumine abiellumiseks — vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Märkus. Seejuures toimepandud sama naisisiku vägistamine toob kaasa käesoleva koodeksi § 151 või 153 ettenähtud vahendid.

§ 198. Abiellumiseesse mittejõudnud isikuga abiellumine —

vabaduskaotus kuni kahe aastani.

Mittesuguküpse isikuga abiellumine või niisugusele abiellumisele sundimine —

käesoleva koodeksi § 151 ettenähtud vahendid.

§ 199. Abielu kahe või mitme naisega —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

Märkus. Kahe ja mitme naisega abielu ettenäevate kriminaalseaduste kehtivus ei laiene nende abielluliste kooselude peale, mis on sõlmitud enne nende seaduste andmist.

§ 200. Omavoliline loomade või muu vara võtmine (baranta) omastamise sihita, kuid sihiga sundida kannatanut

¹⁾ Vt. § 28.

või tema sugulasi andma rahuldust tekitatud teotamise eest
või tasuma tekitatud varalist kahju, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni
viiesaja rublani.

Sama tegu, kui see on toime pandud relvastatult, —
vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾).

Sama tegu, kui see on toime pandud relvastatud sugu-
konnaliikmete grupi poolt, — organiseerijate, kihutajate ja
juhtijate suhtes —

vabaduskaotus kuni kolme aastani

ja teiste osaliste suhtes —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾).

§ 201. Kallaletung isikule, perekonnale, sugukonnale
või suguharule, elumajadele või elamiskohtadele, kui see on
toime pandud organiseeritult suure arvu kaassugukonnaliik-
mete või kaassuguharuliikmete osavõtul sugukondade või
suguharude vahelise vaenu pärast, — organiseerijate ja juh-
tijate suhtes —

vabaduskaotus kuni ühe aastani¹⁾).

§ 202. Kokkupõrkel (§ 200 ja 201) tekitatud vägivalda,
tapmist, kehavigastust, peksmist jne. —

jälitatakse samuti, nagu seda kuritegu, mille tunnustele
see vägivald vastab.

§ 203. Kohtumõistmis-õiguste omastamine otsuste tege-
misega pärisrahva tava järgi (adaat jm.) ning rikkudes seega

---

¹⁾ Vt. § 28.

nõukogude õiguse aluseid, kasutades sugukondlikust olustikust tulenevat poolte sõltuvust, —

paranduslikud tööd kuni ühe aastani või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 204. Usulis-olustikulisel sihil sunduslik maksude võtmine, ühes ilmse sugukondlikust olustikust tuleneva maksjate sõltuvuse kasutamisega, —

paranduslikud tööd kuni kuue kuuni või rahatrahv kuni ühe tuhande rublani.

§ 205. See peatükk kehtib nende autonoomsete vabariikide, autonoomsete oblastite ja teiste VNFSV maa-alade suhtes, kus X peatükis loetletud ühiskonnaohtlikud teod esinevad teataval territooriumil elavate rahvuste hulgas sugukondliku olustiku pärimustena.

LISAD.

Lisa 1.

Kesktäitevkomitee Presiidiumi määrus.

Nende välismaal viibivate ametiisikute — NSVL kodanike väljaspool seadust olevaiks kuulutamisesest, kes on üle jooksnud töölisklassi ja talupoegade vaenlaste laagrisse ja keelduvad tagasi tulema NSVL-i.

1. NSVL kodaniku, kes on riigiasutise või ettevõtte ametiisik ja tegutseb välismaal, riigivõimu-organi ettepaneku peale NSVL piiridesse tagasi tulemisest keeldumisele vaadata kui ülejooksmisele töölisklassi ja talupoegade vaenlaste laagrisse ja kvalifitseerida reetmisena.

2. Isikud, kes keelduvad tagasi tulemast NSVL-i, kuulatakse väljaspool seadust olevaiks.

3. Väljaspool seadust olevaiks kuulamine toob kaasa: a) süüdimõistetu kogu vara konfiskeerimise; b) süüdimõistetu mahalaskmise pärast 24 tunni möödumist arvates tema isiku tõestamisest.

4. Kõik seesugused asjad vaatab läbi NSVL Ülemkohus.

5. Väljaspool seadust olevaiks kuulatud isikute nimed tehakse teatavaks kõigile nõukogude täitevkomiteedele ja ÜRPT organitele.

6. Käesolev seadus omab tagasiulatuvat jõudu.

NSVL KTK Esimees — **M. Kalinin**

NSVL KTK Sekretär — allkiri

Moskva, Kreml, 21. novembril 1929.

Avaldatud NSV Liidu Töölis-Talupoegade Valitsuse Seaduste ja Korralduste Kogus 1929, nr. 76, art. 732.

Kesktaitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu m ä ä r u s

**riiklike ettevõtete, kolhooside ja kooperatiivide vara
kaitse ja ühiskondliku (sotsialistliku) omandi kind-
lustamise kohta.**

Viimasel ajal on sagenenud tööliste ja kolhooslaste kaebused saadetiste riisumise (varguse) kohta raudtee- ja veetranspordi ning kooperatiivide ja kolhooside vara riisumise (varguse) kohta huligaansete ja üldse ühiskonnavastaste elementide poolt. Samuti on sagenenud kaebused vägivalla ja ähvarduste tarvitamise kohta kulaklike elementide poolt kolhooslaste suhtes, kes ei soovi kolhoosidest lahkuda ja töötavad ausalt ning ennastsalgavalt viimaste kindlustamise heaks.

NSVL KTK ja RKN arvestavad, et ühiskondlik (riiklik, kolhoosne, kooperatiivne) omand on nõukogude korra aluseks; see omand on püha ja puutumatu, seetõttu isikuile, kes kallale tungivad ühiskondlikule omandile, tuleb vaadata kui rahva-vaenlaste'e, mispärast otsustav võitlus ühiskondliku omandi riisujatega on nõukogude võimu organite esimeseks kohuseks.

Lähtudes neist kaalutlustest ja vastu tulles tööliste ja kolhooslaste nõudmistele NSVL KTK ja RKN määravad:

I.

1. Raudtee- ja veetranspordisaadetised võrrutada oma tähtsusest riikliku varaga ja igati kõvendada nende saadetiste kaitset.

2. Kohtuliku repressiooni abinõuna kohaldada raudtee- ja veetranspordisaadetiste riisumise eest sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — mahalaskmist, ühes kogu vara konfiskeeri-

misega, ja kergendavail asjaoludel selle asendamist vabaduskaotusega mitte alla 10 aasta, ühes vara konfiskeerimisega.

3. Kurjategijaile, kes on süüdi mõistetud transpordisaadetiste riisumise eest, mitte kohaldada amnestiat.

II.

1. Kolhooside ja kooperatiivide vara (põllusaak põldudel, ühiskondlikud tagavarad, kari, kooperatiivsed laod ja magasinid jms.) võrrutada oma tähtsusest riikliku varaga ja igati kõvendada selle vara kaitset riisumise vastu.

2. Kohtuliku repressiooni abinõuna kohaldada kolhoosse ja kooperatiivse vara riisumise (varguse) eest sotsiaalse kaitse vahendi ülemmäära — mahalaskmist, ühes kogu vara konfiskeerimisega, ja kergendavail asjaoludel selle asendamist vabaduskaotusega mitte alla 10 aasta, ühes kogu vara konfiskeerimisega.

3. Kurjategijaile, kes on süüdi mõistetud kolhoosse ja kooperatiivse vara riisumise eest, mitte kohaldada amnestiat.

III.

1. Otsustavalt võidelda nende ühiskonnastaste kulaklik-kapitalistlike elementidega, kes kolhoosi vägivaldse hävitamise sihil kasutavad vägivalda ja ähvardusi või propageerivad vägivalda ja ähvarduste kasutamisele võtmist kolhooslaste vastu viimaste kolhoosist lahkumisele sundimise sihil. Need kuriteod võrrutada riiklike kuritegudega.

2. Kohtuliku repressiooni abinõuna kohaldada kolhooside ja kolhooslaste kaitseks vägivalda ja ähvarduste vastu kulaklike ja teiste ühiskonnastaste elementide poolt vabaduskaotust 5—10 aastani kinnipidamisega kontsentratsioonilaagris.

3. Kurjategijaile, kes neis asjades on süüdi mõistetud, mitte kohaldada amnestiat.

NSVL KTK Esimees — **M. Kalinin**

NSVL RKN Esimees — **V. Molotov (Skrjabin)**

NSVL KTK Sekretär — (allkiri)

Moskva, Kreml, 7. augustil 1932.

Avaldatud NSV Liidu Töolis-Talu-
poegade Valitsuse Seaduste ja Kor-
ralduste Kogus 1932, nr. 62, art. 360.

§ 1. 7. augusti seaduse kohtuliku repressiooni raskus suunata mitte üksikute tähtsusetu, suuremalt osalt puudusest tingitud raiskamiste ja riisumiste vastu, vaid suurte, kuritahtlikkude ning organiseeritud riisumiste ja raiskamiste vastu, kohaldades siin karme sotsiaalse kaitse vahendeid nii varas-tele ja raiskajaile endile kui ka neile isikuile, kes oma tegevusetusega ja juhtimise ning järelevalve nõrkusega aitasid kaasa ja võimaldasid nende kuritegude toimumist.

Arvepidamisaparaadi ametiisikuid ja kooperatiivsete kes-
kuste juhatuste töötajaid, kes ei ole tarvitusele võtnud abi-
nõusid raiskamiste ja riisumiste ärahoidmiseks, võtta kõrvale-
kaldumatult kriminaalvastutusele KrK § 109 järgi; koopera-
tiivse omandi kaitseks seatud abinõude tarvitusele võtmata
jätmise eriti kurjaloomulistel juhtudel võtta neid vastutusele
aga 7. augusti seaduse järgi ühisel alusel süüdlastega vahen-
dus riisumises ja raiskamises. (VNFSV ÜK pres. m. 28. maist
1933, prot. nr. 29.)

§ 2. Isikuile, kes on süüdi sabotaažis põllumajanduslike
tööde alal, seemnevarguses, külvinormide kahjurlikus liiges
vähendamises, künni- ja külvitööde kahjurlikus teostamises,

mis viib põldude rikkumisele ja saagi vähenemisele, traktorite ja masinate tahtlikus lõhkumises, hobuste hävitamises, kohaldada kui kolhoosse omandi riisutajatele 7. augusti seadust. [NSVL KTK VI koosseisu 3. istungjärgu määrus 30. jaanuarist 1933 (LSKK nr. 6, art. 41).]

§ 3. Vt. § 2 § 79 juurde.

§ 4. Vt. § 3 § 109 juurde.

§ 5. Kohaldades 7. augusti seadust on kohus õigustatud kvalifitseerima, kui see asjaoludest järeldeb, üksikute kohtualuste tegusid vastavate KrK paragrahvide järgi, arvestades kuriteo iseloomu ja teisi asjaolusid. (VNFSV ÜK pres. m. 23. veebruarist 1933, prot. nr. 11.)

Lisa 3.

NSVL Kesktäitevkomitee määrus 2. oktoobrist 1937.

NSVL ja liiduvabariikide kehtiva kriminaalseadusandluse poolt on võitluseks spionaažiga, kahjurlusega, plahvatuste, hukkumiste ja inimohvritega süütamiste organiseerimise katsetega ja muude diversioonaktidega kehtima pandud kriminaalkaristusena — vabaduskaotus mitte üle kümne aasta, kuid kõige raskemate riiklikkude kuritegude kohta — karistuse ülemmäär (mahalaskmine).

Edaspidise võitluse sihil seda liiki kuritegude vastu ja kohtuile nende kuritegude eest mitte ainult karistuse ülemmäär (mahalaskmise), vaid ka pikemaegse vabaduskaotuse valimise võimaldamiseks NSVL Kesktäitevkomitee määrab:

1. NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 18 muutmiseks määrata kriminaalkaristusena vabaduskaotuse ülemmääraks 25 aastat.

2. Teha liiduvabariikide kesktäitevkomiteedele ülesandeks viia liiduvabariikide seadusandlus kooskõlla käesoleva määrusega.

NSVL KTK Esimees — **M. Kalinin**

NSVL KTK Sekretär — **A. Gorkin**

Moskva, Kreml, 2. oktoobril 1937.

Avaldatud NSV Liidu Töolis-Talu-
poegade Valitsuse Seaduste ja Kor-
ralduste Kogus 1937, nr. 66, art. 297.

Lisa 4.

Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu m ä ä r u s e d

piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta.

Piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta karmima korra sisseseadmiseks NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

1. Alaliselt piirivööndis ja keelatud piiritsoonides mitte-elavail isikuil on sinna sõitmine NSVL Siseasjade Rahvakomis-
sariaadi organite loata keelatud.

Isikud, kes sõidavad piirivööndisse ja keelatud piiritsoonidesse, peavad oma alalise elukoha järgi saama loa NSVL Siseasjade Rahvakomissariaadi organitelt.

M ä r k u s. Käesolev paragrahv ei kehti Mustamere ranniku kuurortide kohta, kus on sisse seatud passisüsteem.

2. Keelatud piiritsoonid, samuti ka piirivööndite laiused (NSVL riigipiiride kaitse määrustiku § 9 p. a ja b — LSKK 1927, nr. 62, art. 625) määratakse NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrustega.

3. Piirivöõndisse ja keelatud piiritsoonidesse sõitmise ja seal elamise eeskirjade rikkumise, ja nimelt: NSVL Siseasjade Rahvakomissariaadi organite loata piirivöõndisse ja keelatud piiritsooni sõitmise, teistele isikutele loa üleandmise, teistele isikutele antud lubade kasutamise, samuti väljaantud loa registreerimisest kõrvalehoidumise eest — kuuluvad süüdimõistetud NSVL Siseasjade Rahvakomissari juures asuva Erilise Nõukogu määrusega laagrisse paigutamisele ühest kuni 3 aastani.

Sama vastutuse alla langevad maa-asulate nõukogude esimehed, ettevõtete ja ehitiste komandandid ja teised ametisikud, kes lubavad nende järelevaatusel olevais majades elada isikuil, kes on sõitnud piirivöõndisse või keelatud tsooni NSVL Siseasjade Rahvakomissariaadi organite loata või kes on rikkunud piirivöõndis või keelatud piiritsoonis elavate isikute registreerimise kohta seatud eeskirju.

4. NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu poolt 15. juunil 1927 kinnitatud NSVL riigipiiride kaitse määrustiku § 13 (LSKK 1927, nr. 62, art. 625 ja 1929, nr. 59 art. 547) ära muuta.

NSV Liidu KTK Esimees — **M. Kalinin**

NSV Liidu RKN Esimehe aset. (allkiri)

NSV Liidu KTK Sekretär (allkiri)

Moskva, Kreml, 17. juulil 1935, nr. 12/1487.

Avaldatud NSV Liidu Töölis-Talupoegade Valitsuse Seaduste ja Korralduste Kogus 1935, nr. 45, art. 377.

NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määruse „Piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta“ muutmisest.

NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määruse „Piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta“ (LSKK 1935, nr. 45, art. 377) § 3 muutmiseks anda piirivööndisse ja keelatud piiritsoonidesse sõitmise ja seal elamise eeskirjade rikkumise asjad rahvakohtute arutada.

NSVL KTK Esimees — **M. Kalinin**

NSVL RKN Esimees — **V. Molotov**

NSVL KTK Sekretär — **A. Gorkin**

Moskva, Kreml, 7. septembril 1937, nr. 107/1536.

Avaldatud NSVL Töölis-Talupoe-
gade Valitsuse Seaduste ja Korral-
duste Kogus 1937, nr. 59, art. 251.

NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määrus „Piirivöönditesse sõitmise ja seal elamise kohta“ (LSKK 1935, nr. 45, art. 377) nägi ette, et piirivööndisse ja keelatud piiritsoonidesse sõitmises ja seal elamise kohta antud eeskirjade rikkumises, nimelt: sõitmises piirivööndisse ja keelatud piiritsoonidesse NSVL SiseRK organite loata, loa üleandmises teistele isikutele, teistele isikutele väljaantud lubade kasutamises ja väljaantud loa registreerimisest kõrvalehoidumises süüdlasi karistatakse NSVL Sisesjade Rahvakomissari juures asuva Erilise Nõukogu määrusega laagrisse paigutamisega 1 kuni 3 aastani. Sama vastutuse alla langevad kooskõlas tähendatud määrusega maa-asulate nõukogude esimehed, ettevõtete

ja ehitiste komandandid ning teised ametiisikud, kes lubavad nende järelevaatuse all olevais majades elada isikuil, kes on sõitnud piirivööndisse või keelatud tsooni NSVL SiseRK loata või kes on rikkunud piirivööndeis või keelatud piiritsoonides elavate isikute registreerimise kohta seatud eeskirju.

Tähendatud määruse muutmiseks 7. septembril 1937 antud NSVL KTK ja RKN määrusega (LSKK 1937, nr. 59, art. 251) on piirivööndesse ja keelatud piiritsoonidesse sõitmise ja seal elamise kohta antud eeskirjade rikkumise asjad antud rahvakohtute alluvusse.

Mõnede liiduvabariikide (Ukraina NSV, Aserbaidžani NSV ja Tadžiki NSV) kriminaalkoodeksid sisaldavad piirivööndesse ja keelatud piiritsoonidesse sõitmise ja seal elamise kohta antud eeskirjade rikkumiste kohta eriparagrahve, mis põhinevad NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määrusel. Teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksid seesugust paragrahvi ei sisalda, mistõttu nende liiduvabariikide kohtupraktika kvalifitseerib neid kuritegusid mitmel viisil. Nii näiteks mõnel juhul toetuvad kohtud NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määrusele, mõned kohtud aga kvalifitseerivad neid kuritegusid VNFSV KrK § 84 või § 192-a teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Arvestades seda, et NSVL Kohtu Rahvakomissariaat oma põhimääruse § 7 p. v korras esitas NSVL Ülemkohtu pleenumile küsimuse kohtuorganitele sellekohase juhatuse andmise kohta, NSVL Ülemkohtu pleenum otsustas anda järgmise juhatuse:

VNFSV KrK § 84 ja § 192-a teine lõige ning teiste liiduvabariikide KrK vastavad paragrahvid näevad ette kuritegusid, mis oma koosseisult erinevad NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määruses tähendatud kuritegudest; ka on VNFSV

KrK § 192-a teise lõikega ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvidega ettenähtud teistsugused karistused.

Eeltähendatut silmas pidades ning arvestades seda, et 7. septembri 1937. a. seadus, muutmata sisuliselt 15. juuli 1935. a. seadust, muudab ainult selles seaduses tähendatud asjade läbivaatamise korda, tuleb neis liiduvabariikides, millede kriminaalkoodeksid ei sisalda eriparagrahve NSVL KTK ja RKN 17. juuli 1935. a. määruses tähendatud kuritegude kohta, neid kuritegusid kvalifitseerida viitega sellele määrusele, mitte aga Kriminaalkoodeksi paragrahvide järgi. (NSVL ÜK pl. m. 3. juulist 1940.)

Lisa 5.

Väljavõte NSVL KTK ja RKN poolt 9. juulil 1937 kinnitatud NSVL Ülemnõukogu valimise määrustikust¹⁾.

§ III. Igäuhte, kes vägivalda, pettuse, ähvarduse või äraostmisega takistab NSVL kodanikku tema õiguse teostamisel valida ja saada valitud NSVL Ülemnõukogusse, karistatakse vabaduskaotusega kuni kahe aastani.

§ II2. Nõukogu ametiisikut või valimiskomisjoni liiget, kes paneb toime valimisdokumentide võltsimise või teadvalt ebaõige häältelugemise, karistatakse vabaduskaotusega kuni kolme aastani.

Avaldatud NSV Liidu Töölis-Talu-
poegade Valitsuse Seaduste ja Kor-
ralduste Kogus 1937, nr. 43, art. 182.

¹⁾ Samasugune vastutus määratakse vastavate kuritegude eest, kui need on toime pandud vabariigi ülemnõukogusse ja kohalikesse nõukogudesse töötajate saadikute valimisel.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus kaheksatunnilisele tööpäevale ja seitsmepäevalisele tönädalale ülemineku ning ettevõtteist ja asutistest tööliste ja teenijate omavolilise lahkumise ärakeelamise kohta.

Vastavalt Ametiühingute Üleliidulise Kesknõukogu esitisele NSVL Ülemnõukogu Presiidium määrab:

1. Tõsta tööliste ja teenijate tööpäeva kestus kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes ettevõtteis ja asutistes: seitsmelt tunnilt kaheksale tunnile — seitsmetunnilise tööpäevaga ettevõtteis;

kuuelt tunnilt seitsmele tunnile — kuuettunnilise tööpäevaga töödel, välja arvatud kahjulikkude töötingimustega kutsed, NSVL RKN poolt kinnitatavate nimekirjade järgi;

kuuelt tunnilt kaheksale tunnile — asutiste teenijail; kuuelt tunnilt kaheksale tunnile — 16-aastaseks saanud isikuil.

2. Üle viia töö kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes ettevõtteis kuuspäevakult seitsmepäevalisele nädalale, lugedes seitsmenda nädalapäeva — pühapäeva — puhkepäevaks.

3. Ära keelata tööliste ja teenijate omavoliline lahkumine riiklikest, kooperatiivseist ja ühiskondlikest ettevõtteist ja asutistest, samuti omavoliline üleminek ühest ettevõtteist teise või ühest asutisest teise.

Ettevõtteist või asutisest lahkumist või üleminekut ühest ettevõtteist teise ja ühest asutisest teise võib lubada ainult ettevõtte direktor või asutise ülem.

4. Määrata, et ettevõtte direktor ja asutise ülem on õigusstatud ja kohustatud lubama tööliste ja teenija lahkumist ettevõtteist või asutisest järgmistel juhtudel:

a) kui tööline, naistöoline või teenija arstliku tööekspertiisi komisjoni otsuse kohaselt ei saa haiguse või invaliidsuse tõttu endist tööd jätkata ja administratsioon ei saa talle võimaldada teist sobivat tööd samas ettevõttes või asutises, või kui pensionär, kellele on määratud vanaduspension, soovib töölt lahkuda;

b) kui tööline, naistöoline või teenija peab lõpetama töö seoses tema astumisega kõrgema või keskastme eriõppeasutisse.

Naistöoliste ja teenijate puhkused raseduse ja sünnituse korral jäävad alles kooskõlas kehtivate seaduseeskirjadega.

5. Määrata, et töölised ja teenijad, kes on omavoliliselt lahkunud riiklikest, kooperatiivseist ja ühiskondlikest ettevõttest või asutistest, antakse kohtu alla ja mõistetakse rahvakohtu otsusega vangimajja 2 kuust kuni 4 kuuni.

Määrata, et mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ja asutiste töölised ja teenijad antakse kohtu alla ja neid karistatakse rahvakohtu otsusega paranduslike töödega töökoha järgi kuni 6 kuuni, ühes töötasu mahaarvutamisega kuni 25%.

Seoses sellega ära muuta kohuslik vallandamine ilma mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest.

Rahvakohtuile ette panna kõik käesolevas paragrahvis tähendatud asjad läbi vaadata hiljemalt 5 päeva jooksul ja otsused neis asjus täita viivitamata.

6. Määrata, et ettevõtete direktorid ja asutiste ülemad, kes hoiduvad kõrvale nende isikute kohtu alla andmisest, kes on süüdi ettevõttest või asutisest omavolilises lahkumises või ilma mõjuva põhjuseta töölt puudumises, võetakse kohtulikule vastutusele.

Samuti määrata, et ettevõtete direktorid ja asutiste ülemad, kes on võtnud tööle seadusest kõrvalehoiduvaid või omavoliliselt

ettevõtteist ja asutistest lahkunud isikuid, võetakse kohtulikule vastutusele.

7. Käesolev seadlus jõustub 27. juunist 1940.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi Esimees —

M. Kalinin

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi Sekretär —

A. Gorkin

Moskva, Kreml, 26. juunil 1940.

Avaldatud NSVL Ülemnõukogu Teatajas 5. juulil 1940, nr. 20 (83).

§ 1. Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 17. juuli 1940. a. seadlust „Masina-traktorijaamades töötavate traktoristide ja kombainlaste omavolilise töölt lahkumise keelu kohta“ (NSVL Töötava Rahva Saadikute Nõukogude Teataja 18. juulist 1940); NSVL RKN 22. juuli 1940. a. määrust „NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse kohaldamise kohta tööstuskooperatsiooni ettevõtteis“ (LMKK 1940, nr. 20, art. 486) ja VNFSV RKN 17. augusti 1940. a. määrust „NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse (8-tunnilisele tööpäevale ja 7-päevasele töönalalale ülemineku ning ettevõtteist ja asutistest tööliste ja teenijate omavolilise lahkumise ärakeelamise kohta) invaliidide kooperatsiooni ettevõtteis kohaldamise korra kohta“ (LSKK 1940, nr. 14, art. 61).

§ 2. Lõunavaheajalt tagasitulekul hilineamise või töölt enneaegse lahkumise eest vastutusele võtmise korra kohta.

Arvestades nende tööliste ja teenijate, kes pärast lõunavaheaega mõjuva põhjuseta hilinevad üle 20 minuti või oma-

voliliselt lahkuvad töölt rohkem kui 20 minutit enne lõunavaheaega või tööpäeva lõppu, vastutusele võtmise korra kohta tekkivaid küsimusi, käseme:

mõjuva põhjuseta pärast lõunavaheaega üle 20 minuti hilinenud või rohkem kui 20 minutit enne lõunavaheaega või tööpäeva lõppu töölt omavoliliselt lahkunud töölisi ja teenijaid võtta kohtulikule vastutusele nagu töölt puudumise eest NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 teise lõike järgi. (NSVL Kohtu Rahvakomissari ja NSVL prokuröri käskkiri 22. juulist 1940, nr. 84/133.)

§ 3. Vastutusest mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest kohtuotsusega määratud paranduslike tööde kandmisest kõrvalehoidumise eest.

Kohtupraktikas on üles kerkinud NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 teise lõike alusel kohtuotsusega mõistetud paranduslike tööde kandmise ajal mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest vastutuse küsimus.

Ühenduses sellega NSVL Kohtu Rahvakomissar esitas Kohtu Rahvakomissariaadi põhimääruse § 7 p. v korras NSVL Ülemkohtu pleenumile kohtuile sellekohase juhendi andmise vajaduse küsimuse.

Silmas pidades eelnevat NSVL Ülemkohtu pleenum otsustas anda kohtuile järgneva juhendi:

a) Kui mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest töökoha järgi paranduslikele töödele mõistetud paneb karistuse kandmise ajal toime uue mõjuva põhjuseta töölt puudumise, siis tuleb sellele teole vaadata kui kõrvalehoidumisele kohtuotsusega määratud karistuse kandmisest. Sel juhul VNFSV Paranduslikkude tööde koodeksi § 26 ja teiste liiduvabariikide paranduslikkude tööde koodeksite vastavate paragrahvide

kohaselt asendatakse paranduslike tööde kandmata osa sama-tähtajalise türmiga.

Seesugune asendamine toimub otsuse teinud või uue töölt puudumise toimepanemise kohale lähema rahvakohtu määrusega VNFSV Kriminaalprotsessi koodeksi § 461 ja 462 ning teiste liiduvabariikide kriminaalprotsessi koodeksite vastavate paragrahvide korras.

b) Arvestades seda, et NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadlusega on ära muudetud töölt vallandamine mõjuva põhjusega töölt puudumise eest, tuleb NSVL Ülemkohtu pleenumi 23. septembri 1939. a. määruse (Paranduslike tööde kandmisest kuritahtlikult kõrvalehoiduvaile süüdimõistetutele kohaldatavate abinõude kohta) viimane lõige, eriti käesoleva määrusega vastuolus olev osa kehtetuks lugeda. (NSVL ÜK pl. m. 23. juulist 1940.)

§ 4. 1. Kohustada kohtuid valjult täitma NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadlust ja kõrvalekaldumatult kohaldama selles seadluses ettenähtud karistusi mõjuva põhjusega töölt puudumise ja ettevõtteist ning asutistest omavolilise lahkumise eest, mitte lubades neid karistusmäärasid vähendada, teiste, kergemate karistustega asendada või karistusi tingimisi määrata viitega VNFSV KrK § 51 ja 53 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavaile paragrahvidele.

2. Juhtida kohtute tähelepanu sellele, et isikuile, kes 28. detsembri 1938. a. määruse alusel osutuvad töölt puudujaks töödistsipliini kolmekordse rikkumise tõttu ühe kuu jooksul või neljakordse tõttu — kahe kuu jooksul, tuleb Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadlust kohaldada kõrvalekaldumatult, kui pärast seadluse andmist on toime pandud ükski tähendatud rikkumistest. Juhtida muuseas

liiduvabariikide ülemkohtute erilist tähelepanu sellele juhatusele asjade arutamisel järelevalvekorras.

Samuti võetakse 26. juuni 1940. a. seadluse alusel vastutusele ettevõttest ja asutistest omavolilise lahkumise pärast töölised ja teenijad, kes ei ole tööle tagasi tulnud pärast 26. juuni 1940. a. seadluse andmist, kui nad selle andmiseni polnud vastavast ettevõttest või asutisest vallandatud.

3. Kui kohus, arutades töölt puudumise või töölt omavoliliselt lahkumise asja, teeb kindlaks vaid mõjuvate põhjusteta töölt puudumise või töölt omavoliliselt lahkumise fakti, tunnustada lubamatuks ja keelata kohtuil teha otsustes viiteid hinnanguile, mis iseloomustavad süüdimõistetuid stahhaanovlastena, eeskujulike töolistena jne., sest seesuguseid hinnanguid antakse ilmse sihiga päästa seaduslikust vastutusest kuritahtlikke töödistsipliini rikkujaid, kes ei või kuidagi olla stahhaanovlased ega eeskujulikud töölised.

4. Kohustada kohtuid võtma vastutusele ettevõtete direktoreid ja asutiste juhatajaid, kes püüavad kohtu alla antud tööltpuudujaid ja teisi kuritahtlikke töödistsipliini rikkujaid päästa neile igasuguste teatiste väljaandmisega, mis on mõeldud nende vabastamiseks seaduslikust vastutusest või selle vastutuse kergendamiseks.

Viivitustest, mis ettevõtete direktorid ja asutiste juhatajad lubavad töölt puudujate ja töøjooksikute asjade üleandmisel kohtule, on kohtud kohustatud teatama kõrgematele organitele süüdlaste vastutusele võtmiseks.

5. Kooskõlas Ülemnõukogu Presiidiumi 10. augusti 1940. a. seadlusega juhtida raudtee- ja veetranspordi liini-kohtute tähelepanu sellele, et mõjuvate põhjusteta töölt puudumise ja töölt omavoliliselt lahkumise asjad vaadatakse liini-kohtus läbi ainuisiklikult ühe kohtuliikme poolt.

6. Kohustada kohtuid valjult kinni pidama 26. juuni 1940. a. seadluses kohtus asjade läbivaatamise kohta ettenähtud tähtajast, s. t. mitte ületades viit päeva asja saabumise hetkest kohtusse, ja mitte lubama asjade arutamise alusetut edasilükkamist ja nende saatmist uurimiseks.

Kõik asja otsustamiseks tarvilikud asjaolud peab kohus ise selgitama, vajalikel juhtudel õigeaegselt välja nõudes vastavad dokumendid ja välja kutsudes tunnistajad.

7. Kohustada oblasti- ja kraikohtuid ning liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide ülemkohtuid kõrvalekalduumatult tühistama otsuseid, mis on tehtud NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadlust rikkudes, eriti juhul, kui kohus on kohaldanud NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluses mitte-ettenähtud karistusi või valinud põhjendamatult kergeid karistusmäärasid, olgugi et need mahuvad seadluses ettenähtud piiridesse.

Kohustada nende kõrgemate kohtute esimehi, kes vaatavad läbi tähendatud asju kohtukorralduse seaduse § 15 korras — otsuste olemasolul, mis kuuluvad tühistamisele seadluses mitte-ettenähtud karistusmäärade või põhjendamatult kergete karistusmäärade kohaldamise tõttu ja millede peale aga prokurör ei ole protestinud, tegema vastava ülemkohtu esimehele esitise nende otsuste peale protesti esitamise kohta. (NSVL ÜK pl. m. 15. augustist 1940.)

§ 5. 1. Isikud, kes kõrvale põikleavad tööst neis ettevõtteis ja asutistes, kuhu nad olid saadetud lähetusdokumentidega peale kõrgema õppeasutise lõpetamist, võtta kriminaalvastutusele NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 esimese lõike järgi.

2. Isikud, kes hilinevad töökohale ilma mõjuvate põhjusteta, — sama seadluse § 5 teise lõike järgi.

3. Materjale käesoleva käskkirja punktis 1 tähendatud isikute kriminaalvastutusele võtmise kohta saadavad rahvakohtuile vastavate rahvakomissariatide ja keskasutiste juhatajad, punktis 2 tähendatud isikute kohta — ettevõtete ja asutiste juhatajad, kuhu need isikud olid tööle saadetud. (NSVL KohtuRK ja NSVL Prokuratuuri käskkirja nr. 125/171, 25. septembrist 1940, § 4, vt. § 5 § 30 juurde.)

Lisa 7.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus vastutuse kohta tööstusettevõtete poolt halvakvaliteedilise ja mittekomplektilise toodangu väljalaskmise ja kohuslikest standardidest mittekinnipidamise eest.

1. Määrata, et halvakvaliteedilise või mittekomplektilise tööstustoodangu väljalaskmine ja toodangu väljalaskmine kohuslike standardide rikkumisega on kahjurlusega võrdne riigivastane kuritegu.

2. Halvakvaliteedilise ja mittekomplektilise toodangu väljalaskmise eest, samuti toodangu väljalaskmise eest kohuslike standardide rikkumisega — anda tööstusettevõtete direktorid, peainsenerid ja tehnilise kontrolli osakondade ülemad kohtu alla ja mõista kohtuotsusega türmi 5 kuni 8 aastani.

3. Teha NSVL prokurörile ülesandeks kindlustada käesoleva seadluse kõrvalekaldumatut elluviimist.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi Esimees —

M. Kalinin

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi Sekretär —

A. Gorkin

Moskva, Kreml, 10. juulil 1940.

Avaldatud NSVL Ülemnõukogu Teatajas 20. juulil 1940, nr. 23 (86).

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus kriminaalvastutuse kohta tootmisel toimepandud väikeste varguste eest ja huligaansuse eest.

1. Määrata, et ettevõttes või asutises toimepandud nõnda nimetatud „väikese varguse“ eest, olenemata tema suurusest, karistatakse üheaastase türmiga, kui see oma iseloomu tõttu ei too seaduse järgi kaasa raskemat karistust.

2. Määrata, et huligaansete tegude eest ettevõtteis, asutistes ja avalikes kohtades karistatakse üheaastase türmiga, kui need teod oma iseloomu tõttu ei too seaduse järgi kaasa raskemat karistust.

3. Ette panna liiduvabariikide ülemnõukogudele teha muudatused kriminaalkoodeksites vastavalt käesolevale seadlusele.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi
Esimees — **M. Kalinin**

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi
Sekretär — **A. Gorkin**

Moskva, Kreml, 10. augustil 1940.

Avaldatud NSVL Ülemnõukogu Teatajas
22. augustil 1940, nr. 28 (91).

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus vastutuse kohta sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumise eest.

Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seaduse § 67 kohaselt määrata, et sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumises süüdiolivad isikud vastutavad järgmises korras:

1. Reameeste ja nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluvate sõjaväekohuslaste arvestuseks seatud eeskirjade rikkumise eest, kui see on toime pandud esimest korda, karistatakse neid sõjaväekohuslasi rahatrahviga kuni 50 rublani, mis määratakse administratiivkorras miilitsa-osakonna ülema või maa-asula (aleviku) nõukogu esimehe poolt.

2. Juhtivasse koosseisu kuuluvate sõjaväekohuslaste arvestuseks seatud eeskirjade esmakordse rikkumise eest karistatakse neid sõjaväekohuslasi rahatrahviga kuni 100 rublani, mis määratakse administratiivkorras rajooni (linna) sõjaväekomissari poolt.

3. Üldise sõjaväeteenistuse kohustuse seaduse § 63 ja 64 ettenähtud sõjaväekohuslaste arvestuse eeskirjade mittetäitmise eest karistatakse maja valitsejat, komandanti või omanikku rahatrahviga kuni 100 rublani, mis määratakse administratiivkorras miilitsa-osakonna ülema poolt.

4. Sõjaväelise arvestuse eeskirjade teistkordne rikkumine toob kaasa:

a) kui rikkumine on toime pandud reameeste või nooremasse juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, — sunduslikud tööd kuni ühe kuuni või rahatrahvi kuni 200 rublani;

b) kui rikkumine on toime pandud juhtivasse koosseisu kuuluva isiku poolt, — sunduslikud tööd kuni kahe kuuni või rahatrahvi kuni 400 rublani.

Märkus. Käesolevas paragrahvis ettenähtud rahatrahv ja sunduslikud tööd sõjaväelise arvestuse eeskirjade teistkordse rikkumise eest määratakse kohtukorras.

5. Hooletu hoidmise tõttu sõjaväepileti kaotamises süüdi olevaid sõjaväekohuslasi karistatakse rahatrahviga kuni 100 rublani. Trahvi määrab rajooni (linna) sõjaväekomissar.

6. Sõjaväelise arvestuse eeskirjade rikkumise ja sõjaväepileti kaotamise eest määratud rahatrahvi sissenõudmine pannakse Töölis-Talupoegade Miilitsa kohalikele organitele.

7. Tunnustada kehtetuks NSVL KTK ja RKN määrus 9. jaanuarist 1933 „Vastutuse kohta sõjaväekohuslaste ja sõjaväelaste arvestuse eeskirjade rikkumise eest“, ühes hilisemate täiendustega. (LSKK 1933, nr. 3, art. 19 ja nr. 14, art. 84; 1936, nr. 6, art. 47.)

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi

Esimees — **M. Kalinin**

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi

Sekretär — **A. Gorkin**

Moskva, Kreml, 30. juunil 1940.

MATERJALE KOODEKSI ÜKSIKUTE PARAGRAH- VIDE KOHTA.

§ 12.

§ 1. Mitte lubada alaealiste kriminaalkohtulikule vastutusele võtmist 1935. a. 7. aprilli seaduse laiendavalt tõlgitsemise korras.

Alaealiste vastutusele võtmine 12—16 aasta vanuses võib toimuda ainult nende kuritegude eest, mis on ette nähtud NSVL KTK ja RKN määruises 7. aprillist 1935. Kõik muud õigusrikkumised 12—16 aasta vanuste laste poolt ei ole karistatavad kriminaalkorras ja nende eest kannavad vastutust vanemad ning eestkostjad, samuti kihutajad ja organiseerijad alaealiste kuritegudes vastavalt 1935. a. 7. aprilli ja 31. mai seadusele. (NSVL ÜK ja Prokuratuuri direktiivkirjast 21. juunist 1935, nr. 36/71.)

§ 14.

§ 1. 1) NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandlus näeb ette kuritegude erivorme, mis pannakse toime mitte mingil teataval hetkel, vaid mis omavad vältavat iseloomu. Nii-suguste kuritegude näideteks võivad olla: kuritahtlik riigimaksu mittemaksmine pärast maksutähtaja möödumist, mis kestab kuni otsuse tegemiseni ja sundkorras sissenõudmisele asumiseni (UNSV KrK § 58, VNFSV KrK § 60); tegeliku sõjaväeteenistuse kohuste täitmisest või mobilisatsioonist

kõrvalehoidumine (Riiklikkude kuritegude seaduse § 18 ja 19); sõjaväelaste omavoliline lahkumine väeosast või teenistuskohast (Sõjaväeliste kuritegude seaduse § 8 ja 9); kontrrevolutsioonilisest organisatsioonist osavõtmine (Riiklikkude kuritegude seaduse § 11); valmistusel olevast või toimepandud kontrrevolutsioonilisest kuriteost mitteteatamine (Riiklikkude kuritegude seaduse § 12).

Seda liiki kuritegusid, mis kannavad nimetust vältavad, iseloomustab vältav kuritegelik seisund, s. t. teatava kuriteo koosseisu katkestamatu teostamine. See kuritegelik seisund võib järgneda kas mõne tegevuse tulemusena (omavoliline lahkumine) või tekkida seesuguste tegude mittetoimepanemise tõttu, mis olid seaduse poolt ette kirjutatud kriminaalvastutuse ähvardusel. Vältavat kuritegu võib järelikult määratleda kui tegevust, mis toob kaasa katkestamatult teostuva kuritegeliku seisundi, või kui vältavat nende tegude mittetoimepanemist, mis seaduse alusel on nõutavad kriminaalvastutuse ähvardusel.

2) Väga sarnased vältavatele kuritegudele on jätkuvad kuriteod, s. t. kuriteod, mis koosnevad reast samasugustest, ühise eesmärgi poole suunatud kuritegelikest tegudest ja mis oma kogumis moodustavad ühtse kuriteo. Niisuguste kuritegude hulka kuulub näiteks raiskamine, kui see on toime pandud kätteusaldatud raha väikeste summadena omastamise teel pikema aja jooksul, või kontrrevolutsiooniline sabotaaž, mis väljendub teatavate kohuste korduvas mittetäitmisel või nende kohuste tahtlikult hooletus täitmisel sihiga nõrgendada valitsusvõimu, kahjurlus ja majanduslik kontrrevolutsioon.

3) Nii vältavaid kui ka jätkuvaid kuritegusid iseloomustab kuritegelikkude tegude kestmine, ja amnestia ning aegumise kohaldamisel tuleb nende kuritegude juures täpselt kindlaks määrata nende kuritegude algus ja lõpp.

4) Vältav kuritegu algab kuritegeliku seisundi tekkimise hetkest ja lõpeb selle seisundi lõppemise hetkel kas süüdlase enese tegevuse tagajärjel, mis on sihitud kuriteo lõpetamisele, või seesuguste sündmuste saabumise tagajärjel, mis takistasid kuriteo toimepanemist (võimuorganite vahelesegamine).

Seepärast amnestiat kohaldataksegi neile vältavatele kuritegudele, mis lõppesid enne amnestia andmist. Neile vältavatele kuritegudele aga, mis kestavad pärast amnestia andmist, amnestiat ei kohaldata.

Vältavate kuritegude suhtes arvatakse aegumistähtaega kuritegeliku seisundi lõppemise hetkest.

5) Jätkuva kuriteo alguseks tuleb lugeda ühte kuritegu moodustavast mitmest samasugusest teost esimese teo toimepanemist ja lõpuks — viimase teo toimepanemise hetke.

Seega kohaldatakse amnestiat neile jätkuvatele kuritegudele, mis olid täielikult lõpule viidud enne amnestia andmist. Amnestiat ei kohaldata, kui üksainuski jätkuva kuriteo koosseisu kuuluv tegu pandi toime pärast amnestia andmist.

Ka aegumistähtaega arvatakse jätkuvate kuritegude suhtes viimase jätkuva kuriteo koosseisu kuuluva teo toimepanemise hetkest. (NSVL ÜK 23. pl. m. 1929.)

§ 17.

§ 1. Erinevus varjamise ja mitteteatamise vahel seisneb üldiselt järgmises: varjamise all tuleb mõista isiku niisuguseid tegusid, millede eesmärgiks on varjata kurjategijat või kuriteo jälgi. Seega varjaja peab tahtlikult midagi tegema kurjategija või kuriteojälgede varjamiseks avalikõiguslikke funktsioone täitvate riigiorganite eest. Mitteteatamise sisu seisneb aga selles, et keegi, teades mingi kuriteo toimepanemisest, ei

teata sellest vastavaile riigiorganitele. Teiste sõnadega, varjamine nõuab varjaja poolt teatavat aktiivsust toimepandud kuriteo suhtes, mitteteatamist iseloomustab aga isiku passiivne suhtumine kuriteosse. (VNFSV ÜK KrKK juhendkirjast 1925, nr. 2.)

§ 23.

§ 1. Kõigil kohtuorganitel täpselt järgida NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 25 ning seepärast vara konfiskeerimist karistusena määrata vaid siis, kui ses paragrahvis või paragrahvi lõikes, mille järgi süüdistatav süüdi mõisteti, oli konfiskeerimine sanktsioonina ette nähtud.

Kuritegude ümberkvalifitseerimisel kassatsiooni- või järelevalve-instantsis tuleb kohtuotsusega määratud konfiskeerimine tühistada kõigil neil juhtudel, kui KrK paragrahv (või paragrahvi lõige), mille järgi lõppeks süüdlase teod kvalifitseeritakse, ei näe ette vara konfiskeerimist, määrates ühtlasi konfiskeeritud vara tagasiandmisele. (NSVL KohtuRK käskk. 1938, nr. 25.)

§ 27.

§ 1. NSVL kodakondsuse kaotus võib toimuda:

- a) kohtuotsuse põhjal — seaduses ettenähtud juhtudel;
- b) NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi eriseadluse põhjal igal üksikjuhul. [NSVL Ülemnõukogu poolt 19. augustil 1938 vastuvõetud NSVL kodakondsuse seaduse § 7 (NSVL Ülemnõukogu Teataja 1938, nr. 11).]

§ 28.

§ 1. NSVL ja liiduvabariikide kehtiva kriminaalseadusandluse poolt on võitluseks spionaažiga, kahjurlusega,

plahvatuste, hukkumiste ja inimohvritega süütamiste organiseerimise katsetega ja muude diversiooniaktidega kehtima pandud kriminaalkaristusena — vabaduskaotus mitte üle kümne aasta, kuid kõige raskemate riiklikkude kuritegude kohta — karistuse ülemmäär (mahalaskmine).

Edaspidise võitluse sihil seda liiki kuritegude vastu ja kohtuile nende kuritegude eest mitte ainult karistuse ülemmäär (mahalaskmise), vaid ka pikemaegse vabaduskaotuse valimise võimaldamiseks NSVL Kesktäitevkomitee määrab:

1. NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 18 muutmiseks määrata kriminaalkaristusena vabaduskaotuse ülemmääraks 25 aastat.

§ 2. VNFSV, Usbeki NSV, Turkmeeni NSV ja Tadžiki NSV kriminaalkodeksid näevad ette minimaalse vabaduskaotuse tähtajana — ühe aasta. NSVL Ülemkohtusse saabunud järelepärimiste peale selle kohta, kas on võimalik kohaldada veel lühemaid vabaduskaotuse tähtaegu ettevõtete ja asutiste juhtide poolt töödistsipliini kindlustamiseks abinõude elluviimisest kõrvalekaldumise asjades, NSVL Ülemkohtu pleenum otsustas anda järgneva juhendi:

Tunnustada otstarbekaks seda liiki asjades vabaduskaotuse kohaldamine tähtajaga alla ühe aasta.

Kohtuül järgida nende asjade arutamisel NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 18, mis ei näe ette vabaduskaotuse minimaalset tähtaega. (NSVL ÜK pl. m. 4. maist 1939.)

§ 3. Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 esimest lõiget.

§ 29.

§ 1. Kui süüdlasele määratakse asumisele saatmine sotsiaalse kaitse peavahendina, siis eelvangistuse aeg loetakse

asumisele saatmise aja hulka (päev päeva ette). (VNFSV ÜK pl. m. 26. veebruarist 1931, prot. nr. 2.)

§ 2. Enne otsuse tegemist kohtumääruse põhjal vaimuhaiguste ravilas järelevaatusel oldud aeg tuleb KrK § 29 põhjal sotsiaalse kaitse vahendi määramisel arvesse võtta. (VNFSV ÜK pl. m. 18. jaanuarist 1926, prot. nr. 1.)

§ 3. Kui otsus, mille järgi kohtualune oli paranduslikud tööd juba ära kandnud, tühistatakse pehmuse tõttu, siis asja teistkordsel arutamisel sotsiaalse kaitse vahendit määrates peab kohus arvestama tühistatud kohtuotsuse põhjal kohtualuse poolt ärakantud paranduslikke töid ja vastavalt sellele määrama temale lõpliku sotsiaalse kaitse vahendi. (VNFSV ÜK pl. m. 3. veebruarist 1932, prot. nr. 1.)

§ 30.

§ 1. 1. NSVL KTK Presiidiumi 27. veebruari ja 27. novembri 1932. a. määruse muutmiseks määrata alljärgnevad piirnormid töötasu kinnipidamiseks isikult, kes kannavad sunduslikke töid:

a) tähtajaga kuni 6 kuuni mõistetud isikud kannavad reegli-päraselt sunduslikke töid oma töö- või teenistuskohas, ühes nende töötasust kuni 25% kinnipidamisega;

b) sunduslikele töödele tähtajaga üle kuue kuu mõistetud isikud, kellede suhtes kohtuotsuses on erijuhatus sunduslike tööde kandmise kohta mitte töökohas, kannavad neid töid paranduslike tööde organite eriasutistes või -ettevõtteis, kusjuures toitlustamise, varustamise ja töötasude suhtes võrutatakse nad kinnistes vabaduskaotusasutistes kinnipeetavatega.

2. Tunnustada, et süüdimõistetud kolhooslastel on võimalik sunduslikke töid kanda kolhoosides, millede liikmed nad on.

Käesoleva määruse § 1 alusel sunduslikele töödele mõistetute töötasust kinnipidamisele kuuluv osa kolhooslaste suhtes arvutada nende tuludest, määrates kindlaks ühtsed keskmised normid liiduvabariikide järgi kolhoosis tööpäeva maksuse hindamiseks.

Teha liiduvabariikide KTK-dele ülesandeks anda juhatus, et KohtuRK-d määraksid kokkuleppel vastavate rahvakomissariaatidega kindlaks tulude normaalhinded tööpäevades antud liiduvabariigis.

3. Panna ette liiduvabariikidele teha kuue kuu jooksul oma seadustes muudatused kooskõlas käesoleva määrusega. (NSVL KTK Presiidiumi määrus 27. märtsist 1933.)

§ 2. Paranduslikke töid vahi all pidamiseta väljaspool töökohta tuleb kohaldada töötavale rahvale neil juhtudel, kui kohus toimepandud kuriteo ja toimepanija sotsiaalse ohtlikkuse astme põhjal tunnustab võimatuks piirdumise ühiskondliku mõjustamise vahenditega või paranduslike töödega töökohas.

Paranduslikke töid ei või kohaldada töövõimetutele ja alalist elukohta mitteomavatele isikutele. (VNFSV ÜK pres. m. 3. maist 1932, prot. nr. 12.)

§ 3. 1. Vastavalt NSVL KTK Presiidiumi määrusele 27. märtsist 1933 töölised, teenijad ja kolhooslased kannavad neile määratud paranduslikke (sunduslikke) töid reeglipäraselt omas töö- või teenistuskohas. Kui kohus, määrates süüdlasele sotsiaalse kaitse vahendina paranduslikke töid kuni kuue kuuni, loeb erandina üldreeglist tarvilikuks lasta süüdimõistetul need tööd ära kanda mitte omas töö- või teenistuskohas, siis ta peab selle otsuses põhjendatult ära tähendama.

Ühes sellega kohus, tehes töö- või teenistuskohas kantavate kuni kuuekuiste paranduslike tööde määramise otsuse,

võib teha lisamääruse süüdimõistetute ümberpaigutamise kohta vähem vastutavale tööle või ametisse.

Kui kohus määrab süüdimõistetule paranduslikke töid üle kuue kuu ja peab seejuures tarvilikuks, et need tööd kantakse ära mitte omas töö- või teenistuskohas, siis peab kohus otsuses selle eriti ära tähendama. Selle äratähenduse puudumisel kantakse tööd ära töö- või teenistuskohas. Ka sel juhul võib kohus asja huvides teha lisamääruse süüdimõistetute ümberpaigutamise kohta vähem vastutavale tööle või ametisse.

Töö- või teenistuskohas kantavaile paranduslikele töödele mõistmise otsus, olenemata nende tähtajast, ei takista mingil juhul ettevõtte või asutise administratsiooni, kus süüdlane töötab, teda paigutamast teisele tööle või vallandamast vastavalt kehtivale tööseadusandlusele.

2. Kui paranduslikke töid määratakse isikule, kes on valitavas ametis, siis saadab kohus ära kirja oma otsusest valimist toimetanud organisatsioonile või kollektiivile. Viimaseist on olnud süüdimõistetute edasijätmine valitavasse ametisse või sealt ära kutsumine.

3. Paranduslike tööde määramisel vastutavatele juhtivatele töötajatele võib kohus täiendavalt arutada küsimust, kas on võimalik või mitte jätta töötajat tema töökohale, ning vastavalt VNFSV KrK § 23 ja 37 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavaile paragrahvidele ühendada teatavaks ajaks töölt kõrvaldamise lisavahendina sotsiaalse kaitse peavahendiga.

Kui kohus seda lisavahendit ei määra, siis on ta kohustatud saatma oma otsusest ära kirja vastavaile asutistele ja organitele, kelledest on olnud vastutava töötaja töölt kõrvaldamine või tööle jätmine.

4. Kohtud peavad saatma oma otsuseist ära kirjad nende ettevõtete ja asutiste administratsioonidele ja ühiskondlikele

organisatsioonidele, kus süüdlased kannavad neile määratud paranduslikke töid, tuletades neile meelde nende kohust korraldada eriti hoolas valve süüdimõistetute töö järele ja juhtides tähelepanu sellele, et administratsioonid koos ühiskondlike organisatsioonidega võivad süüdimõistetu eeskujuliku lööktöö puhul taotleda kohtu kaudu süüdimõistetu vabastamist edaspidisest otsuse kandmisest. (NSVL ÜK pl. m. 1933.)

§ 4. Kui üldalustel paranduslikele töödele mõistetud isikud paranduslike tööde kandmisest kuritahtlikult kõrvale hoiuvad, võivad kohtud vastavalt VNFSV Paranduslikkude tööde koodeksi § 26 ja teiste liiduvabariikide paranduslikkude tööde koodeksite vastavaile paragrahvidele nende isikute suhtes asendada paranduslikud tööd vabaduskaotusega tähtajaks, mis ei või ületada paranduslike tööde tähtaega.

Seesuguse asendamise teostab kas otsuse teinud kohus või otsuse täitmise koha kohus VNFSV Kriminaalprotsessi koodeksi § 461 ja 462 ning teiste liiduvabariikide kriminaalprotsessi koodeksite vastavais paragrahvides ettenähtud korras. (NSVL ÜK pl. m. 23. septembrist 1939.)

§ 5. Isikud, kes on mõistetud paranduslikele töödele töölt puudumise eest, kaotavad oma katkestamata tööstaaži antud ettevõttes või asutises, samuti kaotavad nad õiguse ajutise töövõimetus abiraha saamisele 6 kuu jooksul arvates kohtuotsuse tegemise päevast.

Nende isikute tööraamatusse tehakse sissekanne: „katkestamata tööstaaži arvatakse 19..... aastast“. [ÜAÜKN määrus „Töölt puudumise eest paranduslikele töödele mõistetud isikute katkestamata tööstaaži arvestamise korra ja ajutise töövõimetus abiraha saamise õiguse kaotuse kohta“, kinnitatud NSVL RKN poolt 17. septembril 1940. (LMKK 1940, nr. 24, art. 590).]

§ 40.

§ 1. 25¹. Konfiskeerimisele ei kuulu:

a) süüdimõistetu ja tema ülalpidamisel olevate isikute riided, pesu, jalanõud, mööbel ja muud kodumajapidamistarbed;

b) süüdimõistetu isiklikuks kodukäsitööks ja käsitööks vajalikud tööriistad, samuti ka süüdimõistetu isiklikuks kutsetegevuseks tarvilikud riistad, iga liiki vahendid ja raamatud, kui kohus pole süüdimõistetult ära võtnud vastaval kutsealal tegutsemise õigust;

v) põllumajanduslik elus ja eluta inventar, samuti ka loomatoidu-tagavara — mõlemad töö-põllumajapidamiseks tarvilikus koguses, kusjuures üle selle koguse olevast talundi varast võidakse konfiskeerida ainult seda osa, mis kuulub kuriteo eest süüdimõistetud talundi liikmele ja mida on lubatud eraldada vastavalt kehtivatele eeskirjadele;

g) töö-põllumajapidamises järjekordseks külviks (sügiseks ja kevadiseks) vajalik seeme ja kasvav vili, välja arvatud tööstuslikest puuvilja- ja juurviljaaedadest saadav saak, kui nende aegade ekspluateerimine ei kannata tööiseloomu;

d) maal süüdimõistetu perekonnale elamiseks vajalikud elu- ja kõrvalhooned, samuti põllumajapidamise lahutamatuks päraldiseks olevad hooned;

e) süüdimõistetu enese, tema perekonna ja tema ülalpidamisel olevate isikute isiklikuks tarvitamiseks kuue kuu kestel vajalikud toidu- ja kütteained;

ž) rahasummad käesoleva juhendi märkuses ettenähtud korras määratud suuruses;

z) osamaksud kooperatiiv-organisatsioonides. [15. juunil 1927 (LSKK 1927, nr. 35, art. 365); 4. juulil 1933 (LSKK 1933, nr. 42, art. 250).]

Märkus 1. Konfiskeerimisele mittekuuluvate esemete arv ja liigid, vastavalt käesoleva paragrahvi p. a, b, g, e ja ž, määratakse liiduvabariikide seadusandlusega. [15. juunil 1927 (LSKK 1927, nr. 35, art. 365).]

Märkus 2. Kulakute majapidamistes ei kuulu konfiskeerimisele ainult see vara, mille peale ei või pöörata maksude sissenõudmist (märkus Maksude võtmise määrustiku § 17 juurde — LSJK 1929, nr. 71, art. 672). [12. septembril 1930 (LSKK 1930, nr. 47, art. 486).] (NSVL KTK poolt 31. oktoobril 1924 kinnitatud NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 25¹ — LSJK 1924, nr. 24, art. 204, ühes hilisemate muudatustega.)

NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 25¹ (LSKK 1927, nr. 35, art. 365) ja 17. septembril 1932 antud Maksude ja maksete sissenõudmise määrustiku § 19 (LSKK 1932, nr. 69, art. 410-b) muutmiseks NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu

määravad:

1. Ainuisiklike majapidamiste poolt riiklike sun-
duslike naturaalandamite tähtajaks mittetäitmisel ja rahaliste maksete mittetasumisel pööratakse sissenõue kõigile ainuisiklike majapidamiste varadele, välja arvatud ainult maja, eluruumide kütmiseks tarvilikud kütteained, kantavad tali- ja suviriided, jalanõud, pesu ja muud kodumajapidamistarbed, mis on vajalikud maksuõlgnikule ja tema ülalpidamisel olevatele isikutele.

2. Ette panna liiduvabariikide valitsustele kooskõlastada oma seadusandlus käesoleva määrusega. (NSVL KTK ja RKN määrus 21. septembrist 1934 — LSJK 1934, nr. 48, art. 370.)

§ 2. NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 25 täpse mõtte järgi ei nõuta kohtult vara konfiskeerimise otsuses konfiskeeritava vara koosseisu või selle rahalise väärtuse täpset määramist, vaid tarvilik on ainult äratäendus „kogu või kohtu poolt täpselt määratud varaosa konfiskeerimise kohta“. (NSVL ÜK 15. pl. m. 1927.)

§ 3. Vara konfiskeerimise kohta käivate otsuste tühistamise ja asja lõpetamise puhul konfiskeeritud vara tuleb endisele valdajale natuuras tagasi anda.

Seejuures juhul, kui vara oli oksjonil juba ära müüdud, antakse ostjale tagasi selle vara eest makstud summa, kuna vara antakse endistele valdajatele. Kui vara ostsid oksjonil ametiisikud poolmuidu, siis alustatakse nende isikute vastu jälitamist administratiiv- või kriminaalkorras võimukuritarvituse pärast.

Üksikuil juhtudel, kui vara ei ole võimalik natuuras tagasi anda, peavad endised valdajad saama selle vara eest tõelise väärtuse kooperatiiv- või riigikaubanduslike hindade järgi. (VNFSV ÜK pl. m. 16. juulist 1930, prot. nr. 11.)

§ 42.

§ 1. Pleenumi määrust 26. jaanuarist 1931 oksjonil valesti äramüüdud vara väärtuse tasumise küsimuse kohta¹⁾ laiendada ka rahatrahvi osas otsuse tühistamise juhule, kui süüdimõistetud vara ära müüdi trahvi sissenõudmiseks. (VNFSV ÜK pl. m. 16. veebruarist 1931.)

§ 44.

§ 1. Omakasu sihita toimepandud kuritegude (lohakus jt.) arutamisel võib kohus süüdimõistetuile panna teatud

¹⁾ Vt. § 3 § 40 juurde.

summade väljamaksmise kahju heakstegemise korras ka neil juhtudel, kui kahju kannatanud riigiasutise, kooperatiivse või ühiskondliku organisatsiooni poolt ei ole esitatud hagi.

Kui riigiasutisele, kooperatiivsele või ühiskondlikule organisatsioonile on töötaja poolt selle või teise omakasulise tegevusega (raiskamine, riisumine jne.) kahju tekitatud, peab kohus kriminaalasja arutamisel kindlaks tegema omastatud või riisutud vara suuruse, kusjuures tal on õigus, hoolimata sellest, kas kahjusaanud asutis või organisatsioon on hagi esitanud või mitte, kahju terves ulatuses välja mõista. Asja üleandmine tsiviilkohtule kahju suuruse kindlaksmääramiseks võib neil juhtudel erandlikult toimuda ainult siis, kui kogu kahju selgitamine kriminaalkohtus on seotud suurte raskustega ning aeglustab asja. (VNFSV ÜK pl. m. 20. maist 1930, prot. nr. 7.)

§ 2. Riisumisest ja raiskamisest tekkinud kahjude tasumisel tuleb lähtuda riisutud ja raisatud vara turuhindadest. [NSVL RKN 16. veebruari 1933. a. otsuse § 5 (LSKK 1933, nr. 13, art. 76).]

§ 49.

§ 1. 1) NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 33 otsesest mõttest järeldub, et sotsiaalse kaitse vahendi määramisel juhtudel, kui süüdistatava poolt toimepandud teos leidub ühtaegu mitme kuriteo tunnuseid (ideaalkonkurents), samuti kui süüdistatav on süüdi tunnustatud mitme üksiku kuriteo toimepanemises (reaalkonkurents), peab kohus vaatlema süüdistatava poolt toimepandud kuritegude kogumit kui süüdistatava isiku ohtlikkuse kõrgendatud astet iseloomustavat tervikut, mis annab kohtule õiguse kohaldada temale neid sotsiaalse kaitse vahendeid ja neis piires,

mis on tähendatud selles seaduse paragrahvis, mille sanktsioonis sotsiaalse kaitse peavahendina on ette nähtud kõige karmim vahend.

2) Kriminaalseadusandluse põhialuste § 33 ja liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide kohaselt peab kohus ühtemoodi nii ideaal- kui ka reaalkonkurentsi juhtudel kvalifitseerima süüdistatava poolt toimepandud tegude kogumit lõplikul otsuse tegemisel paragrahvi järgi, mis näeb ette oma sanktsioonis kõige raskema sotsiaalse kaitse vahendi, ning hoolimata sellest, kas vastav vabariigi KrK nõuab sotsiaalse kaitse vahendi esialgset määramist iga kuriteo eest eraldi või mitte, võtma kaalumisele küsimuse, milline konkreetne sotsiaalse kaitse vahend, kõige karmimat sotsiaalse kaitse vahendit ettenägevas paragrahvis toodud piires, tuleb määrata süüdimõistetule tema poolt toimepandud kuritegude kogumi eest just selle paragrahvi järgi. Sel viisil kohtu poolt valitud sotsiaalse kaitse vahend jääb lõplikuks vahendiks.

3) Samast NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 33 järeldeb, et selles kindlaksmääratud sotsiaalse kaitse vahendi määramise korda tuleb kohaldada ainult neil konkurentsi juhtudel, kui ühegi konkureeriva kuriteo eest ei ole veel eraldi otsust olemas ja, järelikult, kui kohus arutab asja sisuliselt kõigi konkureerivate kuritegude suhtes.

4) Kuritegude konkurentsi juhtudel kõige raskemat sotsiaalse kaitse vahendit ettenägeva paragrahvi järgi sotsiaalse kaitse peavahendit määrates on kohtul õigus liita sellele iga lisavahendit, sealhulgas ka konfiskeerimist, mis on ette nähtud teistes paragrahvides, mille järgi kvalifitseeruksid üksikud süüdimõistetud poolt toimepandud konkureerivad kuriteod. (NSVL ÜK 23. pl. m. 1929.)

§ 2. Kui isik, kelle suhtes on olemas jõustunud, kuid veel täitmata kohtuotsus, paneb toime uue kuriteo, on kohtul õigus kas liita esimese otsusega määratud sotsiaalse kaitse vahendit tervelt või osaliselt uues asjas määratud sotsiaalse kaitse vahendiga või kohaldada süüdimõistetule ainult uues asjas mõistetud sotsiaalse kaitse vahendit, arvates esimese sotsiaalse kaitse vahendi uue vahendi sisse. Sotsiaalse kaitse vahendite liitmisel ei või vabaduskaotus kogusummas ületada kümmet aastat ja paranduslikud tööd — ühte aastat. Samad eeskirjad kehtivad isikute suhtes, kes kohtuotsuse järgi sotsiaalse kaitse vahendi kandmise ajal panid toime uue kuriteo, selle vahega siiski, et esimese otsusega mõistetud sotsiaalse kaitse vahendist võib kuuluda liitmisele ainult veel kandmata osa. (VNFSV ÜK pres. m. 16. detsembrist 1933, prot. nr. 68.)

§ 51 ja 53.

§ 1. 3. Juhtida kohtuorganite tähelepanu sellele, et NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. augusti 1940. a. seadluse mõttest väljudes ei tule sotsialistliku omandi raiskajatele ja riisujatele ning huligaanidele kohaldada tingimisi süüdimõistmist ega karistust alla seaduses ettenähtud alammäära.

Teistes käesolevas määruses tähendatud asjus¹⁾ ei või neid vahendeid reeglina samuti mitte kohaldada, vaid seda võidakse teha ainult erandlikel juhtudel, kusjuures otsuses tuleb tingimata ära tähendada motiivid, miks kohus tegi järelduse karistuse kergendamise vajaduse kohta. (NSVL ÜK pleenumi määrusest 15. augustist 1940.)

¹⁾ See määrus käsitleb kohtupraktika puudusi sotsialistliku omandi riisumise, spekulatsiooni, huligaansuse ja ametialaste omakasuliste kuritarvituste asjade alal.

§ 1. 1. Vastavalt Kriminaalseadusandluse põhialuste §10¹ punktile v loetakse kohtulikult karistamatuiks isikud, kes ei ole toime pannud uut kuritegu teatava aja jooksul (kolme aasta jooksul — mitte üle kuuekuisele vabaduskaotusele või kergemale sotsiaalse kaitse vahendile mõistetud; kuue aasta jooksul — mitte üle kolmeaastasele vabaduskaotusele mõistetud), „arvates neile kohaldatud vastava sotsiaalse kaitse vahendi ärakandmise lõpetamise päevast“. Viitest „kohaldatud“ ja „ärakantud“ sotsiaalse kaitse vahendile nähtub, et seadus arvestab tegelikult (vastavalt kehtivale seadusandlusele) kohaldatud sotsiaalse kaitse vahendit, mitte aga kohtu poolt esialgselt mõistetud sotsiaalse kaitse vahendit. Seepärast tingimisi enne tähtaega vabastamise kohaldamisel, mis (Kriminaalseadusandluse põhialuste §38) seisneb kas edaspidisest otsuse täitmisest vabastamises või kohtu poolt määratud sotsiaalse kaitse vahendi kergemaga asendamises, tuleb karistust kustutavaid tähtaegu lugeda tegelikult kantud sotsiaalse kaitse vahendi järgi. Eriti sotsiaalse kaitse vahendi tähtaja lühendamisel tuleb karistust kustutavat tähtaega lugeda enne tähtaega vabanemise päevast ja sotsiaalse kaitse vahendi kergemaks ümberarvamise puhul — selle kergema vahendi ärakandmise päevast.

2. Samuti sotsiaalse kaitse vahendi tähtaja lühendamisel amnestia tõttu tuleb „kohaldatud“ ja „ärakantud“ vahendi all mõista mitte kohtu poolt enne amnestia rakendamist määratud sotsiaalse kaitse vahendit, vaid seda vahendit, mille määrab lõppeks amnestia. See järeldub sellest, et amnestia on tagasiulatava jõuga erikriminaalseadus, mis kergendab sotsiaalse kaitse vahendeid teatavate õiguserikkujate liikide suhtes

ja annulleerib seega kehtivate kriminaalseaduste alusel määratud sotsiaalse kaitse vahendid.

Seepärast karistust kustutavaid tähtaegu tuleb amnestia puhul arvata amnestiaga lühendatud sotsiaalse kaitse vahendite kandmise lõpetamise päevast, olenemata sellest, kas amnestiat kohaldatakse kohtulikus või mittekohtulikus korras. (NSVL ÜK 27. pl. m. 1929.)

§ 2. Kooskõlas NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹ p. v tunnustatakse karistamatuiks eriti isikud, kellele on mõistetud vabaduskaotus mitte üle 6 kuu või kergem karistus, kui nad 3 aasta jooksul arvates karistuse ärakandmise päevast ei ole toime pannud uut kuritegu. NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 13 mõttest, milles karistusliigid on loetletud nende raskusastme järjekorras, selgub, et vabaduskaotusega sunduslikud tööd (paranduslikud tööd) on vabaduskaotusega võrreldes kergem karistus. Seda järeldust kinnitavad ka VNFSV Kriminaalkoodeksi § 29 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavad eeskirjad, millede kohaselt eelvangistuse arvestamisel 3 päeva paranduslikke töid loetakse võrdseiks 1 päeva vabaduskaotusega. Ülaltähendatust järeldub, et 1 aasta paranduslikke töid tuleb lugeda võrdseks 4-kuise vabaduskaotusega. Seetõttu tuleb karistatuse kustumise küsimuse lahendamisel kohtuil juhendiks võtta see, et kuni ühe aastani, viimane kaasa arvatud, paranduslikele töödele mõistetud loetakse karistamatuiks 3 aasta möödumisel arvates karistuse ärakandmise päevast, kui nad selle aja jooksul ei ole toime pannud uut kuritegu.

Ühes sellega otsustab pleenum anda järgmise juhatause:

VNFSV Kriminaalkoodeksi § 55 ja Tadžiki NSV Kriminaalkoodeksi § 49, mis võtavad üle Kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹, on vastuolus viimasega: põhialuste § 10¹ seab

karistatuse kustumise tingimuseks selles paragrahvis tähendatud aja jooksul ükskõik millise kuriteo mittetoimepanemise, kuna aga VNFSV ja Tadžiki Kriminaalkoodeksite vastavad paragrahvid seavad sellise tingimusena vähemalt sama raske kuriteo mittetoimepanemise.

Kooskõlas NSVL Konstitutsiooni § 20 on üleliidulisel seadusel, kui see erineb liiduvabariigi seadusest, eesõigus viimase ees, seepärast juhatab pleenum, et karistatuse kustumise küsimuse lahendamisel peavad kohtud järgima NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuste § 10¹ nõudeid, millede kohaselt karistatuse kustumine saabub kindlate tähtaegade möödumisel, kui süüdimõistetud ei pane nende tähtaegade jooksul toime ükskõik millist uut (mitte aga ainult vähemalt sama rasket) kuritegu. (NSVL ÜK pl. m. 10. veebruarist 1940.)

§ 3. Isikuil, kes loetakse kohtulikult karistamatuiks NSVL ja liiduvabariikide kriminaalseadusandluse põhialuse § 10¹ (LSKK 1927, nr. 12, art. 122), VNFSV KrK § 55 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide põhjal, samuti isikuil, kes on loetud kohtulikult karistamatuiks üldise või osalise amnestia korras, on õigus ankeetides endiste karistuste kohta vastata: „Karistamata“. Mingisuguse vastutuse alla need isikud selle vastuse andmise eest langeda ei või. (NSVL KohtuRK käskk. 1937, nr. 79.)

§ 58¹.

§ 1. Arvestades seda, et kohtupraktikas on esinenud VNFSV Kriminaalkoodeksi § 58⁷, 58⁹ ja 58¹⁴ ning teiste liiduvabariikide vastavate paragrahvide ebaõige kohaldamise juhtumeid, NSVL Ülemkohtu pleenum juhatab, et nende paragrahvide mõtte kohaselt võidakse neid kohaldada ainult neil

juhtudel, kui asjaoludega on kindlaks tehtud, et kohtualune tegutses kontrrevolutsioonilisel sihil.

Ühenduses sellega lugeda kehtetuks kohtuorganite kõik seletused ja määrused, mis on vastuolus käesoleva seletusega, eriti NSVL Ülemkohtu 18. pleenumi seletus 2. jaanuarist 1938 „Otsese ja kaudse tahtluse kohta kontrrevolutsioonilistes kuritegudes“. (NSVL ÜK pl. m. 31. detsembrist 1938.)

§ 58^s.

§ 1. Tööliste ja talupoegade ajakirjanduse korrespondentide (tööliste, maa-asulate, sõjaliste jt. korrespondentide) tapmine, mis on toime pandud ühenduses nende korrespondentliku tegevusega — terroristliku aktina, mis sihitud töölis-talupoegade organisatsioonide tegevuse vastu, kuulub üldreeglina kvalifitseerimisele KrK §58^s järgi. (VNFSV ÜK pl. m. 1. novembrist 1924, prot. nr. 20.)

§ 2. Lööktööliste kui seesuguste tapmist ühenduses nende aktiivse tööga tööstuses tuleb kvalifitseerida KrK §58^s järgi, kohaldades selles paragrahvis ettenähtud sanktsioone. (VNFSV ÜK pl. m. 6. augustist 1931, prot. nr. 11.)

§ 3. Õpetajate-ühiskondlaste tagakiusamise, tapmise, peksmise ja teiste eriti ohtlikkude liiki kuuluvate vägivallategade eest, kui on kindlaks tehtud, et need kuriteod oma alustes taotlevad vastutöötamist õpetajate kultuurilisele ühiskonnakasulikule tegevusele ja on toime pandud klassivõitluse pinnal kohalikkude kulaklikkude ja teiste ekspluataatorite gruppide või nende abiliste poolt, — tuleb süüdlasi vastutusele võtta ja kohtu alla anda kui terroristliku akti eest KrK §58^s järgi. (KohtuRK ringk. 1929, nr. 101.)

§ 4. Tunnustada, et võimu esindajaile ja ühiskondlastele kuuluva vara hävitamist süütamisega, kui selle on toime pannud klassivaenlane klassivõitlusliku kättemaksuna seoses kannatanu poolt teostatava nõukogulise või ühiskondliku tööga, tuleb kvalifitseerida kui kontrrevolutsioonilist terroristlikku akti KrK § 58⁸ järgi, sest klassivaenlase poolt klassivõitluse vahendina teostatud terroristlik akt on kontrrevolutsiooniline kuritegu ka juhtudel, kui see on toime pandud nõukogude ja ühiskondlike töötajate vara süütamise teel, eriti kui süütamine ähvardas nende isikute ja nende perekonnaliikmete elu (elutsetavate korterite ja kõrvutiseisvate ehitiste süütamine). (VNFSV ÜK pl. m. 26. veebruarist 1931, prot. nr. 2.)

§ 5. Naisisiku tapmisele, kui on täpselt kindlaks tehtud, et tapmine toimus naiste emantsipeerimise pinnal, võidakse kohaldada Riiklike (kontrrevolutsiooniliste) kuritegude seaduse § 8. (NSVL ÜK 27. pl. m. 1929.)

§ 6. Vt. § 2 ja 3 § 73¹ juurde.

§ 58¹⁰.

§ 1. Kohtulikku repressiooni ühenduses kolhooslaste töölt puudumisega ja tööst loobumisega tuleb kohaldada neile, kes, ise tööle mitte minnes, teevad agitatsiooni kolhoosi töödistsipliini vastu ja sellega laostavad kolhoose, või kolhooside ametiisikuile, kes ei võitle kolhooside töödistsipliini rikkumiste vastu. Esimesel juhul tuleb kohaldamisele KrK § 58¹⁰, teisel juhul § 112 teine lõige või § 111. (VNFSV ÜK pres. m. 3.—4. novembrist 1933, prot. nr. 63.)

§ 2. Vt. § 2 ja 3 § 73¹ juurde.

§ 58¹².

§ 1. Arvestades seda, et sotsialistliku (ühiskondliku) omandi riisumine (vargus) on nõukogude korra aluste vastu sihitud kuritegu, tuleb kindlasti teadaolevast valmistatavast või toimepandud sotsialistliku (ühiskondliku) omandi riisumisest mitteteatamist kvalifitseerida KrK § 58¹² järgi. (VNFSV ÜK pres. m. 27. juunist 1933.)

§ 58¹⁴.

§ 1. Asjades, mis on seoses meie ülesehitusliku töö kahjustamisega üksikuil aladel, peab kohus osutama maksimaalset klassivalvsust ja vastavail juhtudel, eriti kui süüalustena on vastutusele võetud nõukogude aparati sissetunginud võõrad elemendid, lahendama küsimuse, kas on võimalik kohtualuse poolt töös süstemaatiliselt osutatud ja tõsiseid tagajärgi väljakutsunud hooletust ja lohakust kvalifitseerida ametialaste kuritegudena, või on antud juhul tegemist sotsialistlikule ülesehitamisele teadliku vastuhakkamisega, mida ei või enam kvalifitseerida ametialase kuriteona, sest see kujutab endast sabotaaži, mis on ette nähtud KrK § 58¹⁴. (VNFSV ÜK pl. m. 29. aprillist 1931, prot. nr. 6.)

§ 2. Vt. § 1 § 111 juurde.

§ 59².

§ 1. Vt. § 2 § 136 juurde.

§ 59³.

§ 1. Vt. § 1 § 74 juurde.

§ 2. Vt. § 2 § 136 juurde.

§ 59^{8v}.

§ 1. Kohtuis autotranspordi-alaste avariiasjade läbi-
vaatamisel kõvendada võitlust kuritahtlike avarii tekitajatega.
Kohuslikult kaaluda VNFSV KrK § 38 ja teiste liidu-
vabariikide vastavais paragrahvides ettenähtud lisakaristuse
kohaldamise küsimust. (NSVL KohtuRK käskk. nr. 60,
28. maist 1940.)

§ 59⁷.

§ 1. 1. Väljaastumised vähemusrahvustesse kuuluvate
üksikute isikute vastu isiklike kokkupõrgete pinnal, kui
need väljaastumised kannavad ainult isikliku solvamise ise-
loomu, kuuluvad kvalifitseerimisele KrK § 159 järgi.

2. Kui väljaastumised olid ühenduses huligaansusega,
siis tuleb neid kvalifitseerida KrK § 74 järgi.

3. KrK § 59⁷ järgi tuleb kvalifitseerida ainult neid väl-
jaastumisi, mis teadvalt on suunatud rahvusliku vaenu ja
tüli tekitamisele. (VNFSV Ülemkohtu pleenumi m. 20. märts-
ist 1930, prot. nr. 4.)

§ 2. Kooskõlas KrK § 58¹ tuleb pidada kontrrevolutsioo-
niliseks iga tegu, mis on sihitud proletaarse revolutsiooni rah-
vuslike saavutiste õõnestamisele või nõrgendamisele. Läh-
tudes sellest määratlusest tuleb tunnustada kontrrevolutsioo-
nilisteks väljaastumisteks vägivalda ja ülbust vähemusrahvuste
kallal, kui need on teostatud seesuguses olukorras ja seesuguste
meetoditega, et olid sihitud proletaarse revolutsiooni rahvus-
like saavutiste vastu. Ülemkohus on juba seletanud, et
kuivõrd rahvusliku ja usulise vaenu ning tüli tekitamist kasu-
tatakse klassivaenlase poolt oma huvides ja see osutub üheks
klassivõitluse meetodiks, tuleb neile kuritegudele kohtu poolt
vastata kõige tõsisema suhtumisega ja karmide vastuabinõu-

dega. Kuid teod, mis on ühenduses vähemusrahvuste-vastase seesuguse vägivallaga ja ülbusega, mis sihitud vähemusrahvustest töötajate elu ja vabaduse vastu ning faktiliselt võtavad ära nende õigusi, mis saavutatud revolutsiooniga, ületavad juba KrK § 59⁷ raame ja muutuvad kontrrevolutsioonilisteks kuritegudeks KrK § 58¹ järgi. (VNFSV ÜK pl. m. 16. aprillist 1931, prot. nr. 5.)

§ 59⁸.

§ 1. Riigilaenude obligatsioonidel numbrite võltsimist pettuslikult võitude kättesaamise sihil, kui need kuriteod on toime pandud organiseeritud salga või ka üksikute isikute poolt, kuid äritsemisena, tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 59⁸ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. Üksikuid võltsimisjuhtusid ilma äritsemiseta tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 169 teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi vabaduskaotuse määramisega mitte alla kahe aasta. (NSVL ÜK 53. pl. määrus.)

§ 59⁹.

§ 1. Kvalifitseeritud salakaubaveoks loetakse:

a) esemete üleviimist tolliasutistest mööda minnes spetsiaalselt selleks otstarbeks määratud veovahendite kasutamiselega;

b) salakaubaesemete varjamist nende varjamiseks eriti kohandatud ruumides;

v) salakaubavedu ühenduses tollidokumentide võltsimisega või esemete kohta dokumentide esitamisega, mis käivad teiste esemete kohta (23. jaanuarist 1930, LSKK nr. 4, art. 45);

g) osavõtmist spetsiaalselt salakaubaveoga tegutsevaist organisatsioonidest;

d) salakaubavedu relvastatud isikute poolt;

e) salakaubavedu ametiisiku poolt, kes vahenditult on seotud tolliga, samuti ametiisiku poolt, kes salakaubaveo ots-tarbel võib kasutada oma teenistuslikku seisundit;

ž) salakaubavedu enam kui kahel korral kolme aasta jooksul, samuti teadvalt salakauba hoidmist, ülevadamist ja sellega kauplemist äritsemisena;

z) lõhkeainete ja relvade, sõjavarustise, õhusõidukite ja telegraafi ning radiotelegraafi varade salakaubavedu ja annul-leeritud väärtpaberite väljavedu;

i) valuuta- ja fondiväärtuste ebaseadusliku üle piiri väl-javeoga, sisseveoga, ülesaatmisega ja üleviimisega tegutse-mist äritsemisena. (31. jaanuarist 1931 — LSKK nr. 6, art. 71.) [NSVL Tollikoodeksi § 166 (LSKK 1929, nr. 1, art. 2, ühes hilisemate muudatustega).]

§ 60 ja 61.

§ 1. VNFSV KrK § 60 ja 61 ning teiste liiduvabariikide vastavate paragrahvide põhjal võib maksude maksmisest, sund-kindlustusmaksude tasumisest ja põlumajandustoodete sund-andmisest riigile kõrvalehoidumise asjus algatada kriminaal-jälitamist:

a) kohtu initsiatiivil, kes NSVL KTK ja RKN 11. aprilli 1937. a. määruse korras vaatab läbi küsimuse sund-korras sissenõudmise kohta; neil juhtudel kohus, kui ta avastab andmeid, mis tõendavad maksuvõlglaste poolt riigi vastu oma

kohuste mittetäitmise kuritahtlikku iseloomu, teeb määruse asja üleandmise kohta prokurörile uurimiseks, olenemata sundkorras sissenõudmise kohta otsuse tegemisest;

b) vahenditult prokurör: olenemata sellest, kas kohus 11. aprilli 1937. a. määruse korras on eelnevalt läbi vaadanud küsimuse sundkorras sissenõudmise kohta või ei ole ta seda teinud. (NSVL KohtuRK ja NSVL prokuröri käskk. 20. märtsist 1940, nr. 26/56.)

§ 2. Kriminaalvastutusele tuleb KrK § 61 järgi üldreeglina võtta majapidamise juht. See ei võta aga võimalust üksikuil juhtudel vastutusele võtta majapidamise juhi asemel mõnda teist majapidamise liiget. Praktika tunneb juhtumeid, kus ühe või teise riikliku ülesande, koormatise jne. mittetäitmisel mängib otsustavat osa mitte majapidamise juht (vanaduse, haiguse, eemalviibimise jne. tõttu), vaid teised majapidamise liikmed, kes faktiliselt esindades ja juhtides majapidamist hakkavad aktiivselt vastu ja jätavad täitmata majapidamiskohused. Sarnastel juhtudel peavad kohtud hoolikalt arutama asja ja selgitama isiku, kel tegelikult oli otsustav osa kohuse, ülesande jne. mittetäitmisel, mitte lastes end juhtida ainuüksi formaalsest majapidamise juhiks olemise faktist. (VNFSV ÜK pl. m. 28. veebruarist 1930, prot. nr. 4.)

§ 72.

28. Völtsimine, samuti ka vööra passiga või tunnistusega elamine või nende kasutamine toob kaasa kriminaalvastutuse VNFSV KrK § 72 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (10. septembri 1940. a. Passide määrustiku § 28 — LMKK nr. 24, art. 591.)

§ 73¹.

§ 1. Süüdlasi ähvardamises õpetajate-ühiskondlaste aadressil tapmise, peksmise või muude vägivallategudega, sihiga takistada nende ühiskondlikku haridustegevust, võtta vastutusele ja anda kohtu alla KrK § 73¹ järgi. (KohtuRK ringk. 1929, nr. 101.)

§ 2. Kindlustada karm repressioon stahhaanovlaste vastu sihitud kuritegelikkude rünnete asjus, kvalifitseerides neid kuritegusid olenevalt asja konkreetseist asjaoludest vastavalt KrK § 73¹ teise lõike, § 58¹⁰, 58⁸ jt. järgi.

Administratiiv-tehnilisse personaali kuuluvate isikute poolt stahhaanovliku liikumise arendamise kuritegelikku takistamist juhtudel, kui seda tehakse kontrrevolutsioonilistel sihtidel, kvalifitseeritakse KrK § 58⁷ või 58¹⁴ järgi, teistel juhtudel aga, olenevalt asja konkreetseist asjaoludest, — ametialaste kuritegude paragrahvide järgi (KrK § 109, 111 jt.). (VNFSV ÜK pres. m. 28. novembrist 1935, prot. nr. 85.)

§ 3. Ülbet käitumist naisisikute-kolhooslastega, mis sihitud naisisikute toodangulise ja ühiskondliku aktiivsuse vastu või nende tähenduse vähendamisele kolhoosis, ei või hinnata tavalise kriminaalkuriteona, vaid tuleb kvalifitseerida olenevalt asjaoludest, eriti aga kohtualuse isikust kas kontrrevolutsiooniliste kuritegude paragrahvide järgi (KrK § 58¹⁰, kuid naisisikute elu kallale kippumise katse korral ka § 58⁸ järgi) või KrK § 73¹ teise lõike järgi. (VNFSV ÜK pres. m. 13.—14. veebruarist 1936, prot. nr. 8.)

§ 74.

§ 1. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus — vt. lisa nr. 8.

§ 2. 1. Kohtuil kõvendada surveabinõusid huligaanide — sotsialistliku ühiskonna desorganiseerijate suhtes.

Täielikult lõpetada paranduslike tööde ja veel kergemate karistuste kohaldamine VNFSV KrK § 74 teises lõikes ja teiste liiduvabariikide KrK vastavais paragrahvides ettenähtud kuritegudele.

Mitte lubada kuritahtlike huligaanide tegude ümberkvalifitseerimist VNFSV KrK § 74 esimese lõike (ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide) järgi.

2. Liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide ülemkohtuil, krai-, oblasti- ja ringkonnakohtuil lõpetada kuriteo kvalifikatsiooni jõussejätmisel kuritahtliku huligaansuse eest rahvakohtu poolt määratud karistuste kergendamise kahjulik praktika.

3. Kooskõlas VNFSV KrK § 35 ja 36 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvidega kuritahtlikele huligaanidele lisakaristusena kohaldada üldreeglina asumisele saatmist või väljasaatmist.

4. Kui VNFSV KrK § 74 teise lõike (ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide) järgi vastutusele võetud isikute teod sisaldavad raskemate kuritegude — banditism (grupiline huligaansus kallaletungimistega kodanikele ja neile haavade ning kehavigastuste tekitamisega jne.), raske kehavigastus jt. — tunnuseid, siis tuleb kohtuil saata asjad täiendavaks uurimiseks vastavate KrK paragrahvide tunnuste alusel. (NSVL KohtuRK käskk. 29. juulist 1940, nr. 86.)

§ 3. Kohtule ette panna mitte võimaldada kvalifitseerida KrK § 74 järgi huligaanide gruppide poolt toimepandud poliitiliste ja ühiskondlike abinõude vastu sihitud kuritegusid või kuritegusid, mis on ühenduses lööktööliste, ühiskondlaste ja aktivistide peksmisega seoses viimaste ühiskond-

liku ja toodangulise aktiivsusega, ja kvalifitseerida neid kuritegusid KrK teiste vastavate paragrahvide järgi. (VNFSV ÜK pres. m. 14. veebruarist 1935.)

§ 4. Vt. materjale § 51 ja 53 juurde.

§ 78.

§ 1. Isikud, kes omastavad ametist lahkumisel riiklikude asutiste või ettevõtete puhtaid blankette pitseriga, tuleb vastutusele võtta nagu dokumendi riisumise eest, analoogia põhjal KrK §-ga 78.

Eraisikud, kes saavad ebaseaduslikul teel puhtaid blankette pitseriga, kuuluvad samuti vastutusele võtmisele sama paragrahvi järgi. (VNFSV ÜK pres. m. 14.—15. maist 1935, prot. nr. 32.)

§ 79.

§ 1. 1. Süüdlasi tahtlikus loomade võõral maal sööt-
mises võtta kriminaalvastutusele KrK § 79 ja teiste liiduvaba-
riikide kriminaalkodeksite vastavate paragrahvide järgi.

2. Süüdlasi kolhooside või sovhooside külvide tahtlikus rikkumises loomade võõral maal söötmise teel, sihiga õõnestada sotsialistlikku tootmist, võtta vastutusele NSVL KTK ja RKN 7. augusti 1932. a. seaduse alusel.

3. Asjad mittetahtlikus ja vähe tähtsas loomade sööt-
mises võõral maal, kui see on toime pandud esmakordselt, anda arutamiseks maa-asula ühiskondlikele kohtuile või, kui võõral maal söötmine on toime pandud kolhooslaste poolt kolhoosis töötamise juures, anda arutamiseks kolhooside juhatustele Põllumajanduslikkude artellide seadustiku § 17 korras. (NSVL ÜK, NSVL Prokuratuuri ja PõlluRK ringk. 1935, nr. 354.)

§ 79¹.

§ 1. Sovhoosidele ära keelata puhtatõuliste ja teise ning järgnevate põlvkondade segavereliste tõupullide kastreerimine — eranditult, esimese põlvkonna segavereliste, samuti ka tõuaretamiseks kõlblikkude ja tarvilikkude kalmõki tõugu pullide kastreerimine — kooskõlas praeguse riikliku plaaniga.

Hoiatada põllumajandus-organeid, sovhooside direktoreid ja poliitiliste jaoskondade ülemaid, et nad oma kohustes osutaksid erilist valvsust ja tähelepanu tõupullide üleskasvatamise alal, pidades silmas seda, et vaenuliste elementide tegude tõttu on sovhoosides paljudel juhtudel teostatud tõuaretamiseks kõlblikkude ja tarvilikkude pullide massilist kastreerimist, et sellega pidurdada NSVL loomakasvatuse arengut.

Kohustada prokuratuuri võtma süüdlasi tõuaretamiseks kõlblikkude ja tarvilikkude tõupullide kastreerimises kriminaalvastutusele nagu põllumajanduse tõusu takistamise sihil tahtliku karjavigastamise eest. [NSVL RKN ja ÜK(b)P KK 29. aprilli 1936. a. määruse § 4 (LSKK nr. 23 art. 213).]

§ 2. Keelata sovhoosidel ja kolhoosidel tõuaretamiseks kõlblikkude tõuoinaste kastreerimine. Kohustada NSVL prokuratuuri võtma süüdlasi tõuoinaste kastreerimises vastutusele nagu põllumajandusliku tõusu takistamise sihil tahtliku karjavigastamise eest. [NSVL RKN ja ÜK(b)P KK 7. märtsi 1936. a. määruse § 4 (LSKK nr. 15, art. 128).]

§ 3. Vt. § 3 § 58¹⁰ juurde.

§ 79².

§ 1. Ettevaatamatuse tõttu tulikahju teel sovhooside, kolhooside ja masina-traktorijaamade vara hävitamine, rikku mine ja vigastamine on sisult üheks sellesse varasse kuritege-

lik-hooletult suhtumise liigiks, ja analoogiliselt traktorite ning põllumajanduslikkude masinate rikkumisele ja lõhkumisele peab see vastavatel juhtudel kaasa tooma kriminaalvastutuse VNFSV KrK § 79² kohaselt. (NSVL ÜK 33. pl. m. 1931.)

§ 79⁴.

§ 1. 1. Kui kolhooslaste ja sovhoositöölise lohacus või hooletus kolhooside ja sovhooside karja eest hoolitsemisel ning selle hoidmisel ei omanud süstemaatilist iseloomu ega toonud kaasa tähtsat kahju kolhoosile või sovhoosile, siis tuleb vastavad asjad üldreeglina anda ühiskondlikesse kohtuusse või lahendada kolhooslaste suhtes vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirjale, sovhoositöölise suhtes distsiplinaarkorras kooskõlas sisekorra-eeskirjadega.

Tekitatud kahju tasumise küsimust võidakse lahendada kohtule hagi esitamise teel.

2. Kui kolhooslaste ja sovhoositöölise lohacus ja hooletus sovhooside ja kolhooside karja eest hoolitsemisel ja selle hoidmisel omas süstemaatilist iseloomu ning tekitas kolhoosile või sovhoosile tähtsat kahju, tuleb süüdlased KrK § 16 alusel võtta kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 79⁴ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (VNFSV ÜK 50. pl. m. 1935.)

§ 82.

§ 1. Kohtuil tuleb järgida KrK § 82 teise ja kolmanda lõike eeskirju, arvates sisse vastava varema kohtuotsuse KrK § 49 korras ja lugedes kohtu poolt valitud sotsiaalse kaitse vahendi tähtaega vahistamispäevast. (KohtuRK ringk. 1931, nr. 138.)

§ 84.

Kui asjaoludest ilmneb piiririkumine ilma loata kala-püüdmise sihil, tuleb süüdlaste tegevust kvalifitseerida KrK § 84, 19 ja 86 järgi ja neil juhtudel võidakse kohaldada püügi-vahendite konfiskeerimist. (VNFSV ÜK pres. m. 8. juunist 1936, prot. nr. 28.)

§ 85.

§ 1. Metsa-alaseiks rikkumisteks, mida jälitatakse kriminaalkorras VNFSV KrK § 85 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide põhjal või mis toovad kaasa trahvi määramise kohtukorras, loetakse vastavalt NSVL RKN ja ÜK(b)P KK 2. augusti 1937. a. määruse nr. 1261 §-le 17:

a) kasvava või surnud metsa omavoliline raiumine, samuti ka metsaraiumispiletis või teistes metsamaterjalide valmistamiseks ja väljaveoks antud dokumentides tähendamata kohas, liikide alal ja kogustes metsa raiumine;

b) metsast nii juurelt maharaiutud kui ka tormi- ja tuule-murtud ning roisupuude riisumine, välja arvatud väikesed raiumised, mida teevad möödasõitjad teel juhtunud murdu-miste hädavajalikuks parandamiseks;

v) omavoliline vaigu- ja mahlalaskmine;

g) puidu omavoliline töötlemine: tõrva põletamine, tókati valmistamine, potaši tootmine, süte põletamine jne.;

d) omavoliline heinaniitmine ilma vastava loata (pile-tita, orderita);

e) noore metsa, metsakultuuride, istanduste ja loomuli-kuks metsauendamiseks määratud maa-alade rikkumine nii keelatud kohtades karjatamisega kui ka neis kohtades läbi-sõiduteede rajamisega, samuti ka nende maa-alade ümber ehi-tatud aedade rikkumine või hävitamine;

ž) metsamaa-ala omavoliline juurimine, puhastamine või üleskündmine, laokohtade ehitamine ja hoonete püstitamine;

z) eriseaduste ja sundmääruste alusel seatud tuletõrjeeskirjadest mittekinnipidamine metsas. (NSVL KohtuRK, NSVL Prokuratuuri ja NSVL RKN juures asuva Metsakaitse ja Metsaistanduste Peavalitsuse juhendist, kinnitatud NSVL RKN poolt 22. detsembril 1939 — LMKK 1940, nr. 2, art. 29.)

§ 86.

§ 1. Kui KrK § 86 ettenähtud kuritegu on toime pandud riiklikele kalatrustidele ja kolhoosidele kuuluvate tootmisvahenditega, siis tootmisvahendid arusaadavalt ei kuulu konfiskeerimisele, kuid neil juhtudel kohtud peavad üles tõstma riiklike kalatrustide ja kolhooside nende ametiisikute vastutusele võtmise küsimuse, kes võimaldasid nende tootmisvahendite mineku kohtualuste korraldusse. (VNFSV ÜK pres. m. 29. juunist 1933.)

§ 2. Vt. § 1 § 84 juurde.

§ 87-a.

§ 1. VNFSV Kriminaalkoodeksi § 87-a ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavad paragrahvid näevad ette töötstarbelise maakasutamise õiguste seadusvastast võõrandamist, s. t. kasutaja poolt selle õiguse loovutamist määramata ajaks või ajutiselt teiste isikute kasuks tasu eest või tasuta. Käesoleval juhul on tegemist mitteomatava õiguse omavolilise omastamisega. Seetõttu ei või tegusid, mis seisnevad kolhoosidele või sovhoosidele kuuluvate maade isiklikes huvides omavolilises kasutamises, kvalifitseerida VNFSV Kriminaalkoodeksi § 87-a ega teiste liiduvabariikide Kriminaal-

koodeksite vastavate paragrahvide järgi. Neid tegusid tuleb kvalifitseerida järgnevalt:

a) kolhoosile või sovhoosile kuuluva maa omavolilist harimist isiklikes huvides tuleb kvalifitseerida kui omavoli VNFSV Kriminaalkoodeksi § 90 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi;

b) kolhoosile või sovhoosile kuuluvalt maalt omavolilist saagi koristamist isiklikeks tarveteks tuleb kvalifitseerida kui sotsialistliku omandi riisumist liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi, vastavail juhtudel aga — 7. augusti 1932. a. seaduse järgi;

v) kui käesoleva määruse p. a tähendatud teod on toime pandud võimu esindajate või kolhoosi või sovhoosi juhtivate ametiisikute loal, tuleb need isikud võtta vastutusele VNFSV Kriminaalkoodeksi § 87-a ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi. Isikud, kes teadvalt kasutasid seadusvastaseid lubasid, tuleb võtta vastutusele Kriminaalkoodeksi samade paragrahvide järgi, kui aga seadusvastaste lubade teadvalt kasutamise fakt puudub või ei ole tõendatud, siis vabastatakse nad kriminaalvastutusest.

g) nende võimuesindajate ja ametiisikute tegusid, kes andsid lubasid tähendatud seadusvastaste tegude toimepanemiseks kasusaamise motiividel või muudes isiklikes huvides, tuleb kvalifitseerida kogumilt VNFSV Kriminaalkoodeksi § 87-a ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi ja ametialaste kuritegude kohta käivate Kriminaalkoodeksi vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK pl. m. 3. aprillist 1940.)

§ 90.

§ 1. Vt. § 3 § 87-a juurde.

§ 96.

§ 1. Silmas pidades seda, et reas liiduvabariikides ei ole ülemkohtud andnud kohtuorganitele mingeid juhatusi asutiste ametiisikute vastutuse kohta töölikorrespondentide ja maa-asulakorrespondentide nimede avaldamise eest, kellede kirjad ja märkused ajalehtede toimetustest neisse asutistesse satuvad, NSVL Ülemkohus seletab, et ametiisikute tähendatud teod on kriminaalselt karistatavad ja neile tuleb vaadata kui avaldamisele mittekuuluvate juurdlus- või uurimisandmete või avaldamisele mittekuuluvate teadete avaldamisele. Vastavalt sellele tuleb tähendatud tegusid kvalifitseerida VNFSV KrK § 96 või 121 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK direktiivk. 1935, nr. 29.)

§ 98.

§ 1. Kohtu poolt korterite või tubade ostu-müügi fakti kindlakstegemisel vastavalt KrK § 98 sanktsioonile kuuluvad trahvimisele nii korteri või toa müüja kui ka ostja. Kui müüjaks või ostjaks on juriidiline isik (näiteks korteriühing, trust jne.), siis pannakse vastutus personaalselt juriidilise isiku esindajatele, kes sanktsioneerisid lepingu, ja rahatrahv nõutakse sisse isiklikest varadest. Rahatrahvi suuruse määrab kindlaks kohus olenevalt süüdi olevate isikute sotsiaalsest ja varalisest seisundist, kuid see ei või kummagi süüdimõistetud poole (ostja ja müüja) suhtes ületada viiekordset kokkulepitud sisseastumistasu, kusjuures viimase all mõistetakse ühekordset või ajatatud maksu, mille eest ostja sai endale ruumi, mitte aga temalt võetavat üürimaksu, kuigi ka see ületab seatud määra. (VNFSV ÜK pl. m. 20. detsembrist 1926, prot. nr. 21.)

§ 105.

§ 1. Vt. § 2 ja 3 § 107 juurde.

§ 107.

§ 1. 1. Panna ette NSVL kohtuorganitele kõrvalekaldu-
matult ellu viia NSVL KTK ja RKN 22. augusti 1932. a.
Spekulatsiooniga võitlemise määruse nõuded, kvalifitseerides
spekulantide tegusid VNFSV § 107 ja teiste liiduvabariikide
KrK vastavate paragrahvide järgi ja täpselt kinni pidades sea-
duse eeskirjadest nii pea- kui ka lisakaristuste määramisel.

Kohtud on kohustatud hoolikalt selgitama kohtualuse
isikut, kontrollima asjas olevaid tõendeid ja antud isiku speku-
landiks tunnustamist põhjendama mitte oletustega, vaid konk-
reetsete faktidega, mis tõendavad 22. augusti 1932. a. seaduses
ja liiduvabariikide KrK vastavais paragrahvides ettenähtud
tunnuste olemasolu, nimelt põllumajandussaaduste ja massi-
liselt tarvitataivate esemete ülesostmist ja edasimüümist kasu-
saamise sihil või ülesostmist edasimüümiseks samal sihil
(spekulatsiooni).

2. Mitte lubada töötajate kohtu alla andmist nende
süüdistamisel spekulatsioonis neile kuuluvate põllumajandus-
saaduste ja massiliselt tarvitataivate esemete hoidmise ja müü-
mise pärast, kui ei ole tõendatud nende saaduste ja esemete
ülesostmine ja edasimüümine kasusaamise sihil või nende
ülesostmine edasimüügiks samal sihil.

3. Juhtida kohtute tähelepanu sellele, et VNFSV KrK
§ 105 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate
paragrahvide mõtte kohaselt süüdimõistmine nende paragrah-
vide järgi võib toimuda vaid kaubandust reguleerivate ees-
kirjade rikkumisel, kui seejuures rikutud eeskirjades ei ole
eriti ette nähtud jälitamist administratiivkorras.

Ühenduses sellega tunnustada lubamatuks VNFSV KrK § 105 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi süüdimõistmine ning seejuures otsuses viitamine kaubandust reguleerivate eeskirjade rikkumisele, ilma et oleks konkreetselt näidatud, nimelt milliseid kauplemis-eeskirju süüdimõistetud poolt rikuti ja milles see rikkumine väljendus.

Tunnustada lubamatuks VNFSV KrK § 105 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide umbkaudne ja formaalne kohaldamine, nende paragrahvide järgi töötajate vastutusele võtmine ja süüdimõistmine ostetud asjade edasimüümise eest, kui see edasimüük omas juhuslikku ja vähetähtsat iseloomu; tarbe korral lõpetada säärased asjad VNFSV KrK § 6 märkuses ja teiste liiduvabariikide KrK ja KrPK vastavais paragrahvides toodud alustel.

4. Juhtida kohtute tähelepanu sellele, et on lubamatu võtta kriminaalvastutusele ja mõista süüdi kolhooslasi ja kodukäsitööstureid nende majapidamise saaduste või kodukäsitööstuse toodete müügi eest, kui nad ei ole rikkunud kehtivaid kauplemiseeskirju või kui nende rikkumiste eest on ette nähtud vastutus administratiivkorras. Eriti juhtida tähelepanu sellele, et ei ole õige kodukäsitöösturite süüdimõistmine VNFSV KrK § 99 ja 105 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi kodukäsitööstuste registreerimise eeskirjade sääraste rikkumiste korral, millede eest NSVL RKN määrusega 26. märtsist 1936 nr. 562 on ette nähtud vastutus administratiivkorras (kodukäsitööstuse pidamine ilma vastava registreerimistunnistusega, tööstusega tegelemine mitte kooskõlas registreerimistunnistuses tähendatud tingimustega, tööstusega tegelemine või oma tööstuse toodete müük väljaspool registreerimistunnistuses näidatud rajooni või linna, jne.).

5. Panna ette kohtuorganitele ettevalmistavatel istungitel hoolikalt kontrollida uurimismaterjale VNFSV § 107 ja 105 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavais paragrahvides ettenähtud kuritegudes, tagastades need materjalid uurimise puudulikkusel prokuratuuri- ja miilitsaorganitele täiendavaks uurimiseks ja lõpetades neis kriminaaljälitamise, kui kuriteo koosseis pole tõendatud.

Tähendada, et kohtute poolt kohtualuste õiguste rikkumine on lubamatu, ja juhtida kohtute tähelepanu vajalikkusele valjult kinni pidada kõigist seaduses ettenähtud protsessuaalseist normidest.

Esimese instantsi kohtute otsuste peale antud kaebusi ja proteste läbivaatavate kohtute tähelepanu juhtida otsuste tühistamise ja asjade uueks läbivaatamiseks andmise vajalikkusele, kui on rikutud kohtualuste protsessiõigusi, ja ainult neil juhtudel, kui rikkumine ei olnud tõsist laadi ega võinud avaldada mõju otsuse õigsusele, jätta need otsused jõusse, kusjuures tuleb kohuslikult erimääruses juhtida kohtu tähelepanu sellele tema poolt lubatud rikkumisele; teatada vastavatele prokuröridele kõigist asjas avastatud süüaluste õiguste rikkumistest, mis on toimunud asja uurimisel. (NSVL ÜK pl. m. 31. detsembrist 1938.)

§ 2. 1. Kohustada kohtuis valjult täitma NSVL Ülemkohtu pleenumi määrust 31. detsembrist 1938. a. spekulatsiooniasjade kohta ja pidama spekulantidega otsustavat võitlust, kohaldades kohtualuste kohta, kellede süü spekulatsioonis on kindlaks tehtud, karistusi täie valjusega, mis ette nähtud VNFSV KrK § 107 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavais paragrahvides.

VNFSV Kriminaalkoodeksi § 51 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavad paragrahvid, mis annavad koh-

tule õiguse määrata karistust alla alammäära, võivad neis asjus kohaldamisele tulla ainult erandjuhtudel ja vastavalt nende paragrahvide nõuetele peab kohus otsuses tingimata ära tähendama niisuguse kõrvalekaldumise motiivid.

Teisest küljest peavad kohtud võtma juhtnööriks Ülemkohtu pleenumi juhatuse 31. detsembrist 1938. a. põhjendamatata süüdimõistmise lubamatuse kohta süüdistustes VNFSV KrK § 107 ja 105 ning teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi.

2. Kaubad spekulatsiooniasjades, mis spekulantidelt on ära võetud ja asja juurde lisatud asitõenditena, kuuluvad süüdimõistva otsuse tegemisel konfiskeerimisele riigi kasuks, mis tuleb otsuses ära tähendada; seejuures tuleb konfiskeerimisele kuuluvad kaubad otsuses üksikasjaliselt loetleda või teha viide asjas olevale kaupade aktile või nimekirjale. Peale selle on liiduvabariikide kohtud, kellede kriminaalkoodeksites on spekulatsiooni eest lisakaristusena ette nähtud vara täielik või osaline konfiskeerimine, kohustatud kõrvalekaldumatult kohaldama seda vahendit.

3. Kooskõlas VNFSV Kriminaalkoodeksi § 34 ja teiste liiduvabariikide kriminaalkoodeksite vastavate paragrahvidega peab kohus spekulatsiooni eest vabaduskaotusele mõistmise korral kaalumisele võtma süüdimõistetult õiguste võtmise küsimuse.

4. Neil juhtudel, kui asjas ei ole kindlaks tehtud ülesostetavate toiduainete, manufaktuur- ja muude massiliselt tarvitatavate kaupade edasimüümist kasusaamise sihil, samuti kui puuduvad otsesed tõendid (tunnistajate seletused, süüdistatava õigeksvõtt jne.) kaupade ülesostmise kohta edasimüümise sihil, kuid kui kohus, lähtudes kaudsetest tõenditest — kauba hulgast ja sortimendist, kokkuostetud kaupade vaja-

likkusest süüdistatavale ja tema perekonnale isiklikuks tarvita-
miseks ja muudest asjaoludest —, jõuab järeldusele, et kaupade
ülesostmine toimus kohtualuse poolt edasimüümiseks kasu-
saamise sihil, peab ta kvalifitseerima selle süüteo VNFSV
Kriminaalkoodeksi § 19, 107 ja teiste liiduvabariikide krimi-
naalkoodeksite vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK pl.
m. 10. veebr. 1940.)

§ 109.

§ 1. Arvestades seda, et riiklikes ja kooperatiivseis
ettevõtteis ja kolhoosides on valve õige korraldamine tähtsa-
maid abinõusid võitluses sotsialistliku omandi riisumise vastu,
Ülemkohus juhib kohtuorganite tähelepanu riikliku ja ühis-
kondliku vara valvesse kuritegelikult suhtumise vastase võit-
luse kõvendamise vajadusele, milleks paneb ette:

1) Riiklikkude ja ühiskondlikkude asutiste ja ettevõtete
ametiisikuid, kes on süüdi vara vastavaks valveks või hoid-
miseks abinõude tarvitusele mittevõtmises (valveks väljaantud
vahendite mittekasutamine või ebaõige kasutamine, võitlus-
vahendite tarvitamata jätmine valvurite kohuste rikkumise,
nagu logelemiseks või teistel motiividel oma valvekohalt lah-
kumise vastu, abinõude tarvitusele mittevõtmine valvuritele
vajalike töötingimuste loomiseks, lohakas suhtumine arve-
pidamise ja aruandmise korraldusse, kuritegelikult-kergemeelne
suhtumine laohoidjate, valitsejate, laekurite, valvurite, valve-
ala töötajate kaadri valikusse jne.), võtta kriminaalvastutusele
vastavate ametialaseid kuritegusid käsitlevate paragrahvide
alusel (KrK § 109, 111 jt.).

2) Kui on kindlaks tehtud, et ettevõtteis, sovhoosides,
kolhoosides jms. ei võetud valveabinõusid tarvitusele riisumise
kergendamise sihil, tuleb süüdlastele kui sotsialistliku omandi

riisumise otsestele osalistele kohaldada 7. augusti 1932. a. seadust. (VNFSV ÜK pres. m. 20. jaanuarist 1933, prot. nr. 1.)

§ 2. Käesoleva aja seisukohalt omavad erilist tähtsust järgmised majandusliku arvepidamisega ja krediidireformiga seoses olevad õigusrikkumised:

1) Majandusliku arvepidamise alal: seatud tähtjaks toimingute mittevormistamine lepingutega, lepingute mitte-õigeaegne esitamine, nende ebareaalsus ja puudulikkus, eriti kõige olulisemate lepingutingimuste (koguse, hinna jne.) puudumine neis, ostjate juures hoiul oleva väljamaksmata kauba kasutamine nende poolt, määratud ülesannetele mittevastav varade kasutamine, eriti ettevõtte ekspluatatsioonitegevuse plaani ja kapitaalset ülesehituse rikkumine tegevuskapitali kulutamise ja kapitaalset ülesehitusele, ja vastupidi, kapitaalset ülesehituseks assigneeritud summade kulutamine ekspluatatsioonitegevusele, avansside andmine majanduslike organite vahel, otsene kaubavahetus, kaubakrediidi võimaldamine.

2) Dokumentide käibe alal: kauba reaalse väljasaatmisele ja reaalsele teenustele (kaubata arved) mittevastavate arvete-faktuuride väljakirjutamine, korduvate arvete väljakirjutamine ühe ning sama kaubapartii ja ühe ning sama teenuse peale, teadvalt kaubata arvete aktsepteerimine, mitte-õigeaegne aktsepteerimine, majanduslike organite poolt automaatsete mahakirjutuste võimaldamine, katmata tšekkide väljaandmine, krediit- ja finantsorganitele mitte-õigeaegne aruande esitamine, samuti teadvalt vale aruande esitamine.

3) Kassa alal: paralleelsete arvete avamine mitmeis krediitasutistes jt.

4) Krediitasutiste alal: täitmisele kuuluvate klientuuri käskude mittetäitmine, viivitus läbikannete alal, majanduslikkude organite arveilt kahekordsete mahakirjutuste teostamine, samuti ebaõigete sissekannete tegemine nende arvete järgi.

NSVL Ülemkohtu pleenum seletab liiduvabariikide ülemkohtuile, et NSVL KTK ja RKN 18. veebruari 1931. a. määruse (LSKK nr. 10) ja NSVL RKN 16. augusti 1939. a. määruse (LSKK nr. 48) § 8 alusel tuleb kõiki loetletud rikkumisi juhtudel, kui nad on ebamajanduslikkuse, lohakuse, võimutegevusetuse või võimukuritarvituse tagajärjeks, kvalifitseerida ametialaste kuritegudena; kauba reaalsele saatmisele mittevastavate arvete väljakirjutamist, teistkordsete arvete väljakirjutamist, teadvalt kaubata arve aktsepteerimist tuleb kvalifitseerida nagu ametialaseid kuritegusid igal juhul.

Üksikute ametiisikute kriminaalvastutusele võtmine võib toimuda ka sel juhul, kui eelnevalt samas asjas majandusliku organi suhtes olid kohaldamisele võetud krediididistsipliini vahendid või määratud rahtrahv vastavalt NSVL RahaRK poolt kokkuleppel Riigipangaga, NSVL RMKN-ga, NSVL VarustusRK-ga ja Tarbijäühingute Keskliiduga 10. septembril 1931 antud eriseadusele rahatrahvide kohta, mida määratakse majanduslikele ja krediitorganitele dokumentide käibe eeskirjade rikkumise eest. (NSVL ÜK 35 pl. m. 1931, täiendatud NSVL ÜK 42. pl. määrusega.)

§ 3. 1. Isikuile, kes püüavad ühiskondlikke maid kolhoosides kärpida kolhooslase isikliku majapidamise kasuks, samuti kes lubavad ühiskondlikkude kolhoosimaade pillamist, kolhooslaste õue-aiamaa määra suurendamist üle normi, mis ette nähtud põllumajandusliku artelli põhikirjas, või kolhoosi põldudel, heinamaadel ja metsades heinaniitude and-

mist kolhooslaste ja väljaspool kolhoosi seisvate isikute individuaalsete heinaniitude alla, tuleb kohaldada VNFSV KrK § 109 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavaid paragrahve.

2. Isikuile, kes on süüdi kuritegelik-hooletus suhtumises ja igasugustes kuritarvitustes, mis on sihitud saagi eduka koristamise ja põllumajandussaaduste riigile andmise nurjamisele, eriti isikuile, kes on süüdi vilja hoidmises kuhjades ilma NSVL valitsuse eriloata, tuleb kohaldada KrK vastavaid paragrahve ametialaste ja muude kuritegude kohta, vastavalt konkreetsetele asja oludele.

7. Seejuures karmilt karistades kolhoosi maade pillamises ja põllumajandussaaduste koristamise ja tagavarade soetamise kuritegelikus nurjamises süüdiolevaid isikuid, mitte lubada kohtu alla andmist ja süüdimõistmist tähtsusetute minetuste eest, kui on võimalik piirduda ühiskondliku mõjustuse vahenditega või distsiplinaarkaristustega. (NSVL KohtuRK käskkirjast 1939, nr. 50.)

§ 4. Vahistatuile, kes administratsiooni korraldusel ametialaseid funktsioone täites panevad toime neid või teisi väikesi kuritegusid, kohaldatakse administratiivkorras määrata- vaid distsiplinaarkaristusi.

Kui vahistatu paneb toime tähtsa kuriteo, mis nõuab kriminaalrepressiooni abinõude tarvitusele võtmist, siis võetakse ta kriminaalvastutusele, kusjuures juhul, kui toimepan- dud kuritegu langeb oma tunnuseilt ametialaste kuritegude peatükis toodud paragrahvide alla, tema tegu kvalifitseeritakse KrK § 16 alusel nende paragrahvide järgi. (NSVL ÜK 53. pl. m.)

§ 5. Vt. NSVL KohtuRK käskkirja nr. 55, 15. maist 1940 — „Asutiste juhtide vastutusele võtmisest, kes lubavad kõrgemad õppeasutised lõpetanud eriteadlaste seadusvastast töölevõtmist ilma rahvakomissariaatide kaaslehtedeta“.

§ 110.

§ 1. Vt. § 2 § 136 juurde.

§ 111.

§ 1. Sideala-organite ametiisikute lohakat ja hooletut suhtumist oma kohuseisse, kui see tõi kaasa sideala-organite korrapärase töö rikkumise postisaadetiste, nagu ajalehed, rahakaardid, telegrammid ja muud saadetised, kättetoimetamise viivituse või nende kaotsimineku, tuleb kvalifitseerida KrK § 111 järgi.

Üksikuil juhtudel, kui kohus teeb kindlaks nõukogude võimule võõraste ja sideaparaadi organitesse sissetunginud isikute poolt ilmselt kohusetundetu töösse suhtumise, mille sihiks on ja mis toob kaasa ühes või teises sidealapiirkonnas töö nurjumise ja katkemise, kohus vastavalt Ülemkohtu pleenumi 29. aprilli 1931. a. seletusele peab püstitama küsimuse nende, omalt sisult kontrrevolutsiooniliseks sabotaažiks osutuvate tegude kvalifitseerimise kohta KrK § 58¹⁴ järgi. (VNFSV ÜK pres. m. 10. veebruarist 1932.)

§ 2. Tööle võtmise eeskirjade rikkumine kohtades, kus kehtib passisüsteem, ja nimelt tööle võtmine passita või passi asendava ajutise tunnistuseta, kui see on kohtades, kus kehtib passisüsteem, toime pandud teistkordselt, kuulub läbivaatamisele kohtukorras ja tuleb kvalifitseerida KrK § 111 järgi. (VNFSV ÜK pres. m. 5. juunist 1934, prot. nr. 24.)

§ 3. Vt. § 2 § 58¹⁰ juurde.

§ 112.

§ 1. Kooskõlas NSVL ja liiduvabariikide distsiplinaarseadusandluse alustega (LSKK 1929, nr. 71, art. 670) teostub

distsiplinaarvastutus kas alluvuskorras (palkamis- ja vallandamisõigust kasutavad ametiisikud ja TööRK loetluste kohaselt teised vastutavad töötajad) või sisekorra-eeskirjade alusel.

§ 2. Seletada, et KrK § 112 esimene märkus, mis näeb ette vähetähtsate teenistusliikude hooletuste eest karistamist ainult alluvuskorras, ei käi ainult KrK § 112 loetletud tegude, vaid ka kõigi muude ametialaste üleastumiste kohta, kui need on ilmselt vähe tähtsad ja kui puuduvad kahjulikud tagajärjed (KrK § 6 märkus).

Ametialastes süütegudes kohtuliku jälitamise organite poolt asjatoimetuse lõpetamisel KrK § 112 esimese märkuse alusel ja selle suunamisel alluvuskorras karistamiseks ei ole vastava asutise või ettevõtte administratsioon seotud kohtuliku jälitamise organi ettepanekuga ja ta otsustab karistamise omal suval, olenevalt läbivaadatava asja oludest, kusjuures üleastumise toimepanija töökoha vahetamise korral otsustatakse küsimus alluvuskorras uue töökoha järgi. (VNFSV ÜK pl. m. 20. novembrist 1929, prot. nr. 14.)

§ 116.

§ 1. Kohtuile seletada: a) et süüdistuse ümberkvalifitseerimine raiskamiselt lohakusest tulenenud puudujäägile on lubatav ainult juhtudel, kui kohus teeb kindlaks, et süüdistatav ei omastanud ega kasutanud oma huvides temale usaldatud väärtusi; b) et paranduslikud tööd tuleb üldreeglina kanda parandusliikude tööasutiste organite juures¹⁾. (NSVL ÜK 47. pl. m. 1934.)

§ 2. Raiskamises, riisumises ja teistes omakasulistes kuritegudes süüdlaste kohta kohtuotsuse tegemisel tuleb eriti kaa-

¹⁾ S. t. mitte töökohas.

luda küsimust selle kohta, kas on aluseid kitsendada süüdimõistetetu õigust asuda niisugusele tööle, mis on ühenduses materiaalse vastutusega; seesuguse aluse olemasolul tuleb kohtuotsuses näidata, missugusele tööle asumine on süüdimõistetule keelatud ja selle keelu tähtaeg, mis ei või ületada viit aastat. (NSVL ÜK ringk. 1936, nr. 42.)

§ 3. Vastavalt NSVL KTK ja RKN 10. augusti 1927. a. määruse § 2 tuleb kohtuotsuse tegemisel kohuslikult lahendada nende kahjude tasumise küsimus, mis raiskamisega, riisumisega või omastamisega on tekitatud kooperatiivsele varale, pöörates sissenõudmise nii süüdimõistetetu varale, kui ka varale, mida süüdimõistetetu omab koos teiste isikutega, ja ka selle talundipere ühisvarale, kelle koosseisu kuulub süüdimõistetetu, samuti abikaasade ühisvarale, kui kindlaks tehakse, et see vara on omandatud kuriteoga saadud summade arvel. (NSVL prokuröri ja NSVL KohtuRK 28. veebruari 1939. a. juhendi „Tarbijate kooperatiivides toimepandud raiskamiste ja riisumiste asjade uurimisest ja läbivaatamisest“ p. 18).¹⁾

1) Sama juhendi p. 17 paneb ette kooperatiivse vara raiskamiste ja riisumiste asjade otsustamisel valjult järgida NSVL Ülemkohtu 47. pleenumi määrust ja NSVL Ülemkohtu ringkirja 1936, nr. 42, — vt. ülal § 1 ja 2 § 116 juurde.

Selle juhendi kehtivust on laiendatud raiskamiste ja riisumiste asjadele, mis on toime pandud riiklikus kaubanduses [NSVL prokuröri ja KohtuRK käskkiri 31. märtsist 1939, nr. 24 (63)], MetsaTRK Liidu metsatööstuse Kaubastu kaubanduslikes organisatsioonides, Üleliidulise Käsitööstuskooperatsiooni Nõukogu ja Üleliidulise Metsatööstusliku Kooperatsiooni Ühenduse süsteemi kuuluvais käsitööstuslikes kooperatiivides [NSVL prokuröri ja NSVL KohtuRK käskkiri 31. maist 1939, nr. 39 (104)] ning Värvilise Metallurgia RK toitlusvarustuse asutistes [NSVL prokuröri ja NSVL KohtuRK käskkiri 31. maist 1939, nr. 40 (106)].

§ 4. Kohtuile kategooriliselt ära keelata kooperatsiooni ja riikliku kaubanduse alal toimepandud raiskamiste ja riisumiste eest, vaatamata raiskamise või riisumise summale ja ulatusele, kohaldada süüdimõistetud isikuile repressiooniabinõuna paranduslikke töid teenistuskohal.

Kohtuile kategooriliselt ette panna täpselt kinni pidada seaduse nõudest neis asjades kriminaalvastutusele võetud isikute vara, seejuures ka abikaasade ühisvara ja talundipere ühisvara eelarestimise vajaduse kohta, kusjuures riisumistest ja raiskamistest tekkinud kahju tasumisel tuleb lähtuda riisutud ja raisatud esemete turuhinnast. (VNFSV ÜK pres. m. 13. juunist 1934, prot. nr. 26.)

§ 5. Kui postisaadetiste omastamine on toime pandud sideala-organite ametiisikute poolt, kellede korralduses need saadetised olid, siis tuleb neid tegusid kvalifitseerida raiskamisena vastavalt asjaoludele KrK § 116 esimese või teise lõike järgi. (VNFSV ÜK pres. m. 10. veebruarist 1932.)

§ 6. Väikese puudujäägi korral, mis töötajal on ette tulnud esmakordselt ja seejuures vilumatuse, valearvestuse või töötaja muu tegevuse tõttu ja mis ei sisalda kriminaalkuriteo tunnuseid, võib kaubandusliku ettevõtte administratsioon süüdlasele määrata distsiplinaarkaristuse ühes ettevõttele tekitatud kahju tasumisega üldises tsiviilkorras. [NSVL RKN 9. oktoobri 1936. a. täiendavast määrusest riiklikes ja kooperatiiv-kaubanduslikes ettevõtteis raiskamiste ja kuritarvituste vastu võitlemise kõvendamise abinõude kohta (LSKK nr. 55, art. 433).]

§ 7. Vt. § 1 § 51 ja 53 juurde.

§ 117.

§ 1. 1. Keelata nõukogude, majanduslikel ja teistel organisatsioonidel anda ning raudteetransporditöölistel eel-tähendatuilt vastu võtta ükskõik missuguseid preemiaid.

2. Keelata raudteetranspordi alal töötajatel üheaegselt töötamine nõukogude ja majanduslikes organisatsioonides.

3. Võtta seesugust premeerimist ja üheaegset töötamist altkäemaksu võtmisena. [NSVL RKN m. 20. aprillist 1934 (LSKK nr. 21, art. 172).]

§ 118.

§ 1. Kooskõlas KrK § 118 märkusega võivad isikud, kes altkäemaksu annavad, vabaneda vastutusele võtmisest, kui on olemas ükski KrK § 118 märkuses tähendatud tingimus, s. t. kui nende suhtes toimus kas altkäemaksu väljapressimine või kui nad viivitamata juhtunu kohta vabatahtlikult avalduse teevad. (VNFSV ÜK pl. m. 21. märtsist 1927, prot. nr. 6.)

§ 120.

§ 1. Seletada kohtuile, et ametiisikute ametlikes dokumentides ja aruandeis valeandmete andmist tuleb üldreeglina kvalifitseerida KrK § 120 järgi.

Kuid teadvalt valede andmete tahtliku sissepaigutamise juhtudel, sihiga töö nurjumist varjata, mis kujutab ametialase kuritarvituse elementi, tuleb kuritegu kvalifitseerida KrK § 109 järgi. (VNFSV KohtuRK 5. jaanuari 1937. a. käskk.)

§ 121.

§ 1. Vt. § 1 § 96 juurde.

§ 125.

§ 1. Usulise abielusõlmimise talituse toimetamine isikute suhtes, kes ei ole saanud abieluealisteks, toob usulise talituse täitja suhtes kaasa kriminaalvastutuse KrK § 125 järgi. (VNFSV ÜK pl. m. 23. juulist 1929, prot. nr. 9.)

V peatükk.

§ 1. 47. Määrata, et kolhooside ja sovhooside seemnepõldudelt saadava viljaseemne kasutamist ükskõik millisteks muudeks vajadusteks, peale külvi, karistatakse türmiga kuni ühe aastani või sunduslikkude töödega kuni kahe aastani.

55. Määrata, et Üleliidulise Seemnevilja Varustamise Keskuse ja Riikliku Sordiviljafondi elevaatorites ja ladudes erinevate, sorditunnistustega varustatud viljasortide segamist, samuti sordivilja segamist mittesordiviljaga karistatakse kriminaalkorras türmiga kuni kahe aastani või sunduslikkude töödega kuni kolme aastani. [NSVL RKN 29. juuni 1937. a. määrusest teravilja seemnekultuuride parandamise kohta (LSKK 1937, nr. 40, art. 168).]

§ 128-v.

§ 1. Kolhooslaste, sovhooside ja masina-traktorijaa-made tööliste ja teenijate petmine kaalu ja mõõduga laohoidjate või teiste isikute poolt neile massiliselt tarvitatavate kaupade väljaandmisel toob kaasa vastutuse KrK § 128-v järgi. (VNFSV ÜK pres. m. 3.—4. juulist 1935, prot. nr. 49.)

§ 133.

§ 1. Töökorraldust reguleerivate seaduste rikkumist riigi või ühiskondlike asutiste ja ettevõtete ametiisikute poolt,

nagu seadusele mittevastav tegevus teenijate ja tööliste töölevõtmisel ja töölt vallandamisel, ebaseaduslikkude ülemääraste tööde võimaldamine, teod ja kuritegelik tegevusetus, mille tagajärjeks on õnnetusjuhtumid tööstuses, samuti kõiki teisi tööseaduste rikkumisi, kuivõrd neid jälitatakse kriminaalkorras, kvalifitseeritakse mitte KrK § 109, 110, 111 ja 112, vaid KrK § 133 järgi. (VNFSV ÜK pl. m. 1. aprillist 1929.)

§ 2. Juhtida kohtuorganite erilist tähelepanu sellele, et traumaatiliste vigastuste juhtudel on vajalik nii ettevalmistaval kui ka kohtulikult istungil kõige hoolsam asjaolude uurimine, et ükski diversiooni- või kahjurlusjuhtum ei pääseks kohtu alt lihtsa julgeolekutehnika eeskirjade rikkumisena. (VNFSV KohtuRK käskkirjast nr. 18-c, 1937.)

§ 133-a.

§ 1. NSVL KTK ja RKN poolt 5. oktoobril 1936 antud Raseduse motiivil naisisikute töölevõtmisest keeldumise ja neile töötasu vähendamise eest kriminaalvastutusele võtmise määruse (LSKK 1936, nr. 51, art. 419) õige kohaldamise sihil NSVL KTK ja RKN määravad:

Seletada, et eeltähendatud NSVL KTK ja RKN määrus ei laiene neile juhtudele, kui rase naisisik on riiklikes ettevõtteis (asutistes) vahetpidamatult töötanud alla ühe aasta või kui tema viimane töökatkestus oli alla ühe kuu. [NSVL KTK ja RKN määrus 9. aprillist 1937 (LSKK nr. 25, art. 99).]

§ 136.

§ 1. Silmas pidades seda, et huligaansust loetakse ühiskonnaohtlikuks nähtuseks, tuleb tapmist huligaanlikest ajedest, kui seesugune tapmise motiiv on kohtu poolt kindlaks

tehtud, kvalifitseerida tapmisena raskendavail asjaoludel KrK § 136 p. a järgi. (VNFSV ÜK pl. m. 16. märtsist 1925, prot. nr. 4.)

§ 2. Omakohtuks loetakse isevaldseid tegusid, mis on suunatud tõeliste või arvatavate kurjategijate vastu ja toime pandud isikute poolt, kes vahenditult ei ole volitatud kohaldama neid või teisi mõjustusvahendeid. Omakohtuga kaasnevad harilikult ülbed teod, füüsiline vägivald ja isegi tapmine ning neid võivad toime panna nii era- kui ka ametiisikud, nii üksikud isikud kui ka isikute grupid või massid. Asjade arutamisel omakohtute kohta tuleb silmas pidada seda, et isegi „stiihiliselt“ tekkivate omakohtute puhul tuleb tihti otsida klassivaenlase juhtivat kätt.

Omakohtute kvalifitseerimist tuleb toimetada olenevalt neist konkreetseist kuritegelikest tegudest, millede kuju omakohus endale võtab, samuti olenevalt omakohtu üldisest olukorrast, omakohtu organiseerijate klassikuuluvusest ja omakohtu aluseks olevaist motiividest, ja nimelt:

a) neil juhtudel, kui omakohtu panevad toime üksikud eraisikud ja sellega kaasnevad tapmine või kehavigastused, tuleb seda kvalifitseerida vastavalt VNFSV KrK § 136, 142 ja 143 ning teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi;

b) omakohut, mille panid toime ametiisikud vägivalla, relva, piinavate ja solvavate tegude tarvitamisega, tuleb kvalifitseerida VNFSV KrK § 110 teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi;

v) massi poolt toimepandud omakohtuid tuleb kvalifitseerida massiliste korratustena VNFSV KrK § 59² ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi;

g) neil juhtudel, kui omakohus kannab eriti ülbet iseloomu ja on osavõtjate sotsiaalse kuuluvuse kohaselt klassiline väljaastumine või kättemaksuakt klassivaenlaste poolt, olgugi et see pandi toime mitte grupi, vaid üksikute isikute poolt, tuleb seda kvalifitseerida analoogia alusel kui banditismi VNFSV KrK § 59³ ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. (NSVL ÜK 45. pl. m. 1933.)

§ 142.

§ 1. Vt. § 2 § 156 juurde.

§ 2. Vt. § 2 § 136 juurde.

§ 143.

§ 1. Võitluse kõvendamise sihil isikuvastaste kuritegudega ette panna kohtuile:

a) maksimaalselt piirata rahatrahvi kohaldamist kriminaalkaristuse vahendina peksmise või kergete kehavigastuste tekitamise eest alaealistele;

b) kergete kehavigastuste tekitamist rasedaile või rasedate peksmist (mis ei kandnud piinamise iseloomu) kvalifitseerida üldreeglina KrK § 143 esimese lõike järgi;

v) mitte lubada kvalifitseerida KrK § 159 järgi võimuesindajate avalikku solvamist seoses ametikohuste täitmisega nende poolt (KrK § 76), samuti nende isikute kohta teadvalt valede häbistavate andmete levitamist (KrK § 161). (VNFSV KohtuRK käskk. 2. veebruarist 1937.)

§ 2. Vt. § 2 § 136 juurde.

§ 151.

§ 1. Nii Lääne-Siberis kui ka mujal esinevate alaealiste faktiliste abielude vastu võitlemise abinõude küsimust arutati

Liidu Prokuratuuri poolt koos VNFSV ÜLKNL KK, HaridusRK ja TervisRK esindajatega. Selle arutamise tulemusena peeti tarvilikuks nende asutiste ja organisatsioonide kaudu eriti tundma õppida seda küsimust ja anda kohtadele konkreetseid juhendeid kasvatusliku töö vormide ja meetodite kohta sihiga võidelda selle eitava nähtuse vastu (abielud 14—17-aastaste vahel). Reageerida aga neile abieludele alaealiste kriminaalvastutusele võtmisega ei või mingil juhul.

Mis puutub alaealiste faktilistesse abieludesse täisealistega, siis viimaseid tuleb võtta kriminaalvastutusele juhul, kui faktiline abieluline kooselu leidis aset mitteduguküpse alaealisega (VNFSV KrK § 151). Seejuures vanemad, kes sundisid oma alaealisi lapsi astuma faktilisse abiellu, langevad KrK § 17 jõul nagu kihutajad sama vastutuse alla. (NSVL Prokuratuuri ringk. 8. juunist 1935, nr. 1/722.)

§ 156.

§ 1. Laste mahajätmine, sealhulgas ka lastekodude territooriumile, on tegu, mis kuulub kvalifitseerimisele KrK § 156 järgi. (VNFSV ÜK pl. m. 16. maist 1927, prot. nr. 7.)

§ 2. Kui on kindlaks tehtud kihutamine või kaasaaitamine kuriteos lapse isa poolt, samuti kui on kindlaks tehtud ilmne kuritahtlikkus lapse ema tegudes (näiteks lapse mahajätmine teenistuse olemasolul või materiaalse toetuse saamisel isalt jm.), tuleb süüdlaste suhtes kõvendada kohtuliku mõjustamise meetodeid ning määrata maksimaalsed sotsiaalse kaitse vahendid, mida lubab KrK § 156 sanktsioon. Neil juhtudel aga, kui lapse mahajätmise või ohtlikku seisundisse jätmise tulemusena järgnes lapse surm või raske kehavigastus, võidakse süüdi olevat isa ja ema vastutusele võtta kas tapmise või tahtliku raske kehavigastuse tekitamise eest, s. t. KrK

§ 156 või 142 järgi. (VNFSV ÜK pres. m. 28. maist 1933, prot. nr. 29.)

§ 158.

§ 1. KrK § 158 võidakse kohaldada ainult kuritahtlikul alimentide mittemaksmisel laste ülalpidamiseks ega või kohaldada töövõimetu abikaasa või teiste täisealiste sugulaste ülalpidamiseks alimentide maksmisest keeldumise juhtudel. (VNFSV ÜK pl. m. 17. jaanuarist 1927, prot. nr. 2.)

§ 2. Vanemate keeldumine emade- ja lastekaitseorganite ravilates ravil olnud laste äraviimisest pärast nende tervistumist ja ravilate sellekohast teadet toob kuritahtlikkuse puhul kaasa vastutuse KrK § 158 järgi, kusjuures üksikuil juhtudel on emade- ja lastekaitseorganitel õigus üles tõsta lastele eestkoste määramise ja vanemait laste ülalpidamiseks vastavate summade väljamõistmise küsimust. (VNFSV ÜK pl. m. 20. maist 1930, prot. nr. 7.)

§ 158¹.

§ 1. Isik, kes võttis lapse kasvatada (patronaat) ja kasutas patronaati omakasu sihil või jättis patronaadi all oleva lapse järelevalveta või tarviliku materiaalse abita, kannab kriminaalvastutust KrK § 158¹ järgi. [VKTK ja RKN m. 1. aprillist 1936 (VSKK nr. 9, art. 49).]

§ 159.

§ 1. Vt. § 1 § 143 juurde.

§ 162.

§ 1. Tunnustada, et erakorterites või eraisikute juures hoitava riikliku või ühiskondliku vara vargust juhtudel, kui

varguse toimepannud isik teadis, et see vara kuulub riiklikule või ühiskondlikule organisatsioonile, tuleb vaadata kui riikliku vara vargust. (VNFSV ÜK pl. m. 2. märtsist 1927, prot. nr. 4.)

§ 2. Vt. § 2—4 § 116 juurde.

§ 3. Vt. § 2 § 166 juurde.

§ 166.

§ 1. Arvestades seda, et sotsialistliku ülesehitustöö antud tingimustes produktiivse karja ja eriti tööloomade vargus töötavalt rahvalt sisaldab tõsist sotsiaalset ohtu, seletada, et hobuste ja muude suurte loomade vargust töötavalt rahvalt, olgugi et nad otseselt ei tegutsenud põlluharimise ja karjapidamisega (näiteks õpetajad, meditsiinilised töötajad jt.) võidakse kvalifitseerida KrK § 166 järgi. (VNFSV ÜK pres. m. 28. maist 1933, prot. nr. 29.)

§ 2. Kui kohus tuleb järeldusele, et kohtualuse poolt toimepandud karjavargust sovhoosist või kolhoosist ei tule kvalifitseerida 7. augusti seaduse järgi (sest vargus oli üksikjuhtum, toime pandud töötaja poolt esmakordselt, mitteorganiseeritult ja teiste raskendavate asjaoludeta), tuleb neid tegusid kvalifitseerida mitte KrK § 162 p. g või d järgi, vaid KrK § 166 järgi, mis näeb ette raskema karistuse kui § 162. (VNFSV ÜK pres. m. 31. märtsist 1936, prot. nr. 15.)

§ 3. Kolhooslastele ja töötavaile ainuisiklikele majapidajatele kuuluva suurte sarvloomade noorkarja ja väikeloomade karja vargust tuleb kvalifitseerida KrK § 16 ja 166 järgi. (VNFSV ÜK 50. pl. m. 1935.)

§ 182.

§ 1. Süüdlased väikekaliibriliste vintpüsside seadusvastases hoidmises, ostmises ja edasiandmises võtta vastutusele VNFSV KrK § 182 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi. [NSVL RKN m. 15. veebruarist 1938 (LMKK nr. 8, art. 56).]

§ 192-a.

§ 1. KrK § 192-a teise lõike kohaldamisel on küllalt, kui asjas tehakse kindlaks, et administratiivkaristus oli minevikus süüdistatavale määratud selles paragrahvis tähendatud rikkumise eest, olenemata sellest, kas see administratiivkaristus teistkordse rikkumise toimepanemise hetkeks oli juba täide viidud või mitte. (VNFSV ÜK pres. m. 23. novembrist 1935, nr. 83.)

§ 2. 31. Ametiisikud (majavalitsejad, komandandid), kes teistkordselt lubavad elada majas isikuil, kel puudub pass või kelle passi tähtaeg on mööda lastud, samuti ametiisikud, kes teistkordselt lubavad võtta tööle isikuid, kel puudub pass või kelle passi tähtaeg on mööda lastud, võetakse kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 192-a esimese lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

32. NSVL kodanikke passita või passiga, mille tähtaeg on mööda lastud, samuti sissekirjutamata elamise eest karistatakse administratiivkorras rahatrahviga kuni 100 rublani.

33. Kodanikud, kes on teistkordselt rikkunud passide sissekirjutamise eeskirju, ning neid eeskirju esmakordselt rikkunud isikud, kes on olnud üle 3 kuu kindla tegevuseta ja alalise elukohata, võetakse kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 192-a teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

34. Antud maakohas sissekirjutamisele mittekuuluvad isikud, kes pärast väljasõidu kohta allkirja andmist TT Miilitsa organitele elavad režiimialuses maakohas, võetakse kriminaalvastutusele VNFSV KrK § 192-a teise lõike ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

35. Rahatrahvid eeskirjade rikkujatele määratakse administratiivkorras TT Miilitsa vastavate organite ülemate poolt, (10. septembri 1940. a. Passimäärustiku § 31, 32, 33, 34 ja 35 — LMKK 1940, nr. 24, art. 591.)

Tähestikuline sisujuht¹⁾.

A

Abi: abita jätmine 156; haigele abi mitteesutamine 157; merehädaliste abi mitteesutamine 156¹, 176; laste abita-jätmine 158, 158¹.

Abielu: abiellumist takistavate asjaolude varjamine 88; abiellumine abiellumiseesse mittejõudnud isikuga 198; abielu kahe või mitme naisega 199.

Abitu seisund: kannatanu 47; tapetu 136; abita jätmine 156.

Abort: vastutus seadusvastase abordi tegemise eest 140; naisisiku sundimine abordi tegemisele 140-a; naisisiku vastutus abordi tegemise eest 140-b.

Adaat: kohtumõistmis-õiguste omastamine 203.

Administratiivtrahv: aegumine 14.

Aegumine: kriminaaljälitamise aegumine 14; kohtuotsuse täitmise aegumine 15.

Agentuur: vastutus tööliklassi ja revolutsioonilise liikumise vastase aktiivse tegevuse või aktiivse võitluse eest, mis on toime pandud tsaristliku korra ajal või kontrrevolutsiooniliste valitsuste juures salajastel ametikohtadel olles 58¹³.

Agitatsioon: sihitud nõukogude võimu kukutamisele 58¹⁰; rahvuslikku vaenu tekitav 59⁷.

Ahvatlemine enesetapmisele: 141.

Ainuisiklik majapidaja: vara konfiskeerimine 40.

¹⁾ Viited on tehtud paragrahvidele.

Alaealiseid: alaealiste vastutus 12; mahalaskmise mitte-kohaldamine 22; andmine vanemate hooldamisele 25; vabaduskaotuse tähtaja lühendamine 57; kihutamine kuritegude toimepanemisele 73²; alaealisus kergendava asjaoluna 48; ahvatlemine enesetapmisele 141; vt. ka lapsed, lapsealised.

Alimendid: kuritahtlik mittemaksmine 158.

Allrent: maa allrent 87-a.

Altkäemaks: saamine 117; andmine 118; vastutusest vabanemine 118; altkäemaksu provokatsioon 119.

Ametialased kuriteod 109—121.

Ametiisik: sabotaaž 58¹⁴; kaasaaitamine riigipiirist ülekäimisele 59¹⁰; ametiisiku võimu omastamine 77; mõiste 109; ebamajanduslikkus 128; vara pillamine 129; töö-alaste seaduste rikkumine 133.

Ametist vallandamine: 20, 37.

Ametiühingud: ametiühingute ametiisikute vastutus 109; ametiühingute tegevuse takistamine 135.

Ametlikud paberid: võltsimine 72, 170.

Amnestia: 52.

Analoogia: kuritegude 16.

Andmed: avaldamisele mittekuuluvad 58⁶, 121.

Aparaat kodupuskari valmistamiseks: 103.

Armukadedus: 136.

Arvestamine: eelvangistusaja arvestamine 29; arvestamisele kuuluvate esemete varjamine 62; sõjaväeteenistuskohuslaste arvestamine 64; hobuste, veokite ja rakmete arvestamine 70; arvestamisele kuuluvate kollektsioonide varjamine 188.

Asumisele saatmine: 20, 35, 36; põgenemine asumiselt 82.

Aunimetus: kaotus 33.

Autonoomsed oblastid: sugukondlikust olustikust tingitud kuritegusid käsitlevate KrK paragrahvide kehtimine autonoomseis oblastites 205.

Autoriõigus: autoriõigust käsitlevate seaduste rikkumised 177.

Autotransport: autotranspordi-koormatisest kõrvalehoidumine sõja ajal 59⁶; arvestamis-eeskirjade rikkumine 70.

Avaldamine: eeluurimis-, juurdlus- või revideerimisandmete 96; avaldamisele mittekuuluvate andmete avaldamine 121, 193²⁵.

Avalik aruandmine: eeskirjade rikkumine 187.

Avalik vargus: 165, 166, 193²⁸.

Avarii: õhulaevastikus 59^{3g}.

B

Banditism: kontrrevolutsiooniliste jõukude sissetungimine 58²; jõukude organiseerimine 59³.

Baranta: 200.

Boonid: 128-g.

D

Diplomaatilised esindajad: vastutusele võtmise kord 5.

Distsipliin: tootmistehnilise distsipliini eeskirjade rikkumine 108¹; vt. ka töödistsipliin.

Distsiplinaarvastutus: teenistuslikkude hooletuste korral 112.

Diversioon: vabaduskaotuse tähtaeg diversiooni korral 28.

Dokument: võltsimine 59⁸, 72, 120, 170; riisumine, rikkumine, peitmine 78; dokumentide hoidmise eeskirjade rikkumine 186.

E

Ebamajanduslikkus: 128.

Ebausku: ebausku tekitamine 123.

Edasiandmine: maa edasiandmine 87-a; keelatud tehiste 99, 99¹; piiritusjookide 100—103; uimastusainete 104; proovitemplita tehiste 106; pettus edasiandmisel 171; proovitempli edasiandmine 172; mürkainete 179; tulirelva, külmlrelva ja lõhkeainete 182; pornograafiliste teoste ja kujutiste 182¹.

Eelkutseline ettevalmistus: kõrvalehoidumine 68.

Eelvangistus: arvestamine 29.

Ekspert: ilmunisest kõrvalehoidumine 92.

Elamu: kõrgendatud üürimaksu võtmine ja sunniviisiline korterist väljatõstmine 97; toimingud elamispinna alal 98.

Elatis: vt. alimendid.

Elektrienergia: vargus 163.

Elu: kuriteod elu vastu 136—141.

Enesetapmine: enesetapmisele viimine, kaasaaitamine ja ahvatlemine 141; vägistamise tagajärjena 153.

Enne tähtaega tingimisi vabastamine: 56, 57.

Epideemia: epideemiade vastu võitlemise eeskirjade rikumised 181.

Esimees: maa-asula nõukogu esimehe poolt vaeslaste kasvatamiseks kaitse- ja hoolitsemisabinõude tarvitusele mittevõtmine 158¹.

Ettevaatamatus: 10, 80, 139, 145.

Ettevalmistus: kuriteole 19.

F

Faktiline abielu: vt. abielu.

Falsifikatsioon: toodete 171.

Firma: omavoliline kasutamine 178.

Foto-kinotsensuur: eeskirjade rikkumine 185.

H

Haavatu: 193²⁹.

Haige: abita jätmine 156; abi mitteosutamine ja abi andmisest keeldumine 157; halb käitumine haigete sõjavangidega 193²⁹.

Haigla: vt. raviasutis.

Haigus: kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite mittekohaldamine isikuile, kes panid toime kuriteo vaimuhaiguse seisundis, 11; kehavigastus, mis tõi kaasa vaimuhaiguse, 142; suguhaigus 150; simuleerimine sõjaväe-teenistusest kõrvalehoidumiseks 193¹².

Halvakvaliteediline tootmine: 128-a.

Heiskamine: ebaseaduslik lipu heiskamine merekaubalaeval 93.

Hingeline erutus: 48, 138, 144.

Hobused: TT Punaväele andmisest kõrvalehoidumine 70; ebaseaduslik tapmine 79³; kuritegelik-hooletu kohtlemine 79⁴; vargus 166; sõjaväelase poolt mittetoomine 193¹¹.

Hobusevargus: 166.

Hoiatus: 20, 43.

Hoidmine: kontrrevolutsioonilise kirjanduse 58¹⁰, 59⁷; keelatud esemete 99; piiritusjookide 101—103; uimastusainete 104; proovitemplita tehiste 106; mürgainete 179; lõhkeainete ja relvade 182.

Hooldamisele andmine: alaealiste 25.

Huligaansus: 74.

Hõbe: vt. väärismetallid.

Hädakaitse: 13, 139.

Hävitamine: dokumentide 78.

I

Intressid: keelatud intresside võtmine 173.

Inventar: konfiskeerimine 40.

J

Jahipidamine: eeskirjade rikkumine 86.

Joobnud olek: mõiste 11.

Juhtiv koosseis: 193⁵—193⁸, 193^{10a}, 193¹⁷—193²¹, 193²³.

Julgeolek: tootmise julgeoleku eeskirjade rikkumine 108, 108¹, 133.

Juurdlus: valetunnistus juurdlusel 95; juurdlusandmete avaldamine 96.

Jõumasinad: mehaaniliste jõumasinate ülesseadmise eeskirjade rikkumine 189.

K

Kaabel: rikkumine 75², 80.

Kaasaaitajad: 17.

Kaevandamine: maapõuevarade ebaseaduslik kaevandamine 87.

Kahe naisega abielus olemine: 199.

Kahju: kohustus heaks teha 20, 44.

Kahjurlus: vabaduskaotuse tähtaeg kahjurluse asjades 28.

Kala, kalatööndus: 86, 99¹.

Kallaletung: sugukondliku vaenu tõttu 201, 202.

Kalõm: 196.

Kanep (india): ebaseaduslik külvamine 179-a.

Kanged mürkained: 104, 179, 179-a.

Kari: tahtlik tapmine 79¹; riisumine 166; baranta 200.

Karistamatus: 55.

Karistus: üldeeskirjad 7—13, 17, 18, 20—44; kohaldamiskord 45—52.

Kasusaamise siht: tähendus 47.

Kasutamine: riigiasutiste kasutamine kontrrevolutsioonilisel sihil 58⁷; omavoliline kirjanduslikkude teoste kasutamine 177; alluva seadusvastane kasutamine ülema poolt 193¹⁹.

Katse: 19.

Katseaeg: 53.

Kaubalaev: vt. laev.

Kaubamärgid: 178.

Kaubandus: väliskaubanduse monopoli rikkumine 59¹¹; kaubandust reguleerivate eeskirjade rikkumine 105; proovitemplita tehiste hoidmine 106; spekulatsioon 107; kauplemine pornograafiliste teoste ja kujutistega 182¹.

Kaubaraamatud: 186.

Keelatud tooted ja materjalid: valmistamine, hoidmine ja edasiandmine 99.

Keeld tegutseda teataval tegevus- või tööndusalal: 38.

Keeldumine: sõjaväeteenistusest 68; maksude maksimisest ja koormatiste täitmisest 59⁶, 61; tunnistuse andmisest 92; naisisiku tööle võtmisest raseduse motiivil 133-a.

Kehavigastused: 12, 59⁴, 68, 142—145, 193¹².

Kelmus: 169.

Kergendamine: sotsiaalse kaitse vahendi 51.

Kerjamine: alaealiste sundimine ja kihutamine kerjamisele 73².

Kihutamine: 17, 73².

Kindlustus: maksude mittemaksmine 60.

Kinkimine: pärandi ja kingitusaktiga ülemineva vara varjamine 63.

Kinnipidamine: isiku ebaseaduslik kinnipidamine 115.

Kiriklikud rühmitused: 124, 125.

Kirjandus, kontrrevolutsiooniline: 58¹⁰, 59⁷.

Kirjavahetus: sõja ajal vaenlase sõjaväes teenivate või vaenlase territooriumil elavate isikutega 193²⁶.

Kodakondsus: kaotus 20.

Kodanlus: rahvusvahelisele kodanlusele abi osutamine vaenuliste tegude teostamises NSVL vastu 58⁴.

Kodupuskar: valmistamine 102; aparaatide valmistamine, hoidmine, remont ja edasiandmine 103.

Kohalikud komiteed: tegevuse takistamine 135.

Kohustused: süüdimõistetute kohustused vara konfiskeerimisel 41; riigiga sõlmitud lepingu järgsete kohustuste mitte-täitmine 131, 132.

Kohtumõistmis-õiguste omastamine: 203.

Kohtuotsus: 15; õigusemõistmisele mittevastav 114.

Kokaiin: 104.

Kolhooslased: nende vara riisumine põllutööl olemise ajal 59³.

Kollektiivleping: rikkumine 134.

Kollektsioonid: varjamine 188.

Konfiskeerimine: 20, 23, 40, 41.

Konkurents: kuritegude 49.

Kontrrevolutsioonilised kuriteod: 58¹—58¹⁴; aegumine 14.

Koolid: usuõpetuse õpetamine 122.

Kooperatsioon: kooperatiivse vara hävitamine 79; valekooperatiivid 111-a, 129-a; kaubandust reguleerivate eeskirjade rikkumine 105.

- Koormatis:** keeldumine täitmisest 59⁶, 61.
- Korraldus:** sõjaväelise tunnimehe korralduse mittetäitmine 75; ülema korralduse mittetäitmine 193².
- Korratused:** osavõtmine korratustest 59².
- Kotikud:** ebaseaduslik tööndus 86.
- Kraamvarustis:** pillamine 193¹⁴.
- Kriminaaljälitamine:** ilmumisest kõrvalehoidumine 92; valetunnistus 95; andmete avaldamine 96.
- Kriminaalpoliitika:** 6—19.
- Kuld:** vt. väärismetallid.
- Kunstiteosed:** omavoliline kasutamine 177.
- Kupeldamine:** 155.
- Kuritahtlik alimentide mittemaksmine:** vt. alimendid.
- Kuritegu:** üldeeskirjad 1—6, 19, 46, 47, 48, 49.
- Kuriteo täideviija:** 17.
- Kutse:** kutse- või tööndusalal tegutsemise keeld 20, 38.
- Kõlbeline rikkumine:** alaealiste 152.
- Kõrvalehoidumine:** sõjaväeteenistusse kutsumise ja mobilisatsiooni korral 59⁴, 68, 69, 193¹², 193¹³; tagalaväelaste kutsest 59⁵; sõja ajal maksudest 59⁶; tagalaväelaste tööst 69; kohtusse ilmumisest 92.
- Käsk:** ülema käsu mittetäitmine 193².
- Kättemaks:** sugukondlik 194, 201.

L

- Laastamine:** metsa 85.
- Laen:** kohalikkude asutiste poolt ebaseaduslik laenuaberite väljamaksmine 128-g.
- Laev:** kokkupõrgete ärahoidmise eeskirjade rikkumine 75²; ebaseaduslik lipu heiskamine 93; lubamatud toimingud 93; laevakapteni poolt abi mitteosutamine 156¹; pääst-

miseks abinõude tarvitusele võtmata jätmine 176; laeva nime ja registreerimissadama mitteteatamine 184.

Laevakapten: 156¹, 176, 184.

Lahing: omavoliline lahkumine lahinguväljalt 193²².

Lahtimurdmine: pitseri 89.

Laim: 161.

Laod: vargus ladudest 162.

Lapsed: riisumine, varjamine, ümbervahetamine 149; kõlbeline rikkumine 152; abita jätmine 156; kuritahtlik alimientide mittemaksmine 158; jätmine ilma toetuseta 158; eestkoste all olevate laste ilma järelevalveta ja abita jätmine 158¹.

Lapseealised: usuõpetuse õpetamine 122; kõlbeline rikkumine 152; abita jätmine 156, 158¹; vt. ka alaealised lapsed.

Leid: omastamine 168.

Leiutis: esitamine välismaal ilma vastava loata 84-a, 84-b; avaldamine enne esitamist ilma leiutaja loata 177.

Leping: riigile kahjuliku lepingu sõlmimine 129; rendilepingu alusel kätteantud vara pillamine 130; lepingu mitte-täitmine 131, 132; kollektiivlepingu rikkumine 134.

Levitamine: kontrrevolutsioonilise kirjanduse 58¹⁰, 59⁷; häbistavate väljamõeldiste 161.

Liigkasuvõtmine: 173.

Lipp: ebaseaduslik heiskamine 93.

Litograafia: avamise eeskirjade rikkumine 190.

Lohakus: 111, 111-a, 112.

Loomad: tööloomade sõjalise arvestamise eeskirjade rikkumine 70.

Lunahind: tapetu eest 194.

Lõhkeained ja -abinõud: 182.

Lõpetamine: kuriteoasja 6.

Lähetus: sõjaväelase poolt tähtajaks lähetuselt mitte-tagasiilmumine 193¹⁰.

Löömine, peksmine ja muud vägivallateod: 146.

M

Maa: seadusvastane maapõuevarade kaevandamine 87; natsionaliseerimist käsitlevate seaduste rikkumised 87-a.

Mahajätmine: abita jätmine 156, 156¹, 158; sõjaväeosast omavoliline lahkumine 193⁷—193⁹; omavoliline lahinguväljalt lahkumine 193²²; laeva mahajätmine 193²³.

Mahalaskmine: 14, 21, 22.

Majanduslik kontrrevolutsioon: 58⁷.

Majanduslikud andmed: 58⁶.

Majanduslikud kuriteod: 128—135.

Maksud ja koormatiseid: maksude tasumisest ja koormatiste täitmisest kõrvalehoidumine sõja ajal 59⁶; maksude mittetasumine 60; sõjalise erimaksu mittetasumine 60¹; koormatiste täitmisest keeldumine 61; maksustamisele kuuluvate esemete varjamine 62; pärandimaksu maksmisest kõrvalehoidumine 63; sunduslik maksude võtmine usulisteks sihtideks 124, 204.

Manukas: kohtu kutsel ilmunisest kõrvalehoidumine 92.

Margid: postmarkide võltsimine 59⁸.

Marodeerimine: 193²⁷.

Masinad: põllumajanduslikkude masinate rikkumine ja lõhkumine 79².

Massilised korratused: 59².

Meditiiniline abi: andmisest keeldumine 157.

Mehaanilised jõumasinaid: 189.

Mets: metsamääruste rikkumised 85.

Mitme naisega abielus olemine: 199.

- Mitteilmumine:** sõjaväeteenistusse 193¹⁰.
- Mitteteatamine:** vastutus mitteteatamise eest 18, 58^{1b}, 58^{1g}, 58¹², 59¹³.
- Mittetäitmine:** administratiivorganite korralduste 75; lepingujärgsete kohustuste 131, 132; ülema käsu 193².
- Mobilisatsioon:** kõrvalehoidumine 59⁵, 66.
- Monopol:** väliskaubanduse monopoli rikkumine 59¹¹.
- Moon:** oopiumimooni külvamine ilma loata 179-a.
- Morfium:** 104.
- Mudel:** ebaseaduslik kasutamine 178.
- Muinsusesemed:** varjamine 188.
- Muusikalised teosed:** omavoliline kasutamine 177.
- Mäetööstus:** julgeoleku-eeskirjade rikkumine 108.
- Märgid:** teenetemärgid 33; kaubamärgid 178; seadusvastane kandmine 183; Punase Risti ja Punase Poolkuu märgid 94, 183, 193³⁰, 193³¹.
- Määrus:** vt. kohtuotsus.
- Münt:** võltsimine 59⁸, ümbersulatamine 106-a.
- Mürkained:** 104, 179, 179-a.

N

Naisisikud: naisisikute töötasu vähendamine ja tööle võtmisest keeldumine raseduse tõttu 133-a; sundimine abordi tegemisele 140-a; vastutus abordi eest 140-b; sundimine suguühendusse astumisele 154; sundimine prostitutsioonile 155; kalõm 196; sundimine abiellumisele 197; mittesuguküpse isikuga abiellumine 198; vt. ka rasedad.

Nakatamine: suguhaigusega 150.

Narkootiline aine: 104, 179-a.

Natsionaliseerimine: vt. maa.

Nimetus: aunimetuse kaotus 33; ametinimetuse omavoliline omastamine 77.

O

Obligatsioon: ebaseaduslik obligatsioonide väljalaskmine kohalikkude asutiste poolt 128-g.

Oht: kõrvaldamatu 13.

Ohtlik seisund: ohtlikku seisundisse jätmine 156.

Omastamine: ametiisiku ametinimetuse või võimu 77; vara 116, 168; leiu 168; kohtumõistmis-õiguste 203.

Omavoli: 90.

Omavoliline kasutamine: kirjanduslike teoste 177; kaubamärkide 178.

Omavoliline kõrvalekaldumine: lahingu kohta antud korraldustest 193²¹.

Omavoliline lahkumine: väeosast 1937, 1938, 1939; väljasaatmiskohast 82; lahinguväljalt 193²².

Oopium: vt. narkootiline aine.

Orden: kaotus 33; ebaseaduslik kandmine 183.

Osavõtt: 17, 18, 193¹.

Ost ja müük: laeva 93; elamispinna 98.

P

Paberid: väärtpaberite võltsimine 59⁹; ametlike paberite võltsimine 170; asjaajamispaberid 186.

Pagendamine NSVL-st: 20, 27.

Paranduslikud tööd: üldeeskirjad 20, 29, 30; rahatrahvi asendamisel 42; tingimisi süüdimõistmisel 53; tingimisi enne tähtaega vabastamine 56.

Pass: sisse- ja väljasõitmine ilma passita 84; passide sissekirjutamise eeskirjade rikkumine 192-a.

- Pederastia:** 154-a.
- Peksmine:** 146.
- Pension:** pensioniõiguse kaotus 31.
- Pettus:** ebaususe tekitamise sihil 123; valekaalumisel ja -mõõtmisel 128-v; kelmus 169.
- Piinamine:** 142, 146.
- Piiritusjoogid:** 101—103.
- Piletid:** Riigipanga piletite võltsimine 59⁸.
- Pillamine:** riikliku vara 129, 130; sõjaväelise vara 193¹⁴.
- Pitsatid:** lahtimurdmine ja vigastamine 89.
- Pordumajad:** 155.
- Pornograafia:** pornograafiliste teoste ja kujutiste valmistamine ja levitamine 182¹.
- Post:** postimaksumärkide võltsimine 59⁸.
- Produktsoon:** halvakvaliteedilise ja mittekomplektilise väljalaskmine 128-a.
- Proovitempel:** võltsimine 172.
- Propaganda:** 58¹⁰, 59⁷.
- Prostitutsioon:** sundimine tegutsema prostitutsiooniga 155; kihutamine 73².
- Provokaatorid:** 58¹³.
- Provokatsioon:** altkäemaksu 119.
- Punane Rist ja Punane Poolkuu:** 94, 183, 193³⁰, 193³¹.
- Punase Lipu orden:** vt. orden.
- Punavägi:** lahinguvõimet õõnestavad majanduslikud kuriteod 132; vt. ka sõjaväelised kuriteod, sõjaväeteenistus.
- Põgenemine:** vahistatu põgenemine 81, 82; sõjaväelase põgenemine teenistuskohast 193⁷; lahinguväljalt 193^{2a}.
- Põllumajanduslike toodete sundandmine:** vt. kohustused.

Põllumajanduslikud töötajad: tööandja poolt valimisõiguste teostamise takistamine 91¹.

Pärand: varjamine 63.

Pärimused: sugukondliku olustiku 194—205.

R

Raadiojaamad: 75³, 191.

Raha: valeraha tegemine 59⁸; müntide ümbersulatamine 106-a; rahasurrogaatide väljalaskmine 128-g.

Rahasurrogaadid: 128-g.

Rahatrahv: 20, 42.

Rahvakaasistuja: kohuste täitmisest kõrvalehoidumine 92.

Rahvuslik tüli: tekitamine 59⁷.

Rahvusvaheline õhusõit: eeskirjade rikkumine 59^{3d}.

Raiskamine: 116, 168.

Rasedad: mahalaskmise mittekohaldamine 22; rasedus kergendava asjaoluna 48; tööle võtmisest keeldumine ja töötasu vähendamine 133-a; abort 140, 140-a, 140-b.

Raseduse katkestamine: vt. abort.

Raudteed: purustamine 58⁹, 59³; vastutus raudteetranspordi avarii eest 59^{3b}; raudteepiletite võltsimine 59⁸; vargus raudteel 162.

Raviasutis: raviasutisse paigutamine kui sotsiaalse kaitse vahend 24; terve inimese vaimuhaigete haiglasse paigutamine 148.

Ravimine: ilma vastava ettevalmistuseta 180.

Reetmine, kodumaa: 58^{1a}—58^{1g}, 58³, 58⁴, 58⁵.

Relv: riisumine 59^{3a}, 166-a; tulirelva valmistamine ja hoidmine 182; pillamine 193¹⁴.

Relvastatud ülestõus 58².

Rentnik: vara pillamine 130.
Revideerimine: revideerimisandmete avaldamine 96.
Riievarustis: pillamine 193¹⁴.
Riigikassapilet: võltsimine 59⁸.
Riigipank: piletite võltsimine 59⁸.
Riigipiir: ilma loata riigipiiridest väljasõitmine 84.
Riiklik saladus: 58^{1a}, 58⁶, 193²⁵.
Riiklikud asutised ja ettevõtted: tegevusele vastu-
töötamine 58⁷, 78.

Riiklik vara: vt. vara.

Riisumine: dokumentide 78; vööra lapse 149; naisisiku
197; vt. ka vargus.

Rikkumine: kaabli 80.

Röövimine: 59³, 167, 193²⁸.

Röövtapmine: karja 79¹; hobuste 79³.

Rüüstamised: massiliste korratuste puhul 59².

S

Sabotaaž: 58¹⁴.

Saladus: riiklik 58^{1a}, 58⁶, 193²⁵.

Salakaubavedu: kvalifitseeritud 59⁹; lihtne 83.

Salaurkad: 104.

Side: sidevahendite purustamine 58⁹; vt. ka raadiojaa-
mad.

Simuleerimine: haiguse simuleerimine sõjaväeteenis-
tusest kõrvalehoidumiseks 68, 193¹².

Sisekorrategenistus: 193¹⁶.

Sisse- ja väljasõitmine: riigipiirist ülekäimisele kaasa-
aitamine 59¹⁰; ilma passita või loata 84.

Sissekirjutamine: eeskirjade rikkumine 192-a.

Sissetungimine: kontrrevolutsiooniliste jõukude poolt 58².

Solvamine: 76, 159, 160, 193⁵, 193⁶.

Soodustused: sõjaväelaste kohta kehtimapanud soodustuste kasutamise takistamine ülema poolt 193¹⁸.

Sotsiaalse kaitse vahendid: meditsiinilise iseloomuga 7, 24; meediko-pedagoogilise iseloomuga 7, 25; vt. ka karistus.

Spekulatsioon: alaealiste sundimine tegutsema spekulatsiooniga 73²; spekulatsioon uimastusainetega 107.

Spionaaž: 58^{1a}, 58^{1b}, 58⁶, 193²⁴.

Standard: standardidest mittekinnipidamine 128-b.

Suguhaigused: nakatamine 150.

Sugukondlik kättemaks: 194, 201.

Suguühendus: mittesuguküpse isikuga 151; vägistamine 153; suguühendusse astumisele sundimine 154; pederaastia 154-a.

Sundandamid: konfiskeerimine põllumajanduslike toodete sundandamite mittetäitmise korral 40; TT Punaväele hobuste andmise kohustusest kõrvalehoidumine 70.

Sundimine: alaealiste sundimine tegutsema kerjamisega, spekulatsiooniga ja prostitutsiooniga 73²; ebaseaduslikkude nõudmiste täitmisele 59², 73; tunnistuse andmisele 115; suguühendusse astumisele 154; prostitutsioonile 155; sõjaväeteenistuskohuste rikkumisele 193⁴.

Sundmäärus: rikkumine 75¹, 133, 192.

Sundtoomine: ebaseaduslik 115.

Surrogaadid: rahasurrogaadid 128-g.

Sõjaaeg: sõja ajal sõjaväelaste suhtes kohtuotsuse täitmise edasilükkamine 28; maksude maksmisest keeldumine sõja ajal 59⁶.

Sõjalaev: hukkuva sõjalaeva mahajätmine 193²³; vt. ka laev.

Sõjaline arvestamine: 70.

Sõjaline varustis: pillamine 193¹⁴; vastuvõtmine sõjaväelaselt 193¹⁴.

Sõjavangid: 193²⁹.

Sõjaväelane: sotsiaalse kaitse vahendite ärakandmine 28, 30; reetmine 58^{1b}—58^{1g}; vt. ka sõjaväelised kuriteod.

Sõjaväelised kuriteod: 193¹—193³¹.

Sõjaväeosast lahkumine: omavoliline väeosast või teenistuskohast lahkumine 193⁷—193⁹.

Sõjaväeteenistus: kutsest kõrvalehoidumine 59⁴, 68, 69; vt. ka sõjaväelised kuriteod.

Sõjaväeteenistuskohuslane: sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumine 59⁴; mobilisatsioonist kõrvalehoidumine 59⁵, 66; arvestus-eeskirjade rikkumine 64.

Süütamine: 58⁹, 175.

T

Tagalavägi: kõrvalehoidumine kutsest tagalaväkke 59⁵; tagalaväkke kuuluvate isikute tööst kõrvalehoidumine 69.

Tapmine: alaealiste vastutus tapmise eest 12; tapmise ähvardus 73¹; tapmise liigid 136—139, 194, 195, 202.

Tariifikokkulepe: rikkumine 134.

Teaduslik teos: kasutamine 177.

Teed: purustamine 58⁹, 59², 59^{3b}; töödistspliini rikkumine transpordi alal 59^{9v}; transpordivara hoidmise eeskirjade rikkumine 75¹.

Tegevusalal tegutsemise keeld: 38.

Tehis: keelatute valmistamine 99; proovitemplita tehiste hoidmine 106; tembeldamine võltsproovitempliga 172.

Tehnika: julgeolekutehnika eeskirjade rikkumine 108,108¹.

Telegraafikaabel: rikkumine 80; vt. ka side.

Templid: vt. pitsatid.

Teosed: kirjanduslike teoste omavoliline kasutamine 177.

Territoriaalsed väeosad: neile hobuste ja rakmete andmisest kõrvalehoidumine 70.

Terroristlikud aktid: 58⁸.

Tervis: tervisrikke tekitamine sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumiseks 59⁴, 68; kuriteod tervise vastu 142—147, 150; tervishoiu-eeskirjade rikkumine 179—181.

Tingimisi enne tähtaega vabastamine: 56, 57.

Tingimisi süüdimõistmine: 53—55.

Toimingud: riigile kahjulikud toimingud 129; vt. ka leping.

Tooted: keelatud toodete valmistamine 99.

Traktorid: rikkumine ja lõhkumine 79².

Tramm: vt. raudteed.

Transport: purustamine ja rikkumine 59^{3a}; töödistsipliini rikkumine transpordi alal 59^{3v}; vt. ka teed.

Trükikojad: avamise ja ekspluateerimise korra kohta käivate eeskirjade rikkumine 190.

Trükitooted: paljundamiseks kehtimapanud eeskirjade rikkumised 185; solvamine trükitootes 160; laim trükitootes 161.

Tsensus: eeskirjade rikkumine 185.

Tšekk: 59⁸, 169-a.

Tunnimees: sõjaväeline 75.

Tunnistajad: ilmunisest kõrvalehoidumine 92; vaele-tunnistus 95.

Tunnistused: võltsimine 72.

Tõlgid: kohtulikud 92.

Tähtaeg: vabaduskaotuse 28, 29; paranduslikkude tööde 30; õiguste kaotuse 32; väljasaatmise 35, 36; tegevus- või tööndusalal tegutsemise keelu 37, 38; tingimisi süüdimõistmisel katseaja 53; enne tähtaega vabastamine 56.

Töö: tööalaste seaduste rikkumine 133, 133-a, 134, 135.

Tööandja: valimisõiguste teostamise takistamine 91¹; tööseadusandluse rikkumised 133—135.

Töödistsipliin: rikkumine transpordi alal 59^{av}.

Töölevõtmine: rasedate naisisikute töölevõtmisest keeldumine 133-a.

Tööndus: keeld tegutseda mõnel tööndusalal 20, 38; looma- ja kalapüügitööndusega tegutsemine 86, 86¹.

Tööstaaž: paranduslikkude tööde kandmise tööstaaži hulka mitteamine 30.

Tööstus: õnnestamine 587.

Töötasu: vähendamine naisisikule raseduse tõttu 133-a.

Töötava rahva vaenlaseks kuulutamine: 20, 23, 27.

Türm: vabaduskaotus türmi näol 28.

U

Uimastusained: 104, 179-a.

Usuline vaen: 59⁷.

Usulised kujutised: 126.

Usulised rühmitused: 124, 125.

Usulised talitused: 126, 127.

Usulised veendumused: 59⁴, 68, 69, 193¹³.

Usuõpetus: õpetamine 122; maks usulis-olustikulisel sihil 204.

V

Vabaduskaotus: üldeeskirjad 20, 23, 28, 29; tingimisi enne tähtaega vabastamine 56; kinnipidamiskohast põgenemine 82; ebaseaduslik kinnipidamine 115; ebaseaduslik vabaduse võtmine 147.

Vabrikukomiteed: tegevuse takistamine 135.

Vabrikumärk: ebaseaduslik kasutamine 178.

Vaen: rahvuslik 59⁷.

Vagunid: vargus vagunist 162.

Vahendus: altkäemaksu võtmisel 118.

Vahi alt vabastamine: ebaseaduslik 81.

Vahistatu: 81, 82.

Vahiteenistus: 193¹⁶.

Vahtkond: 193¹⁵.

Vaimuhaiged: terve inimese paigutamine vaimuhaigete haiglasse 148.

Vaimuhaigus: 11, 142.

Valedokument: väljaandmine 120.

Valekaalumine, valemõõtmine: 128-v.

Valekaebus, valetunnistus: 95.

Valekooperatiivid: 111-a, 129-a.

Valerahategemine: 59⁸.

Valeteated: 187.

Valetunnistus: 95.

Valimisõigus: 31, 91, 91¹.

Valitsemine: valitsemiskorra-vastased kuriteod 59¹—59¹², 60—108.

Vallandamine ametist: 20, 37.

Valuutaoperatsioonid: eeskirjade rikkumine 59¹².

Vanemad: laste toetuseta jätmine 158.

Vanemlikud õigused: 31.

Vara: konfiskeerimine 40, 41; pärandi varjamine 63; vara hävitamine 79, 175; pillamine 129, 130; sõjaväelise vara pillamine 193¹⁴.

Varaline sissenõudmine: 53.

Varastatud asja ostmine: 164, 164-a.

Varavastased kuriteod: 162—178.

Vargus: alaealiste vastutus 12; üldeeskirjad 162; elektrienergia vargus 163; varastatud eseme ostmine 164, 164-a; hobuse või muude suuremate loomade vargus 166; relvavargus 59^{3a}, 166-a.

Varjamine: maksustamisele kuuluva vara 62, 63; dokumentide 78; lapse 149; vt. ka mitteteatamine.

Vastuhakkamine: võimule 73; sõjaväeülemale 193³.

Vein: vt. piiritusjoogid.

Veokid: TT Punaväele veokite andmisest kõrvalehoitudumise 70

Võim: võimule vastuhakkamine 73; võimu omastamine 77; võimukuritarvitus 109, 112; võimuliialdus 110, 112; võimutegevusetus 111, 112; võimu diskrediteerimine 113.

Võimu diskrediteerimine: 77, 113.

Võimukuritarvitus: 109, 111-a, 112, 193¹⁷.

Võimuliialdus: 110, 112, 193¹⁷.

Võimu omastamine: 77.

Võimutegevusetus: 111, 111-a, 112, 193¹⁷.

Võlad: riigi vastutuse ulatus vara konfiskeerimise korral 41.

Võltsimine: rahamärkide ja väärtpaberite 59⁸; dokumendi 68, 72, 120, 170, 193¹²; teenistusalane 120.

Võõrandamine: riie- ja kraamvarustise 193¹⁴.

Väejooks: teenistuskohast sõjaväelase poolt 193⁷.

Vägistamine: 153, 154-a, 197

Vägivald: 81, 110, 138, 144, 153, 165, 167, 193²⁸.

Väliskaubandus: väliskaubanduse monopoli seaduse rikkumine 59¹¹.

Välismaalased: vastutus kuritegude eest 4, 5.

Välisriik: ühenduse pidamine välisriigiga 58³ 58⁵; andmete edasiandmine välisriigile 58⁶.

Välisvaluuta: võltsimine või käibelelaskmine 59⁸.

Väljapressimine: 174; altkäemaksu 117.

Väljasaatmine: NSVL või VNFSV piiridest või teatavast maakohast 20, 35, 36, 83.

Väljatõstmine: sunniviisiline korterist väljatõstmine ilma kohtuotsusega 97.

Väärismetallid: proovitemplita väärismetallist tehiste hoidmine 106; võltsproovitempliga tembeldamine 172.

Väärtpaberid: kohalikkude asutiste ja ühiskondlike organisatsioonide poolt ebaseaduslik väärtpaberite väljalaskmine 128-g; vt. ka obligatsioon.

Õ

Õhuliiklus: eeskirjade rikkumine 59^{3g}, 75⁴; rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine 59^{3d}.

Õhusõiduk: 59^{3g}.

Õhusõit: teenistuskohuste rikkumine tsiviilõhusõidu alal töötajate poolt 59^{3g}; rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine 59^{3d}; õhuliiklemise korra ja julgeoleku eeskirjade rikkumine 75⁴.

Õigusemõistmisele mittevastav kohtuotsus: 114

Õiguste kaotus: 20, 31—34.

Õppeasutised: usuõpetuse õpetamine 122.

Ä

Ähvardus: 48, 73¹.

Äravõtmine: vara äravõtmine sõjalise vajaduse ette-
käandel 193²⁸.

Ü

Ühenduse pidamine välisriigiga: 58³, 58⁵, 193²⁶.

Ühiskondlik laitus: 20, 39.

Ühiskondlikud laod: vargus ühiskondlikust laost 162.

Ühiskondlikud töötajad: nende ähvardamine 73¹.

Ühiskondlik õnnetus: vargus ühiskondliku õnnetuse
ajal 162; vara hävitamine, kui see põhjustab ühiskondliku
õnnetuse, 175.

Ühiskonnaohtlikud teod: 6.

Üleandmine: sõjaliste jõudude üleandmine vaenlasele
193²⁰.

Ülekuulamine: tunnistuse andmisele sundimine üle-
kuulamisel 115.

Ülekäimine riigipiirist: 59¹⁰, 84.

Ümberkirjutamine ja -arvestamine: katse- ja kont-
rollmobilisatsiooni korral loomade ja esemete 70.

Ümbersulatamine: müntide 106-a.

Üürimaks: vt. elamu.

Lühendite seletus.

ANSV — Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
art. — artikkel

direktiivk. — direktiivkiri

EhitusRK — Ehitusala Rahvakomissariaat

EVTE — Eriülesandeline Veealuste Tööde Ekspeditsioon

HaridusRK — Hariduse Rahvakomissariaat

jj. — ja järgmine, ja järgmised

juh. — juhend

KK — Keskkomitee

KohtuRK — Kohtu Rahvakomissariaat

KrK — Kriminaalkoodeks

KrKK — Kriminaalkassatsiooni Kolleegium

KrPK — Kriminaalprotsessi koodeks

KTK — Kesktäitevkomitee

käskk. — käskkiri

lk. — lehekülg

LMKK — NSV Liidu Valitsuse Määruste ja Korralduste Kogu
(Sobranije postanovleni i rasporjaženi pravitelstva SSSR)

LSKK — NSV Liidu Töölis-Talupoegade Valitsuse Seaduste
ja Korralduste Kogu (Sobranije zakonov i rasporjaženi
rabotše-krestjanskogo pravitelstva SSSR)

m. — määrus

MetsaTRK — Metsatööstuse Rahvakomissariaat

nr. — number

NSV — Nõukogude Sotsialistlik Vabariik

NSVL — Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit

p. — punkt

pl. — pleenum

pres. — presiidium

prot. — protokoll

ptk. — peatükk

PõlluRK — Põllutöö Rahvakomissariaat

RahaRK — Rahanduse Rahvakomissariaat

ringk. — ringkiri

RK — Rahvakomissariaat

RKN — Rahvakomissaride Nõukogu

RMKN — Rahvamajanduse Kõrgem Nõukogu

SideRK — Side Rahvakomissariaat

SiseRK — Siseasjade Rahvakomissariaat

TeedeRK — Teede Rahvakomissariaat

TervisRK — Tervishoiu Rahvakomissariaat

TsK — Tsiviilkoodeks

TsPK — Tsiviilprotsessi koodeks

TT, T.-T. — Töolis-Talupoegade (Punavägi, Miilits jne.)

TööRK — Töö Rahvakomissariaat

VarustusRK — Varustuse Rahvakomissariaat

VeeTRK — Veetranspordi Rahvakomissariaat

VKTK — Ülevenemaaline Kesktäitevkomitee

VNFSV — Vene Nõukogude Föderatiivne Sotsialistlik Vabariik

VSKK — Vene NFSV Töolis-Talupoegade Valitsuse Seaduste
ja Korralduste Kogu (Sobranije uzakoneni i rasporjaženi
rabotše-krestjanskogo pravitelstva RSFSR)

vt. — vaata

UNSV — Ukraina Nõukogude Sotsialistlik Vabariik

ÜAÜKN — Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu

ÜK — Ülemkohus

ÜK(b)P — Üleliiduline Kommunistlik (bolševikkude) Parte
ÜK(b)P KK — Üleliiduline Kommunistliku (bolševikkude)
Partei Keskkomitee
ÜLKNL — Üleliiduline Lenini Kommunistlik Noorsooliit
ÜRPT — Ühendatud Riiklik Poliitiline Talitus

Sisukord.

Üldosa.

1. jagu. VNFSV kriminaalseadusandluse ülesanded § 1	5
2. jagu. Kriminaalkodeksi kehtivuspiirkond § 2—5	5
3. jagu. VNFSV kriminaalpoliitika üldalused § 6—19	6
4. jagu. Kuriteo toimepannud isikuile Kriminaalkodeksi järgi kohaldatavad sotsiaalse kaitse vahendid § 20—44	11
5. jagu. Kohtulik-parandusliku iseloomuga sotsiaalse kaitse vahendite kohaldamise kord § 45—52	22
6. jagu. Tingimisi süüdimõistmine ja enne tähtaega tingimisi vabastamine § 53—57	25

Eriosa.

I peatükk. Riiklikud kuriteod:

1. Kontrevolutsioonilised kuriteod § 58 ¹ —58 ¹⁴	27
2. NSVL-le eriti ohtlikud valitsemiskorra-vastased kuriteod § 59 ¹ —59 ¹³	33

II peatükk. Muud valitsemiskorra-vastased kuriteod § 60—108 ¹	40
--	----

III peatükk. Ametialased (teenistuslikud) kuriteod § 109—121	64
--	----

IV peatükk. Riigist kiriku lahutamise eeskirjade rikumine § 122—127	69
---	----

V peatükk. Majanduslikud kuriteod § 128—135	70
---	----

VI peatükk. Kuriteod isiku elu, tervise, vabaduse ja väärkuse vastu § 136—161	75
VII peatükk. Varavastased kuriteod § 162—178	82
VIII peatükk. Rahvatervishoidu, ühiskondlikku julge- olekut ja korda kaitsvate eeskirjade rikkumine § 179—192-a	89
IX peatükk. Sõjaväelised kuriteod § 193 ¹ —193 ³¹	94
X peatükk. Sugukondliku olustiku pärimustest tin- gitud kuriteod § 149—209	108
Lisad	113
Materjale koodeksi üksikute paragrahvide kohta	135
Tähestikuline sisujuht	191
Lühendite seletus	215

Vastutav toimetaja E. Muuk. Tehniline toimetaja W. Jõgi.

Eestikeelse tõlke valmistas ja kontrollis ENSV Kohtu Rahvakomissariaadi Kodifikatsiooniosakond. Ladumisele antud 3. veebruaril 1941. Trükkimisele antud 24. märtsil 1941. Paberi formaat 94 × 66/32. Trükipoognas 32 750 tähe-
ruumi. 13³/₄ trükipoognat. Tellimise nr. 537. MB-3912. Tallinn, Riigi Trüki-
koda, 1941. Tiraaž 2000 eks.

A-12048

e

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00903486 1

Hind 2.50 rbl.